

BUDGET

2013-2016

Indholdsfortegnelse

Forord fra borgmesteren.....	5
Forudsætninger for budgettet	6
Økonomiske Pejlemærker	8
Generelle bemærkninger	9
Kommunens samlede udgifter og indtægter	10
Skatter	11
Tilskud og udligning	14
Driftsudgifter.....	15
PL fremskrivning	16
Indarbejdede ændringer.....	16
Pris * mængde beregninger.....	16
Befolkningsprognose	16
Ny lovgivning	17
Renter	17
Anlæg	18
Lån	18
Likvid Kapital	19
365 dages likviditet	19
Økonomiudvalg.....	21
Politikområde 1. Politisk organisation	21
Historisk udvikling.....	23
Beskrivelse af politikområde	23
Dannelse af budget 2013.....	23
Specifikke budgetforudsætninger og politiske beslutninger	24
Politikområde 2. Administration.....	25
Markant udvikling.....	26
Beskrivelse af politikområde	27
Indhold	27
Dannelse af budget 2013.....	28
Specifikke budgetforudsætninger og politiske beslutninger	30
Struktur og tilbud	30
Udvalget for Børn	31
Politikområde 4. Skoler.....	31
Beskrivelse af politikområdet	33

Udfordringer og udvikling	33
Forudsætninger for budget 2013	34
Demografi og prognose.....	35
Specifikke budgetforudsætninger og politiske beslutninger	36
Struktur og tilbud	36
Politikområde 5. Almene dagtilbud	37
Beskrivelse af politikområdet	38
Udfordringer.....	39
Prognose.....	39
Dannelse af budget 2013.....	39
Specifikke budgetforudsætninger og politiske beslutninger	40
Struktur og tilbud	41
Politikområde 6. Børn, unge og familier med særlige behov	42
Forklaring på markant udvikling (historisk, forklaring på grafen)	43
Prognose.....	44
Beskrivelse af politikområdet	45
Politikområdet omfatter	45
Udfordringer og udvikling	45
Dannelse af budget 2013.....	46
Specifikke budgetforudsætninger og politiske beslutninger	47
Struktur og tilbud	48
Børnespecialcenter 1	49
Børnespecialcenter 2	49
Børnekonsulentcentret	49
Tandplejen.....	50
Udvalget for Voksne	51
Politikområde 7. Sundhed	51
Forklaring på udvikling i udgifterne	52
Beskrivelse af politikområdet	54
Udfordringer.....	54
Nye tiltag i 2013.....	56
Dannelse af budget 2012.....	57
Specifikke budgetforudsætninger og politiske beslutninger	58
Bemærkninger til pris x mængde tabel	58
Aktivitetsbestemt medfinansiering	58
Ambulant specialiseret genoptræning på sygehus	59
Vederlagsfri fysioterapi.....	59

Sundhedsfremme og forebyggelse	59
Andre sundhedsudgifter	59
Struktur og tilbud	59
Politikomsråde 8. Ældreområdet	60
Beskrivelse af politikområdet	62
Udfordringer.....	62
Dannelse af budget 2013.....	63
Demografi og prognose:.....	64
Specifikke budgetforudsætninger og politiske beslutninger	65
Bemærkninger til pris x mængde tabel	67
Politikomsråde 9. Voksenspecialområdet.....	69
Beskrivelse af politikområdet	72
Udvikling og udfordringer	72
Udfordringer.....	73
Fra Projekt til drift.....	74
Dannelse af budget 2013.....	74
Specifikke budgetforudsætninger og politiske beslutninger	75
Struktur og tilbud	77
Center for Socialpsykiatri	78
Center for Specialundervisning - CSU.....	78
CSU har afdelinger i både Holbæk og Nykøbing Sj.....	78
Bo- og Servicecenter	78
Rådgivningscentret for misbrug og forsorg	79
Udvalget for Klima og Miljø	80
Politikomsråde 10. Miljø og planer	80
Beskrivelse af politikområdet	82
Indhold	82
Udfordringer og udvikling	83
Prognose.....	83
Dannelse af budget 2013.....	84
Politikomsråde 11. Ejendomme.....	84
Beskrivelse af politikområdet	86
Indhold	86
Udfordringer og udvikling	87
Dannelse af budget 2013.....	87
Politikomsråde 12. Kommunale veje og trafik.....	88
Beskrivelse af politikområdet	90

Indhold	90
Udfordringer og udvikling	90
Prognose.....	90
Dannelse af budget 2013.....	91
Struktur og tilbud	91
Udvalget for Erhverv og Beskæftigelse	93
Politikomsråde 13. Uddannelse og beskæftigelse	94
Forklaring på markant udvikling.....	95
Beskrivelse af politikområdet	96
Udfordringer og udvikling	97
Demografi og prognose.....	97
Dannelse af budget 2013.....	98
Specifikke budgetforudsætninger og politiske beslutninger	99
Struktur og tilbud	102
Politikomsråde 14. Erhverv	103
Beskrivelse af politikområdet	105
Indhold	105
Tilskud til erhvervsservice	105
Dannelse af budget 2013.....	106
Specifikke budgetforudsætninger og politiske beslutninger	106
Udvalget for Kultur og Fritid	107
Politikomsråde 15. Kultur og Fritid.....	107
Beskrivelse af politikområdet	110
Indhold	110
Udfordringer og udvikling	110
Prognose.....	111
Dannelse af budget 2013.....	112

Forord fra borgmesteren

Det glæder mig at præsentere Holbæk Kommunes budgetbemærkninger. Dette også selvom det har været svært at få budgettet i hus i år. Vores samlede indtægter fra skat, tilskud og udligning er faldet, og det har givet os store udfordringer, i 2013 og ikke mindst i overslagsårene. Set i det lys, synes jeg, at vi har skabt et budget, vi kan være tilfredse med. Det er blevet et budget, der både sikrer en robust økonomi og ny udvikling.

For tre år siden besluttede Byrådet en prioritering af, hvordan vi skulle genoprette økonomien og samtidig sikre udvikling og nye perspektiver. Denne linje følger vi fortsat – under hovedoverskriften, at:

- Vi vil udvikle småbørnsområdet
- Vi vil fortsætte strategien for Fremtidens Folkeskole og
- Vi vil sikre hjælp til vores svageste ældre

På anlægsområdet foretager vi investeringer, som vil være til gavn for borgere i alle aldre og alle dele af kommunen. Nogle af dem – for eksempel etableringen af en kunststofgræsbane i Tølløse og renovering af Engskovskolens afdeling i Jernløse – bliver nok mest til glæde helt lokalt. Andre, som for eksempel skole-it og Holbæk Arena, vil komme rigtig mange til gavn. Men fælles for alle investeringerne er, at de giver nye muligheder for borgerne.

Pengene til investeringerne og prioriteringerne på driften er fundet gennem omprioriteringer. Dels via effektiviseringer og dels via besparelser.

Jeg er klar over at besparelserne rammer hårdt, de steder, hvor de rammer – og jeg er bevidst om at de nye effektiviseringer kræver en stor indsats, hos medarbejderne i kommunen. Jeg har stor fortrøstning til at medarbejderne løser opgaven i bevidsthed om, at det er nødvendigt at skruede ned for udgifterne nogle steder for at vi kan prioritere indsatsen der, hvor vi finder at det er vigtigst.

Venlig hilsen

Søren Kjærsgaard
Borgmester

Forudsætninger for budgettet

Budgettet for 2013 har taget sit udgangspunkt i budgetoverslagsår 2013, som det så ud i det vedtagne budget for 2012.

Budgetoverslaget er fremskrevet til 2013 priser, og på alle politikområder er der indarbejdet nye forudsætninger, det være sig ændringer i priser og mængder og ændringer i lovgivning.

Aftalen mellem KL og regeringen har betydning for budgettet. De væsentligste forhold i aftalen er følgende;

- Budgetaftalen 2013 tager udgangspunkt i kommunernes budgetter for 2012, hvilken har medført en reduktion af kommunernes samlede budgetramme på 2,5 mia.kr. i forhold til budgetaftalen for 2012.
- Der er lagt loft på kommunernes samlede anlægsudgifter, som maksimalt må udgøre 15,5 mia. kr. i 2013.
- Reduktion i det samlede bloktilskud som modsvares af forudsætning om stigende skatteindtægter samlet set.
- I det samlede bloktilskud er 4 mia.kr. betinget af, at kommunerne overholder budgetaftalen. De 3 mia.kr. er betinget af, at kommunernes endelig regnskab for 2013 overholder det aftalte niveau i budgetaftalen. Den resterende 1 mia.kr. er betinget af, at kommunerens samlede anlægsudgifter overholder anlægsrammen på 15,5 mia.kr.

Ved budgetvedtagelsen den 10. oktober 2012, blev der indgået en budgetaftale mellem Venstre, Socialistisk Folkeparti, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Det Radikale Venstre, Liberal Alliance og løsgængerens Jens Munch-Steensgaard.

Budgetaftalen fastholder den vision som byrådet formulerede i 2010 "Der er noget vi skal, og der er noget vi vil".

De 7 politiske retninger havde håbet, at den konsolidering som kommunen har gennemgået de seneste par år, kunne have båret frugt i 2013.

Desværre viste kommunens samlede indtægter fra skat, tilskud og udligning sig at blive væsentlige dårligere end forventet. Dette gjorde det nødvendigt at reducere driftsudgifterne for at få budgettet til at balancere. Reduktionen kommer dels fra større effektiviseringer end oprindeligt planlagt, dels fra besparelser og fra driftsjusteringer, hvor vilkårene har ændret sig.

Nedenstående skema viser fordelingen af besparelser, effektiviseringer og harmoniseringer fordelt på udvalgene.

	2013	2014	2015	2016
Besparelser	-20,0	-30,0	-55,6	-55,4
Økonomiudvalget	-6,5	-9,3	-37,8	-37,8
Udvalget for Børn	-4,1	-5,9	-6,0	-5,7
Udvalget for Voksne	-4,0	-6,0	-6,0	-6,0
Udvalget for Klima og Miljø	-1,5	-3,9	-3,9	-3,9
Udvalget for Erhverv og Beskæftigelse	-4,9	-5,9	-2,9	-3,0
Udvalget for Kultur og Fritid	1,0	1,0	1,0	1,0
Effektiviseringer 2013	-14,9	-30,0	-45,0	-60,0
Økonomiudvalget	-5,5	-19,8	-34,1	-48,4
Udvalget for Børn	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5
Udvalget for Voksne	-6,1	-6,2	-6,2	-6,2
Udvalget for Klima og Miljø	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Udvalget for Erhverv og Beskæftigelse	-0,7	-1,4	-2,1	-2,8
Udvalget for Kultur og Fritid	-	-	-	-
Harmonisering	-	-15,0	-30,0	-30,0
Udvalget for Børn	-	-15,0	-30,0	-30,0
I alt	-34,9	-75,0	-130,6	-145,4

Den strategi, som Byrådet har prioriteret siden 2010,

- Vi vil udvikle småbørnsområdet
- Vi vil fortsætte strategien for Fremtidens Folkeskole
- Vi vil sikre hjælpe de svageste ældre

satte Byrådet på formel, ved at udarbejde nedenstående syv pejlemærker;

1. Den digitale skole

Vi har afsat 7 mio. kr. i 2013 og yderligere 7 mio. kr. i 2014 til IT på skoleområdet. Hermed håber vi at medvirke til, at de unges uddannelsesparathed øges betragteligt.

2. Sundhed på to ben

Vi har afsat 3,8 mio. kr. til at styrke forebyggelse, hverdagsrehabilitering for ældre og indsatsen overfor mennesker med kronisk sygdom.

3. Frivillighed

Vi har afsat yderligere 1 mio. kr. om året til brug for udmøntning af de forslag, som frivillighedseksperimentariet kommer med.

4. Holbæk Arena

Vi vil have flere til at dyrke motion og skabe de bedste rammer for udvikling af sportstalenter – så derfor har vi ved hjælp af omprioritering fået afsat 5 mio. kr. i 2013 og mellem 14 og 15 mio. kr. i alle overslagsårene, til byggeriet af Holbæk Arena.

5. Via teknologi til øget velfærd

Som kommune skal vi hele tiden bestræbe os på at blive bedre og billigere. Vi skal sætte ind imod unødigt kontrol og bureaukrati. Vi vil derfor arbejde med at fremme en forenklingkultur gennem to initiativer med fokus på henholdsvis forenkling/afbureaukratisering og en aktiv personalepolitik.

6. Solceller som energiforsyning

Allerede i 2012 sætter vi turbo på indførelse af solceller på kommunens bygninger. Vi skal have udarbejdet konkrete forslag, så vi kan få energirenoveret for 48 mio. kr. snarest muligt.

7. Uddannelse til alle under 30 år

Vi vil tage den uddannelsesmæssige udfordring op, så vi kan få uddannelse til alle. Der skal blandt andet være særlig fokus på overgangen fra folkeskole til ungdomsuddannelse.

Økonomiske Pejlemærker

Byrådet har revideret de økonomiske pejlemærker, så de matcher den økonomiske situation kommunen befinder sig i. Derfor er pejlemærket med 25 mio. kr. i politisk råderum i 2015 og fremefter fjernet, og opfyldelsen af 125 mio. kr. i gennemsnitslikviditet er skubbet fra 2014 til 2015.

De økonomiske pejlemærker for 2013 bliver herefter:

- En 365 dages likviditet på 125 mio. kr.
  - Skal være realiseret i 2015
- Overskud på den strukturelle balance
  - Dækning af investeringsbehov på 100 mio. kr. årligt, eksklusiv belysning
- Aktiv gældspleje
  - Skal ske uden at løbe risici
- Gældsudviklingen skal være ansvarlig og drøftes hvert år i Økonomiudvalg og Byråd, forud for Budgetseminar I

Forskellen mellem Budgetoverslag 2013 og det endelige budget 2013, er de politiske beslutninger som er truffet siden dannelsen af BO2013 med betydning for budgetåret. Under budgetbemærkningerne for udvalgsområderne, vil der for hvert politikområde være en detaljeret specifikation (tabel 2) af hvilke politiske beslutninger der har medført at budgettet ændret, herunder også de ændringer som blev besluttet i forbindelse med budgetvedtagelsen, altså besparelser, effektiviseringer og harmoniseringer.

Generelle bemærkninger

Nedenstående viser hovedlinjerne i Budget 2013-2016 som blev vedtaget 10. oktober 2012.

De overordnede ændringer fra budgetoverslag 2013 i 2013-priser til budget 2013 er:

- Et fald i driftsudgifter på 4,5 mio. kr.
- Forøgelse af anlægsudgifter med 18,1 mio. kr.
- En forøgelse af nettorenteudgifter med 7,4 mio. kr.
- En forøgelse af afdrag og finansforskydninger på 1,2 mio. kr.
- Forventet lånoptagelse på i alt 121,5 mio. kr., hvilket er en forøgelse af låneoptagelse på 14,5 mio. kr.
- Et fald i skat, tilskud og udligning på i alt 10,3 mio. kr.
- Kommunen har fået dispensation fra den ordinære lånepulje på 2,5 mio. kr. og dispensation fra den særlige lånepulje vedrørende kvalitetsfondsområderne på 12,5 mio. kr.

Kommunen har valgt det statsgaranterede udskrivningsgrundlag på 10.429 mio. kr.

Kommunen har fastholdt

- Skatteprocent på 25,1
- Grundskyldspromille øvrige ejendomme på 23,65
- Grundskyldspromille land og skov på 7,2
- Dækningsafgift på 3 promille
- Kirkeskatteprocent på 0,96

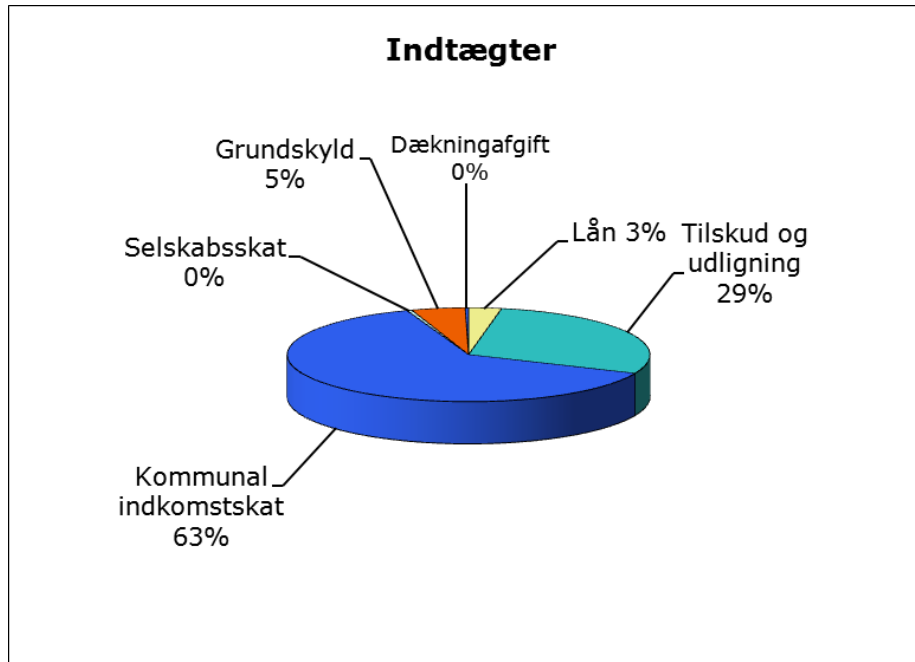
Den forventede kasseopbygning er:

2013	2014	2015	2016
-4,0 mio. kr.	41,7 mio. kr.	28,0 mio. kr.	59,0 mio. kr.

Kommunens samlede udgifter og indtægter

Kommunen har samlet set indtægter for 4,0 mia. kr. Indtægtskilderne fordeler sig som vist nedenfor:

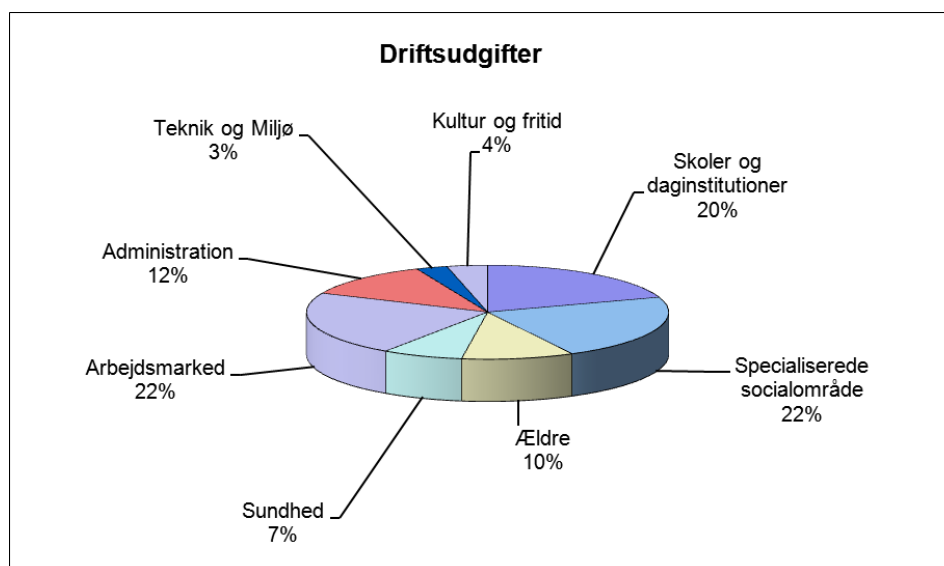
Figur 1

Langt hovedparten af indtægterne stammer fra kommunens borgere i form af indkomstskat. Den anden store indtægtskilde kommer fra staten i form af tilskud og udligning.

Kommunen har samlet set udgifter for 4,0 mia. kr. Heraf udgør driftsudgifterne 3,9 mio. kr., svarende til 95 pct. af de samlede udgifter. Driftsudgifterne fordeler sig som vist nedenfor:

Figur 2

Begrebet "administration" dækker dels de politiske udvalg, administrationsbygninger, fællesudgifter samt løn til sagsbehandlere og andre administrative medarbejdere.

Totaloversigt	Regnskab	Budget	Budget	Overslagsårene		
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
I mio. kr.	lb priser	lb priser	2013 pl	2013 pl	2013 pl	2013 pl
INDTÆGTER						
Skatter	-2.509,7	-2.588,1	-2.843,8	-2.937,1	-3.026,2	-3.108,8
Generelle tilskud, mv.	-1.305,4	-1.287,2	-1.189,5	-1.123,4	-1.117,0	-1.112,6
Indtægter i alt	-3.815,1	-3.875,3	-4.033,3	-4.060,5	-4.143,2	-4.221,4
DRIFTSUDGIFTER						
Økonomiudvalget	399,0	408,9	465,2	434,6	403,3	387,2
Udvalget for Børn	1.198,8	1.228,3	1.185,2	1.162,3	1.145,3	1.145,6
Udvalget for Voksne	978,8	1.112,9	1.123,3	1.123,6	1.130,5	1.130,5
Udvalget for Klima og Miljø	136,0	137,4	140,3	134,1	133,4	133,4
Udvalget for Erhverv og Beskæftigelse	798,0	841,3	859,3	855,0	857,1	856,3
Udvalget for Kultur og Fritid	107,4	106,7	108,3	108,2	108,2	108,2
Driftsudgifter i alt	3.618,0	3.835,5	3.881,6	3.817,7	3.777,9	3.761,3
RENTER M.V.	21,3	20,5	31,1	32,2	33,6	32,5
A: RESULTAT AF PRIMÆR DRIFT	-175,8	-19,3	-120,5	-210,6	-331,7	-427,6
ANLÆGSUDGIFTER						
Udvalget for Børn	138,7	95,4	40,2	15,6	26,2	26,2
Udvalget for Voksne	38,8	33,5	24,2	15,3	40,2	25,5
Udvalget for Klima og Miljø	19,7	75,0	112,9	77,9	68,9	68,9
Udvalget for Kultur og Fritid	10,2	4,9	9,1	16,5	19,3	19,0
<i>Sum anlæg</i>	<i>207,4</i>	<i>208,8</i>	<i>186,4</i>	<i>125,4</i>	<i>154,6</i>	<i>139,6</i>
Saml af grunde, vedr. boligstrategi for ældre	-0,5	0,0	0,0	-26,0	-8,0	0,0
Anlægsudgifter i alt	206,9	208,8	186,4	99,4	146,6	139,6
Pris og lønregulering i overslagsårene				68,3	137,5	206,9
B: RESULTAT	31,1	189,5	65,9	-42,9	-47,6	-81,1
FINANSIERING						
Låneoptagelse	-77,7	-166,2	-121,5	-64,0	-50,0	-50,0
Afdrag på lån	84,5	50,4	55,3	57,2	58,7	60,2
Finansforskydninger	-167,4	6,5	4,3	8,1	10,9	11,9
Finansiering i alt	-160,6	-109,3	-61,9	1,3	19,6	22,1
C: RESULTAT I ALT	-129,5	80,2	4,0	-41,7	-28,0	-59,0
Kasseopbygning i alt	129,5	-80,2	-4,0	41,7	28,0	59,0

Skatter

I budgettet for 2013 er anvendt det statsgaranterede udskrivningsgrundlag. Staten har udmeldt et statsgaranteret udskrivningsgrundlag på 10.429 mio. kr. for 2013. Overslagsårene er baseret på det statsgaranterede udskrivningsgrundlag for 2013 og fremskrevet med de af KL anbefalede værdier i overslagsårene.

Ved en skatteprocent på 25,1 giver det et provenu i 2013 på 2.617,8 mio. kr. Derudover forventes skatterne for 2013-2016 at udgøre:

Mio. kr.	B-2013	BO-2014	BO-2015	BO-2016
Kommunal indkomstskat ¹	-2.614,1	-2.697,8	-2.773,3	-2.842,6
Selskabsskat	-18,0	-16,2	-18,8	-20,7
Anden skat på lignet visse indkomster	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Grundskyld ²	-198,7	-209,4	-219,9	-230,4
Anden skat på fast ejendom	-12,5	-13,2	-13,9	-14,5
Skatter	-2.843,8	-2.937,1	-3.026,3	-3.108,8

¹ Kommunal indkomstskat

Provenuet reduceres med 3,7 mio. kr. i 2013 på grund af det skrå skatteloft I 2014 - 2016 reduceres beløbet ligeledes hvert år med hhv. 3,8, 3,9 og 4,0 mio.kr. grundet det skrå skatteloft.

² Grundskyld

Afgiftspligtige grundværdier 7.800 mio. kr. a' 23,65 promille	184,5
Grundskyld (land/skov) 1973 mio. kr. a' 7,2 promille	<u>14,2</u>
I alt	<u>198,7</u>

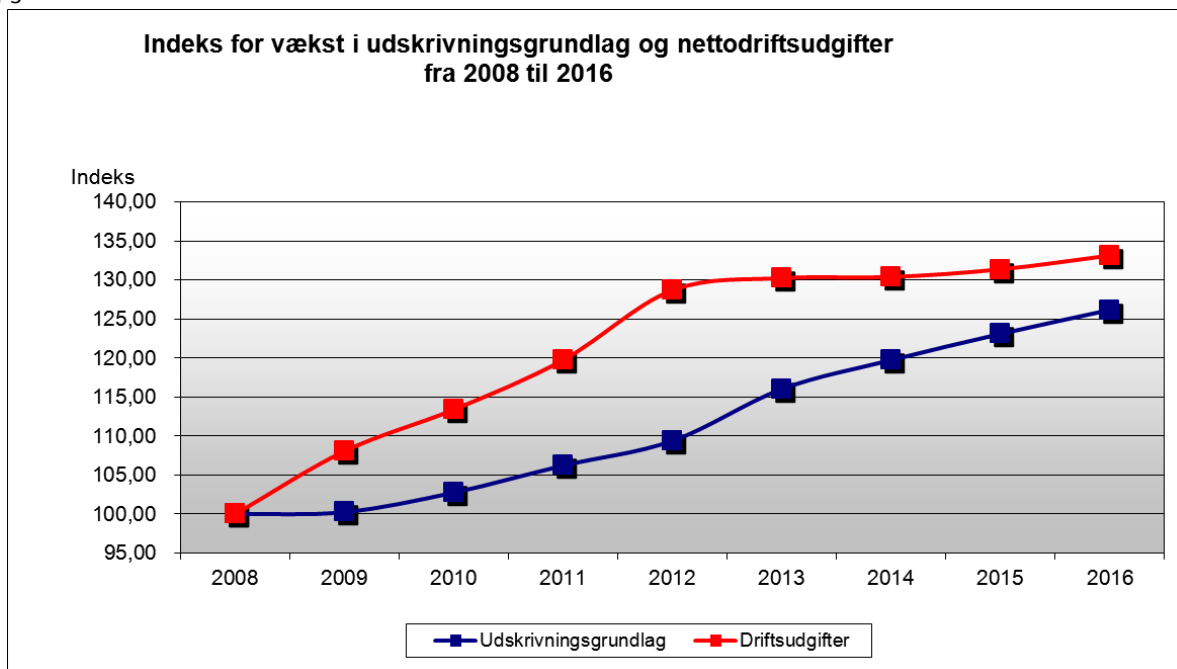
De afgiftspligtige grundværdier er baseret på opgørelsen over de faktiske grundværdier i 2011. Overslagsårene baserer sig på et skøn i væksten af grundværdierne.

Figur 3 viser væksten i udskrivningsgrundlag fra 2008 og til 2016 sammenholdt med væksten i driftsudgifter.

Det ses, at væksten i driftsudgifter har en væsentlig højere stigningstakt i forhold til udskrivningsgrundlaget i perioden fra 2008 til 2012. Fra 2013 stiger driftsudgifterne fortsat, men stigningstakten er væsentligt lavere end tidligere, og er mindre end stigningstakten i udskrivningsgrundlaget.

I 2016 er spændet mellem de 2 kurver væsentligt reduceret i forhold til det relative store spænd der er i år 2012.

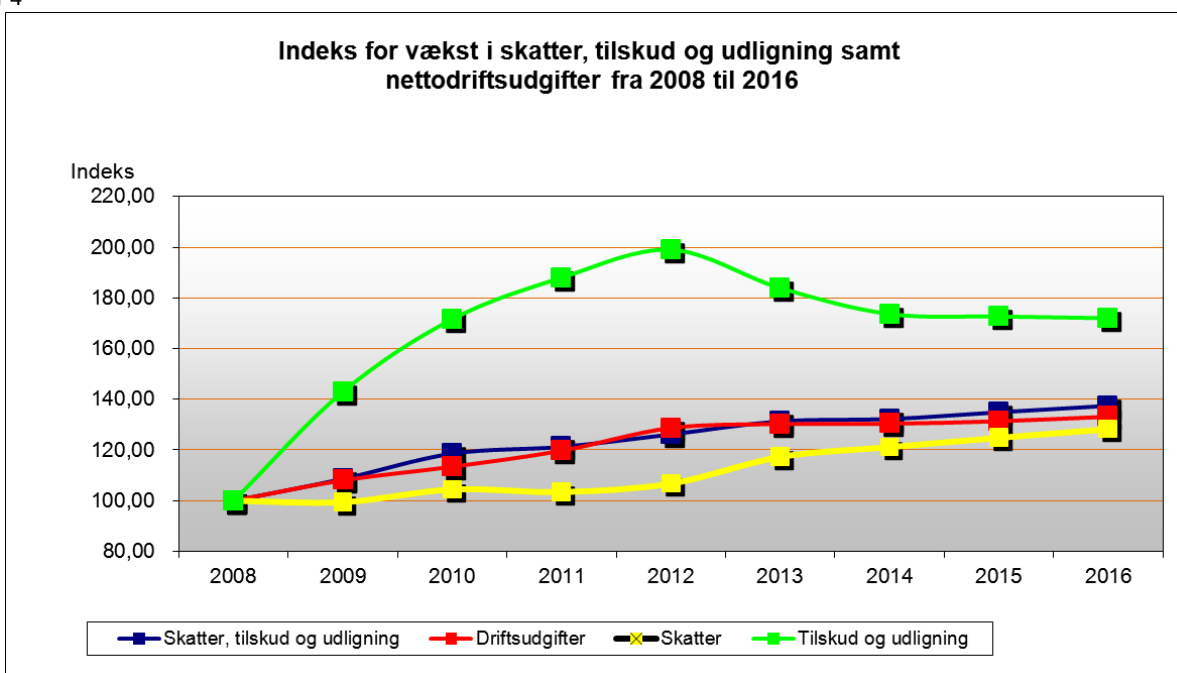
Figur 3

Udskrivningsgrundlaget viser grundlaget for skatteudskrivning. Men er ikke udtryk for de faktiske indtægter – i figur 4, nedenfor ses dels driftsudgifter, skatteindtægter, tilskud & udligning samt en linje, der viser summen af skat og udligning.

Figur 4 viser at tilskud og udligning er steget relativt meget frem til 2012, herefter sker der et fald i årene 2013 og 2014. I 2014 er indekset på niveau med år 2010, og dette niveau er uændret i årene 2015 og 2016. Faldet i 2013 skyldes en reduktion i bloktilskuddet som følge af aftalen mellem KL og regeringen, som omtalt i forudsætningerne for budgettet.

Figur 4

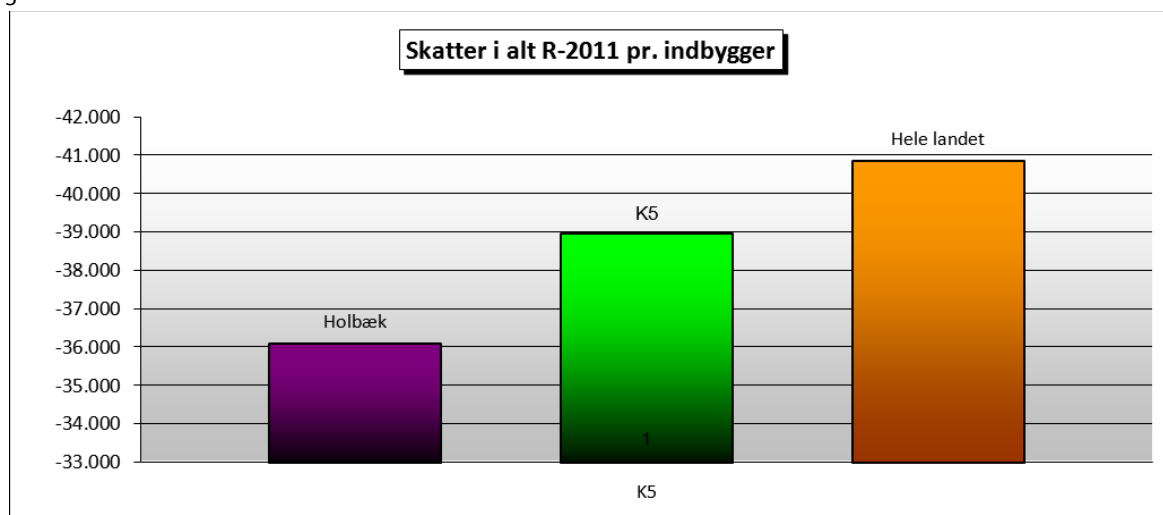
Figuren viser at skatteindtægterne er stigende fra 2013, men at de fortsat ligger under driftsudgifternes niveau. I årene 2013 og 2014 er vækstraterne for både driftsudgifter og summen

af skatter, tilskud og udligning stort set ens, hvilket indikerer at kommunens økonomiske situation i disse år balancere ved det budgetlagte serviceniveau.

Figur 5 sammenligner skat pr. indbygger for Holbæk Kommune, K5 kommunerne (Holbæk, Køge, Roskilde, Slagelse og Næstved) og landsgennemsnittet. Det fremgår, at skatten pr. borger i 2011 ligger noget under både K5 kommunerne og Hele landet.

Sammenligning mellem Holbæk kommune, K5-kommunerne og landsgennemsnit

Figur 5

Kilde: Statistikbanken

Tilskud og udligning

Mio. kr.	B-2013	BO-2014	BO-2015	BO-2016
Udligning og generelle tilskud	-996,9	-930,5	-923,7	-919,1
Udligning og tilskud vedr. udlændinge	6,2	6,2	6,1	6,0
Kommunale bidrag til regionerne	8,6	8,6	8,6	8,5
Særlige tilskud	-208,1	-208,3	-208,6	-208,8
Refusion af købsmoms	0,7	0,7	0,7	0,7
Tilskud og udligning	-1.189,5	-1.123,4	-1.117,0	-1.112,6

Generelle tilskud er de beløb, som kommunen får af staten som bloktilskud. Principielt gives tilskuddet til kommunerne, for at den enkelte kommune kan efterkomme de lovkrav mv., som staten vedtager.

Da tilskuddene er generelle må kommunerne selv bestemme, hvad de vil bruge pengene til, dog skal kommunerne opfylde lovkravene.

Dette betyder, at man principielt ikke kan genfinde bloktilskuddets enkeltdele i kommunens driftsbudget.

Udligningsordningen er skabt ud fra et ønske om at stille kommunerne relativt ens på trods af forskelle i kommunernes befolknings sammensætning og dermed dels forskelle i deres nødvendige driftsudgifter og deres mulige indtægter (udskrivningsgrundlag). Der er tale om et nul sum spil. Nogle kommuner betaler til udligningsordningen, mens andre modtager tilskud fra den.

Driftsudgifter

I totaloversigten (på side 7) vises regnskab 2011 i de priser, der var gældende i 2011. Budget 2012 er vist i de priser der gjaldt i 2012, mens 2013-2016 er vist i 2013 priser. Da priser og lønninger stiger hvert år, viser totaloversigten derfor kun realvæksten i perioden 2013-2016.

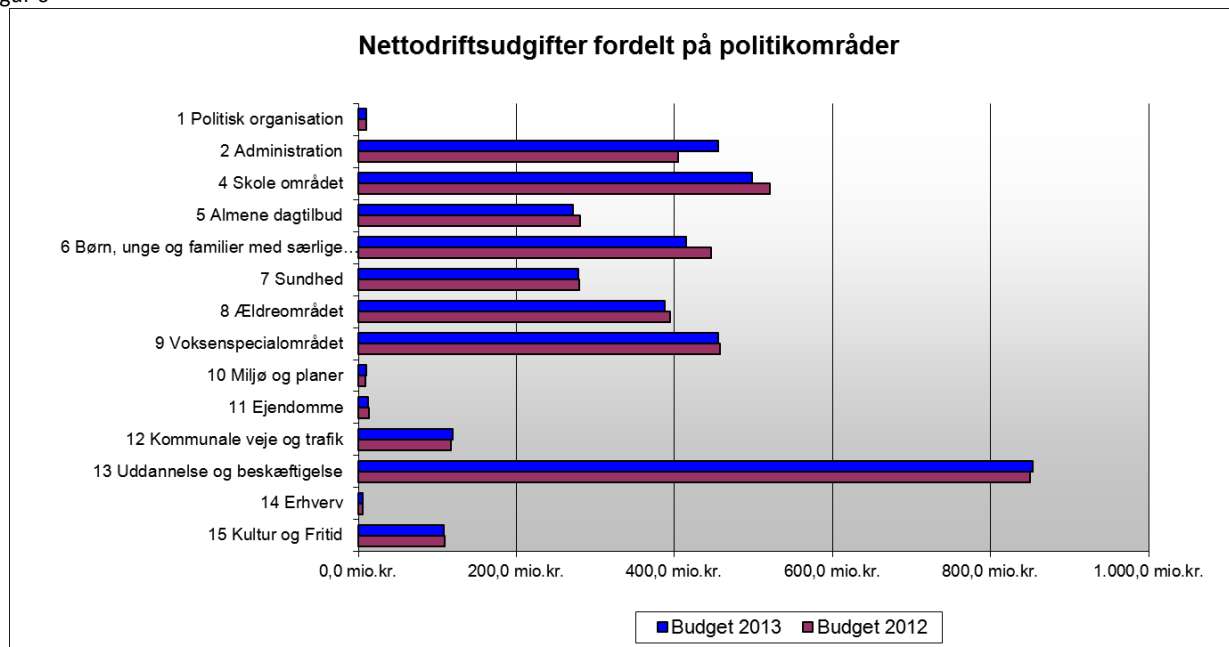
I nedenstående tabel er alle beløb i 2013 priser. Derved holdes prisudviklingen konstant, og det bliver muligt at se udviklingen i, hvad der bruges på forskellige udvalgsområder.

I MIO. KR. I 2013 PRISER	Regnskab 2011	Budget 2012	Budget 2013	Budget 2014	Budget 2015	Budget 2016
Økonomiudvalget	414,1	414,9	465,2	434,6	403,3	387,2
Udvalget for børn	1.266,8	1.247,5	1.185,2	1.162,3	1.145,3	1.145,6
Udvalget for voksne	991,1	1.131,8	1.123,3	1.123,6	1.130,5	1.130,5
Udvalget for klima og miljø	141,0	140,0	140,3	134,1	133,4	133,4
Udvalget for Erhverv og beskæftigelse	844,1	855,1	859,3	855,0	857,1	856,3
Udvalget for kultur og fritid	111,6	108,9	108,3	108,2	108,2	108,2
Driftsudgifter i alt	3.768,8	3.898,2	3.881,6	3.817,7	3.777,9	3.761,3

Det samlede driftsbudget er reduceret med 16,6 mio. kr. Hvis der tages forbehold for at 25 mio. kr. er afsat med henblik på at reducere mulighed for regnskabsanktion, ved overførsel af uforbrugte midler fra 2012 til 2013, er den reelle reduktion 41,6 mio. kr. fra Budget 2012 til Budget 2013

Af figur 6 ses udviklingen fra 2012 til 2013 på de enkelte politikområder.

Figur 6

I 2013 er der serviceudgifter på 2.764 mio. kr. Kommunens samlede serviceudgiftsramme som er udmeldt med baggrund i aftalen mellem KL og regeringen er på 2.779 mio. kr. Serviceudgifter defineres som de samlede nettodriftsudgifter fratrukket nettodriftsudgifter til overførsler f.eks. førtidspension, sygedagpenge, kontanthjælp, boligsikring samt kommunens medfinansiering af de regionale sygehuse etc.

PL fremskrivning

Driftsudgifterne er fremskrevet med en procentsats, som anbefalet af KL.

I pct.	2011-2012	2012-2013
Løn	2,05	1,44
Brændstof	4,50	1,10
Øvrige varer og anskaffelser	2,48	1,54
Entreprenør og håndværkerydelser	1,60	1,50
Øvrige tjenesteydelser	2,50	1,90
Pris- og lønskøn samlet	2,56	1,75

Indarbejdede ændringer

Udover den generelle pris- og lønfremskrivning er der indarbejdede ændringer som følge af

- Pris * mængde beregninger:
- Ny lovgivning (Lov og cirkulæreprogrammet)
- Politiske beslutninger

Pris * mængde beregninger

Budget 2013 er, i lighed med Budget 2012, bygget op omkring pris * mængde ud fra et ønske om strammere styring af økonomi og aktiviteter. Hen over sommeren 2012 er der pågået et arbejde med at kortlægge antal ydelser på forskellige områder og beregning af gennemsnitspriser.

På nogle områder: Skoler, daginstitutioner og ældreområde er befolkningsprognosen brugt som fundament for fastsættelse af mængden.

Befolkningsprognose

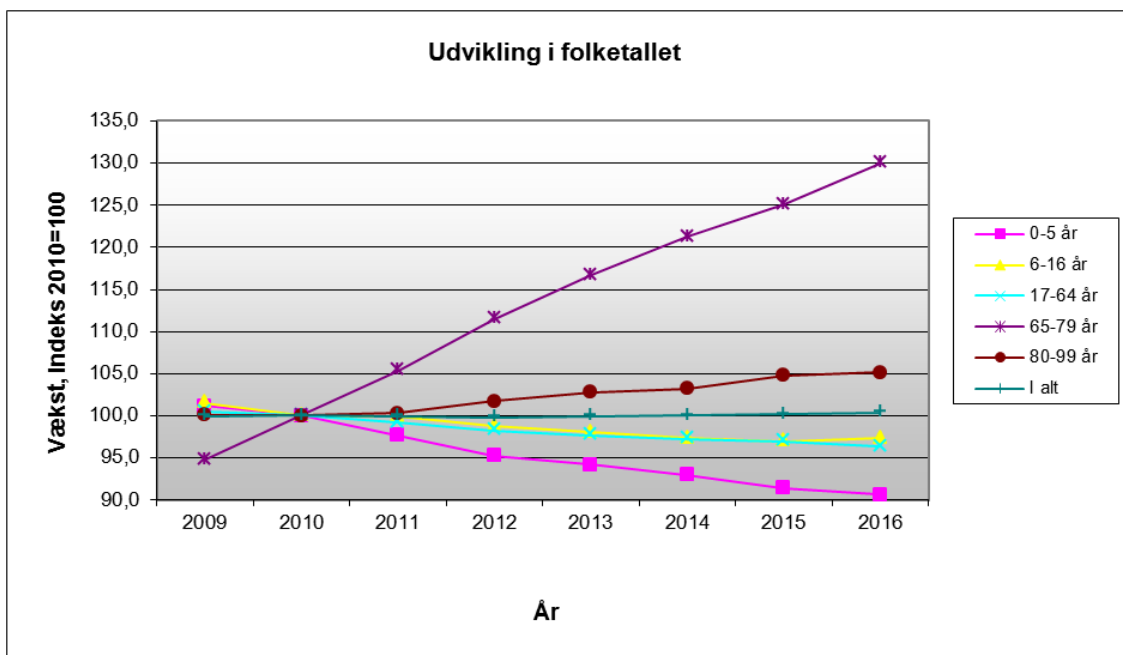
Som det ses af nedenstående forventes antallet af borgere i Holbæk Kommune at være svagt stigende i hele budgetperioden.

Folketal	Historiske år				Prognose år			
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1. januar								
0-5 år	5.118	5.058	4.940	4.819	4.764	4.702	4.625	4.585
6-16 år	10.374	10.217	10.207	10.089	10.016	9.946	9.910	9.942
17-64 år	43.559	43.366	43.015	42.605	42.362	42.181	42.045	41.783
65-79 år	7.847	8.282	8.724	9.230	9.662	10.041	10.359	10.763
80-99 år	2.630	2.627	2.635	2.672	2.700	2.711	2.753	2.762
I alt	69.528	69.550	69.521	69.415	69.504	69.581	69.692	69.835

Kilde: Egen befolkningsprognose

Som det ses af figur 7 udvikler de enkelte aldersgrupper sig meget forskelligt. Der er, har været og vil fortsat være en meget stor vækst i 65-79 årige i hele perioden. Antallet af +80 årige er den gruppe, der har den næststørste vækst i perioden. Omvendt forventes antallet af børn og unge, samt antallet i den erhvervsaktive alder, at falde henover årene.

Figur 7

Ny lovgivning

De økonomiske effekter af ny lovgivning er indarbejdet i budgettet, på de områder, hvor den nye lovgivning har været udgiftsdrivende. Kommunen kompenseres samlet via bloktilskuddet, når ny lovgivning koster kommunerne penge. De beløb der indarbejdes i driftsbudgetterne, er ikke kompensationen, men det beløb, opgaven vurderes at beløbe sig til.

Renter

Mio. kr.	B-2013	BO-2014	BO-2015	BO-2016
Renteudgifter	34,0	35,1	35,9	36,6
Renteindtægter	-2,9	-3,0	-2,3	-4,1
Renter i alt	31,1	32,2	33,6	32,5

Afledt af tidligere års låneoptagelse har kommunen udgifter til renter på lån. Primo 2013 udgør gælden ca. 1.072 mio. kr. Derudover har kommunen renteindtægter, som stammer fra de likvide aktiver (bankindestående, obligationsbeholdning m.v.), samt fra kortfristede (tilgodehavende fra regninger osv.) og langfristede tilgodehavender (pantebreve, aktier, andelsbeviser, deponerede beløb m.v.)

Anlæg

Anlæg	2013	2014	2015	2016
Økonomiudvalg	-	-26,0	-8,0	-
Grundsalg - ældrestruktur	-	-26,0	-8,0	-
Udvalget for Børn	40,2	15,6	26,2	26,2
Skoler og daginstitutioner	-	23,1	26,2	26,2
Skole IT	7,0	7,0	-	-
Renovering af Engskoven, Jernløse afdeling	14,5	-14,5	-	-
Ny børnehave, Tølløse	16,4	-	-	-
Familiehus	2,3	-	-	-
Udvalget for Voksne	24,2	15,3	40,2	25,5
Boligstrategi på ældreområdet	-	-	21,0	21,0
Indskud i Landsbyggefonden	1,7	13,3	19,2	4,5
Seminarier	19,5	-	-	-
Socialområdet - struktur, i øvrigt	3,1	2,0	-	-
Udvalget for Klima og Miljø	112,9	77,9	68,9	68,9
Renoveringspulje	50,1	56,3	52,2	52,2
Gadebelysning	56,3	20,5	10,2	10,2
Veje / vejprojekter og brorenovering	5,1	-	5,1	5,1
Tilgængelighed	1,0	0,8	1,0	1,0
Lokalområdepulje	0,4	0,4	0,4	0,4
Udvalget for Kultur og Fritid	9,1	16,5	19,3	19,0
Halrenovering og idrætsanlæg	4,1	2,0	5,0	5,0
Holbæk Arena	5,0	14,5	14,3	14,0
Anlæg i alt	186,4	99,4	146,6	139,6

Ovenstående skema viser det vedtagne anlægsbudget fordelt på udvalgsområder.

Lån

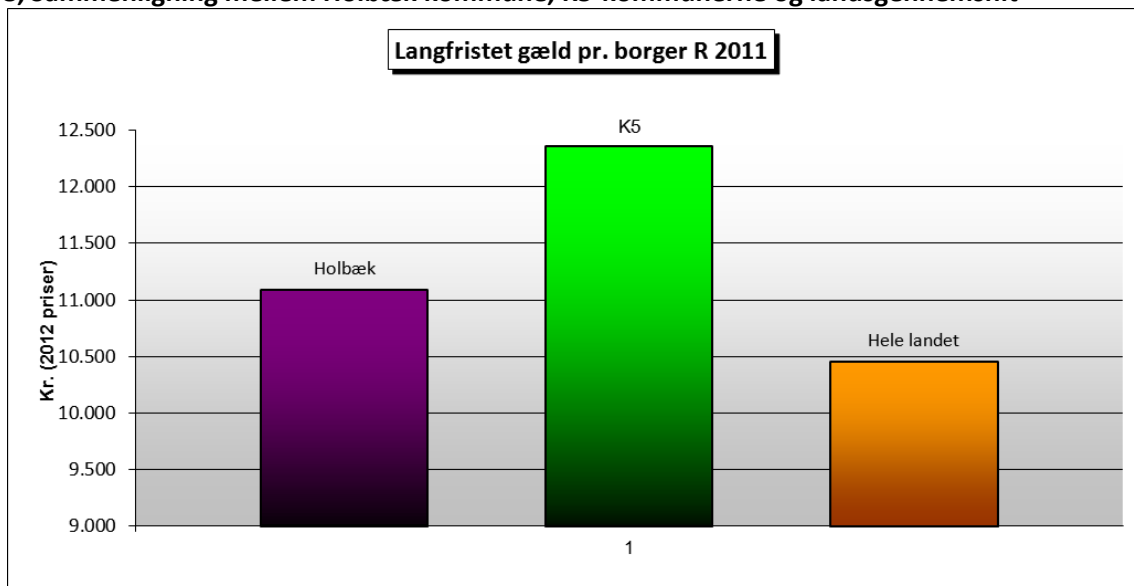
Mio. kr.	B-2013	BO-2014	BO-2015	BO-2016
Ordinære lånepulje	-2,5			
Kvalitetsfondsprojekter	-12,0			
Belysning	-55,0	-20,0	-10,0	-10,0
Energibesparende foranstaltninger	-52,0	-44,0	-40,0	-40,0
Lånoptagelse i alt	-121,5	-64,0	-50,0	-50,0

Til delvis finansiering af kommunens anlægsgudgifter kan kommunen, efter tilladelse fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet, optage lån. Lånebekendtgørelsen nr. 1311 af 15. december 2009, giver automatisk tilladelse til eksempelvis energirenovering af gadebelysning og andre energibesparende foranstaltninger.

Kommunen har i september 2012 modtaget dispensation vedrørende 2013 fra den ordinære lånepulje på 2,5 mio. kr. samt dispensation fra den særlige lånepulje vedrørende kvalitetsfundsområderne på 12,0 mio. kr.

Nedenstående figur viser, at Holbæk kommunes langfristede gæld pr. borger ligger væsentlig lavere end K5 kommunerne men over landsgennemsnittet.

Figur 8, Sammenligning mellem Holbæk kommune, K5-kommunerne og landsgennemsnit

Kilde: Statistikbanken

Likvid Kapital

Det vedtagne budget bygger kommunens kassebeholdning op fra 0 mio. kr. til 129 mio. kr. I 2013 forventes et kasetræk på 4 mio. kr.

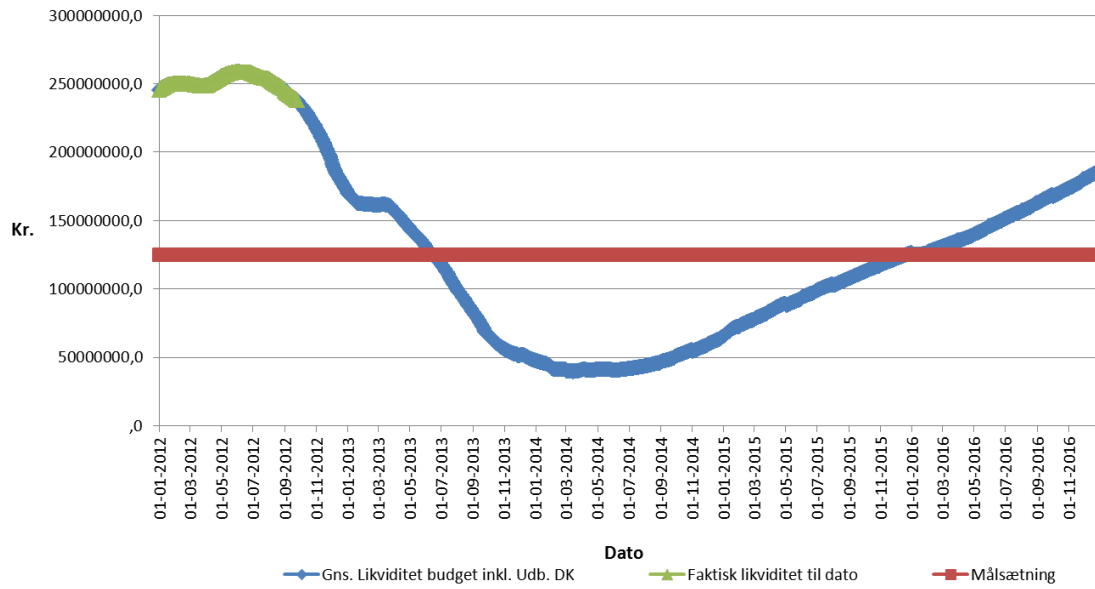
I mio. kr.	B-2013	B-2014	B-2015	B-2016
Forventet kassebeholdning primo	3,9	-0,1	41,6	69,6
Ændring af kassebeholdningen (forøgelse (+) / forbrug (-))	-4,0	41,7	28,0	59,0
Forventet kassebeholdning ultimo	-0,1	41,6	69,6	128,6

365 dages likviditet

Den gennemsnitlige likviditet forventes at ligge over målsætningen på 125 mio. kr. det første halvår af 2013. Fra midten af 2013 falder gennemsnits likviditeten, så den medio 2014 vil være omkring 50 mio. kr. Dette niveau vil den ligge på indtil udgangen af 2014 hvorefter den forventes at stige, således at den ultimo 2015 kommer op på målsætningen om en gennemsnits likviditet på 125 mio. kr. I 2016 forventes gennemsnits likviditeten at være over målsætningen.

Figur 9

Likviditetsprognose som fremlagt for Byrådet ved 2. behandling 10. oktober 2012

Økonomiudvalg

Udvalget arbejder med følgende politikområder,

- Politikområde 1 - Politisk organisation, som omfatter udgifterne til partitilskud til politiske partier, aflønning og mødeudgifter m.v. vedrørende byrådets medlemmer, diverse mødeudgifter m.v. vedr. kommissioner, råd og nævn – herunder lokalfora samt udgifter vedrørende afholdelse af valg.
- Politikområde 2 – Administration, som omfatter udgifterne vedrørende administrationsbygninger, udgifterne vedr. administrativt personale samt øvrige fællesudgifter, løn- og barselspulje samt udgifter vedr. tjenestemandspensioner
- Politikområde 3 – Finansiering, som omfatter renter, tilskud, udligning og skatter, samt balanceforskydninger.

Samlet teknisk budgetforslag i mio. kr. (2013-priser) for Økonomiudvalg.

Politikområde	R-2011	Primo B-2012	BF-2013	BO-2014	BO-2015	BO-2016
Politisk organisation	9,7	9,9	9,7	9,7	9,7	9,7
Administration	404,4	405,0	455,5	424,9	393,6	377,5
Finansiering						
Økonomiudvalget i alt	414,1	414,9	465,2	434,6	403,3	387,2

*) Politikområde 3. Finansiering, er en del af økonomiudvalgets område, men specifikationerne findes i de generelle bemærkninger. Eventuelle differencer skyldes afrundinger

Politikområde 1. Politisk organisation

Nedenstående tabel redegør for udviklingen fra seneste afsluttede regnskabsår til og med budgetoverslagsår 2016.

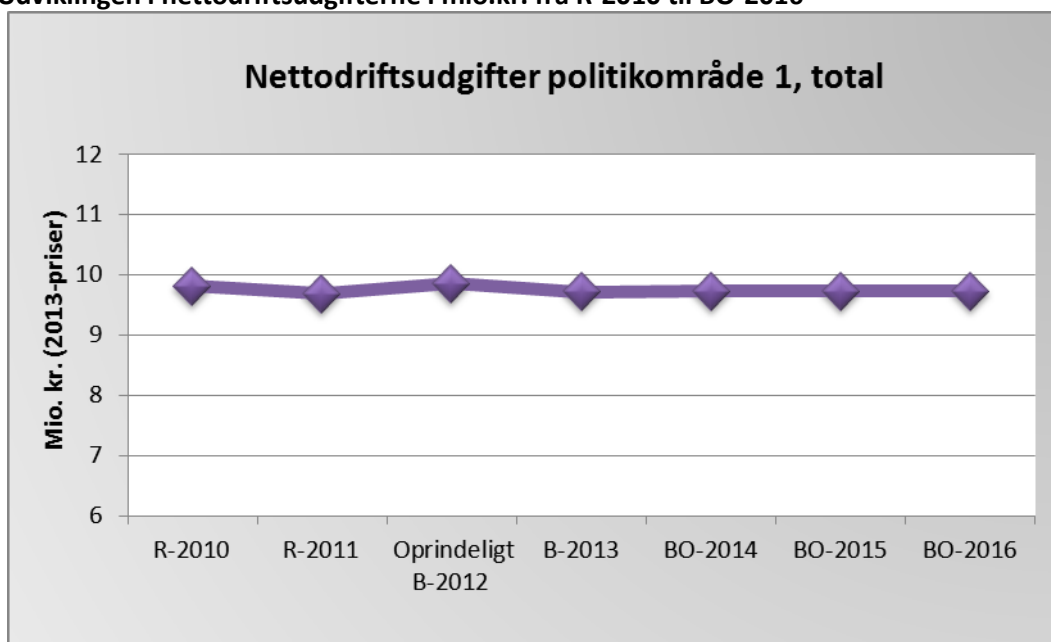
Tabel 1. Budgetforslag 2013 i 2013-priser, mio. kr.

Konto	Område	R-2011	B-2012	BF-2013	BO-2014	BO-2015	BO-2016
6.42.40	Fælles formål	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
6.42.41	Kommunalbestyrelsesmedlemmer	6,7	6,7	6,6	6,6	6,6	6,6
6.42.42	Kommisioner, råd og nævn	1,7	1,4	1,3	1,3	1,3	1,3
6.42.43	Valg mv.	1,1	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
i alt	Politisk organisation i alt	9,7	9,9	9,7	9,7	9,7	9,7

Eventuelle differencer skyldes afrundinger

Figur 1 illustrerer udviklingen inden for politikområdet fra regnskab 2010 til og med budgetoverslagsår 2016 i mio. kr.

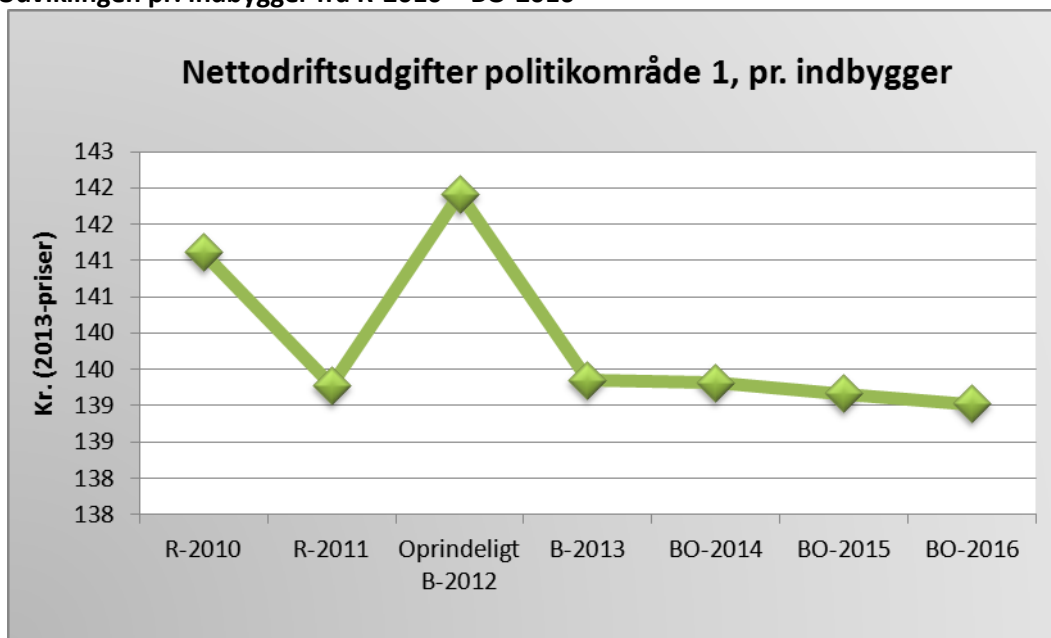
Figur 1. Udviklingen i nettodrifudsudgifterne i mio.kr. fra R-2010 til BO-2016

Kilde: Prisme

Figur 2 illustrerer udviklingen fra regnskab 2010 til budgetoverslagsår 2016 i 2013-priser i kr. pr. indbygger.

Figur 2. Udviklingen pr. indbygger fra R-2010 – BO-2016

Kilde: Prisme og Danmarks Statistik (FRKM111)

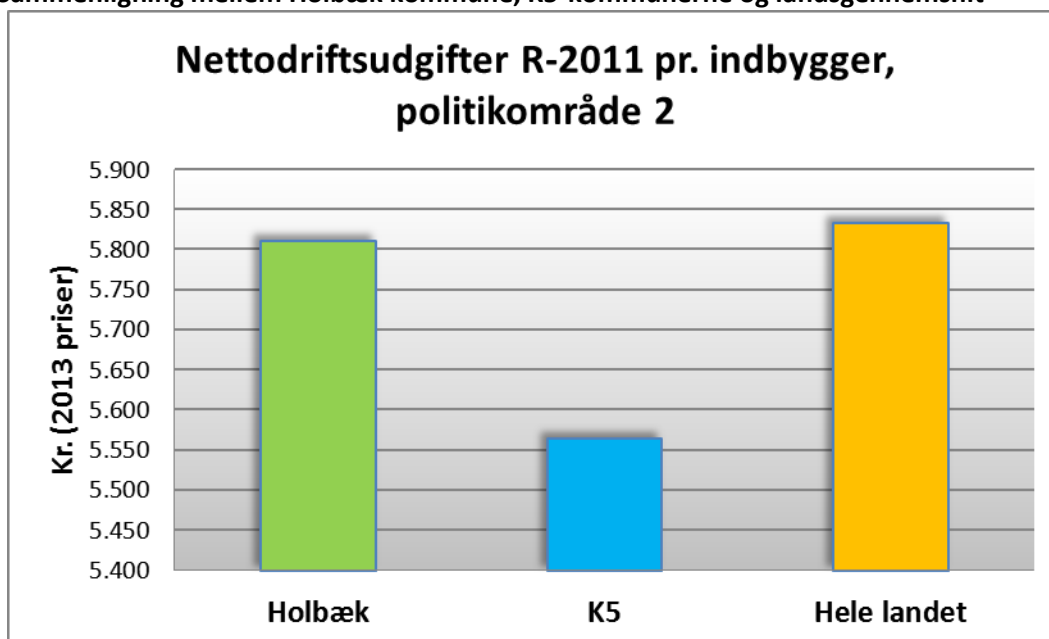
Historisk udvikling

I figur 1 og 2 fremgår det, at der fra år 2010 har været et fald i nettodriftsudgifterne pr. indbygger. Årsagen til dette er, at der i dette år blev afholdt folkeafstemning om tronfølgerloven og EU-parlamentsvalg i juni måned samt kommunal- og ældrerådsvale i november måned.

Figur 3 viser sammenligning i nettodriftsudgifterne pr. indbygger for Holbæk Kommune, K5 kommunerne (Holbæk, Køge, Roskilde, Slagelse og Næstved) og landsgennemsnittet.

Det ses at Holbæk Kommune bruger færre midler pr. indbygger på politisk organisation i forhold til både K5 og landsgennemsnittet.

Figur 3. Sammenligning mellem Holbæk kommune, K5-kommunerne og landsgennemsnit

Kilde: Danmarks Statistik (FOLK1 og REGK31)

Beskrivelse af politikområde

Til politikområde 1. Politisk organisation, er der tilknyttet følgende opgaver:

- Udbetaling af tilskud til politisk arbejde efter partistøtteleven.
- Løn, diæter, uddannelse samt møde- og repræsentationsudgifter m.v. i relation til byrådets medlemmer.
- Mødeudgifter m.v. vedrørende kommissioner, råd og nævn – herunder lokalfora, skolebestyrelser, huslejenævn, beboerklagenævn, hegnssyn, ældreråd, klageråd, handicapråd.
- Udgifter i forbindelse med afholdelse af valg.

Dannelse af budget 2013

Nedenstående tabel har til formål at beskrive de politiske beslutninger der er truffet siden dannelsen af BO-2013 med betydning for budgetåret.

Tabel 2. Budgetforslag 2013 i mio. kr.

BO-2013 (2013-priser)	9,774
Effektiviseringsgevinst, Byråd	-0,030
Beboerklagenævn	0,029
Annoncebesparelse - udmøntning	-0,116
pl-fremskrivning	0,057
BF-2013	9,714

Eventuelle differencer skyldes afrundinger

Specifikke budgetforudsætninger og politiske beslutninger

Tabel 3. Pris x mængde

Konto	Område		Mængde	Gennemsnitspris (kr.)	BF-2013 mio. kr.
6.42.40	Partistøtte	Antal afgivne stemmer ved sidste kommunalvalg (2009)	34.797	6,5	0,2
6.42.41	Kommunalbestyrelsesmedlemmer				5,2
		Godtgørelse for tabt			0,2
		Uddannelse, kørsel m.v.			0,1
		Møder og repræsentation			1,0
		Kontorartikler, IT m.v.			0,1
6.42.42	Kommissioner, råd og nævn				1,3
6.42.43	Valg				1,6
I alt			34.797	6,5	9,7

Eventuelle differencer skyldes afrundinger

Politikområde 2. Administration

Nedenstående tabel redegør for udviklingen fra seneste afsluttede regnskabsår til og med budgetoverslagsår 2016.

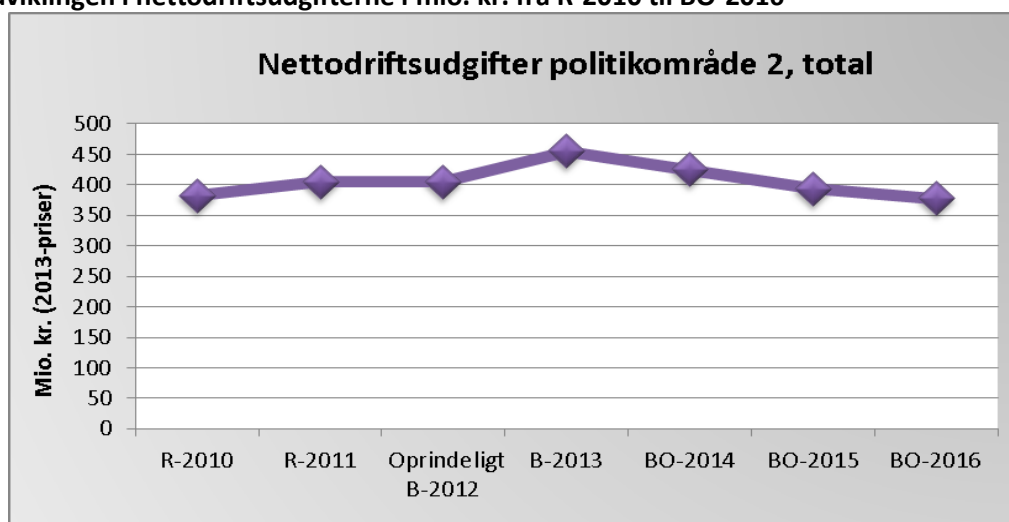
Tabel 1. Budgetforslag i 2013-priser, mio.kr.

Konto	Område	R-2011	Primo B-2012	BF-2013	BO-2014	BO-2015	BO-2016
6.45.50	Administrationsbygninger	17,3	19,1	13,9	13,9	13,9	13,9
6.45.51	Sekretariat og forvaltninger	285,8	281,4	223,8	195,0	164,2	148,1
6.45.52	Fælles IT og telefoni	0,0	0,0	53,6	53,6	53,6	53,6
6.45.53	Administration vedr. jobcentre	47,7	50,1	50,1	49,6	49,2	49,2
6.45.54	Administration vedr. Naturbeskyttelse	2,5	2,3	2,8	2,8	2,8	2,8
6.45.55	Administration vedr. Miljøbeskyttelse -	6,2	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
6.45.56	Byggesagsbehandling	0,0	0,0	1,9	1,9	1,9	1,9
6.45.57	Voksen-, ældre- og handicapområdet	0,0	0,0	13,4	12,9	12,9	12,9
6.45.58	Det specialiserede børneområde	0,0	0,0	27,6	26,8	26,8	26,8
6.45.59	Administrationsbidrag til Udbetaling Danmark	0,0	0,0	3,0	3,0	3,0	3,0
6.52.70	Løn- og barselspuljer	0,0	9,1	13,1	13,1	13,1	13,1
6.52.72	Tjenestemandspension	36,7	36,1	36,8	36,8	36,8	36,8
6.52.74	Interne forsikringspuljer	8,4	0,0	8,3	8,3	8,3	8,3
i alt	Administration i alt	404,4	405,0	455,5	424,9	393,6	377,5

Eventuelle differencer skyldes afrundinger

Nedenstående figur illustrerer udviklingen indenfor politikområdet fra regnskab 2010 til og med budgetoverslagsår 2016 i mio. kr.

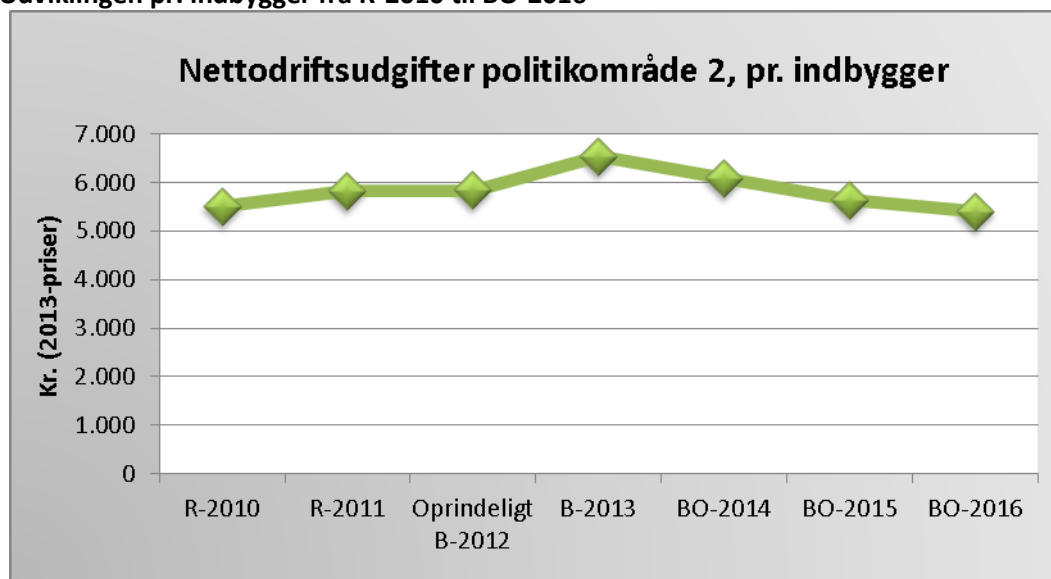
Figur 1. Udviklingen i nettodrifudsudgifterne i mio. kr. fra R-2010 til BO-2016

Kilde: Prisme

Nedenstående figur, illustrerer udviklingen fra regnskab 2010 til budgetoverslagsår 2016 i 2013-priser i kr. pr. indbygger.

Figur 2. Udviklingen pr. indbygger fra R-2010 til BO-2016

Kilde: Prisme og Danmarks Statistik (FRKM111)

Markant udvikling

Af figur 1 og 2 kan det ses, at driftsudgifterne er stigende fra R2010 til B-2013. For budgetoverslagsårene 2014-2016 falder driftsudgifterne.

Stigningen fra R-2011 til B-2012 skyldes primært tekniske forhold vedrørende udmøntning af effektiviseringsgevinst på mindre sygefravær.

Stigning fra B-2012 til B-2013 skyldes at effektiviseringsgevinsterne i B-2012 blev placeret på politikområde 2. Størstedelen af disse effektiviseringsgevinster er efterfølgende udmøntet og flyttet til de øvrige politikområder. I B-2013 er effektiviseringsgevinsterne lagt på de politikområder som skal hente gevinsterne, og som følge heraf er B-2013 for politikområde 2 mere retvisende.

Tekniske omplaceringer af budgettet til Center for ejendomme, på rengøring og teknisk service, har ligeledes en andel i stigningen på politikområde Administration fra oprindeligt B-2012 til B-2013.

Stigningen fra oprindeligt B-2012 til B-2013 skyldes primært følgende forhold;

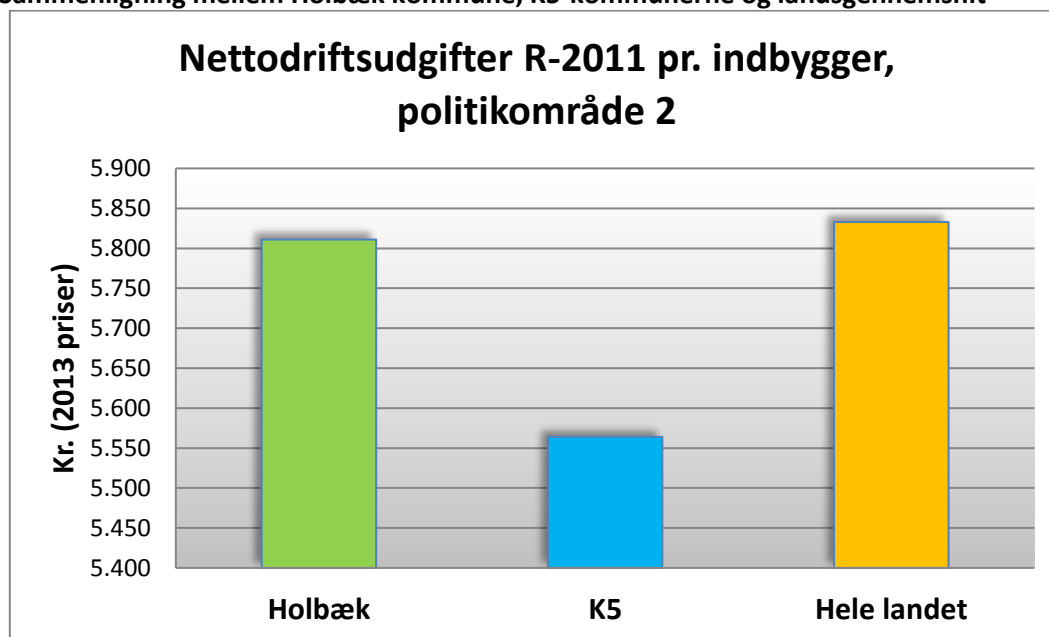
- Opsparingspuljen til arbejdsskader øges, for at sikre tilstrækkelig dækning i forbindelse med nye regler og ny praksis på arbejdsskadeområdet.
- Barselspuljen øges for at imødegå de øgede udgifter i forbindelse med ny praksis for refusion fra puljen.
- Nettoudgiften til Udbetaling Danmark
- Samlet påvirkning af at der er opnået en yderligere gevinst på rengøringsudbuddet på 2 mio.kr.
- Oprettelse af pulje på 25 mio. kr. til imødegåelse af forventede overførsler mellem årene.

Stigningen på politikområde 2, Administration kan derfor ikke ses som en reel udvidelse af den administrative organisation, men derimod som en konsekvens af forskellige tekniske samlinger og udvidelser af budgetter og puljer for hele organisationen.

Nedenstående figur viser sammenligning i nettodriftsudgifterne pr. indbygger for Holbæk Kommune, K5 kommunerne (Holbæk, Køge, Roskilde, Slagelse og Næstved) og landsgennemsnittet for regnskab 2011. Ovennævnte budgetjusteringer vil ikke påvirke regnskabet, da regnskabet kun vil være påvirket af de faktiske afholdte udgifter på områderne.

Det ses at Holbæk Kommunes udgifter pr. indbygger ligger lidt lavere i forhold til landsgennemsnittet, og højere i forhold til K5.

Figur 3. Sammenligning mellem Holbæk kommune, K5-kommunerne og landsgennemsnit

Kilde: Danmarks Statistik (FOLK1 og REGK31)

Beskrivelse af politikområde

Indhold

De opgaver der knytter sig til politikområde Administration er følgende:

- Drift og vedligeholdelse af administrationsbygningerne, herunder rengøring, ud- og indvendig vedligeholdelse, opvarmning, el og vand m.v.
- Administrativt personale, herunder direktionen, centrale funktioner såsom økonomi, kommunikation, sekretariatet til betjening af det politiske niveau samt administration af de 12 chefområder.
- Øvrige fællesudgifter vedrørende hele organisationen, herunder IT, arbejdsmiljøforanstaltninger, revision og porto.
- Løn- og barselspuljer
- Tjenestemandspension - udbetaling af pension til pensionerede tjenestemænd samt betaling af forsikringspræmie vedr. genforsikrede tjenestemænd.

Dannelse af budget 2013

Tabel 2 beskriver de politiske beslutninger der er truffet siden dannelsen af BO-2013 med betydning for budgetåret.

Tabel 2. Budgetforslag 2013 i mio. kr.

BO-2013 (2013-priser)	389,9	389,9
Ved Budgetrevision I, 2012:		13,5
6. ferieuge besparelse - udmøntning	1,4	
Tilkøb af juridisk assistance	0,1	
Lønudgifter vedr. børnekultur overføres til konto 06-fagpersonale	0,3	
Lønudgifter vedr. naturformidling overføres til konto 06-fagpersonale	0,5	
Lønudgift til udvikl.konsulent/fundraiser	0,3	
Effektiviseringsgevinster - udmøntning	5,9	
Udbudsgevinster - udmøntning	5,1	
Ved Budgetrevision II, 2012:		7,0
Budgetomplaceringer - finansieres af andre politikområde:		
- Lønkomensation HOS gruppen	0,5	
- Styrket indsats til Førtdispension	0,6	
- Styrket indsats Fleksjob	0,5	
- Kompensation for ophør af Falck samarbejde	1,4	
- Flytning af diverse medarbejdere fra fagområderne til Pol. 2 (skolekonsulent, medarbejdere i børn og ungesekretariatet, pæd.læreplaner)	1,4	
- Visitator til genoptræningscenteret (fra pol 7)	-0,2	
Nedskrivning af indtægtsgebyr for byggesagsbehandling	2,3	
Sekretariatsleder til Sundheds- og ældreområdet	0,7	
Budgetlægning - "prisxmængde":		9,3
KL-Kontingent	0,1	
Sammenslutning af kommuner u/Region Sj.	0,0	
Copy-Dan - ophavsretsligt	0,1	
Adm.udgifter: statistik, prognoser mv	0,4	
Opjustering af IT-budgettet	1,8	
Administrativt personale - Opsigelsesager og vikarer i Familiecenteret	0,8	
Tilpasning af ældrestab	0,1	
Børnekonsulentcenteret	0,1	
Opskrivning af opsparing på arbejdsskadeforsikringer	2,5	
Barselspulje	3,5	
Øvrige ændringer:		22,8
Indhentning af gevinst og flytning af rengøringsbudgetter	18,6	
Indhentning af gevinst og flytning af Teknisk servide til Center for ejendomme	0,7	
Besparelser grundet energirenoveringer - administrationsbygninger	-0,1	
Budgetreduktion forsikringer - udmøntning	2,9	
Besparelse af 6. ferieuge - teknisk omplacering	0,2	
Ændringer i takstindtægter	-0,5	
Udmøntning af effektiviseringsgevinster fra pol 2 til 6	1,3	
Annoncebesparelse - udmøntning	0,7	
Tilpasning af lønbudget for genforsikrede tjenestemænd	-0,4	
Sundhedscenter personale (til pol 7)	-0,5	
Udmøntning af udviklingspulje (fra pol 9)	1,8	
Nulstilling af takstfinansieret område	0,2	
P/L-fremskrivning (residual)	1,0	
Netto udgift vedr. Udbetaling Danmark	3,0	
Juridisk assistance til kulturområdet	0,2	
Omplacering genforsikrede tjenestemænd, skoleområdet	0,1	
Lov og cirkulæreprgram	0,2	
Kontoplansændringer Økonomi- og Indenrigsministeriet, grp. 200	-6,4	
Ændringer i forbindelse med budgetvedtagelsen		13,0
Besparelser og effektiviseringer	-12,0	
Pulje til imødegåelse af forventede overførsler mellem årene	25,0	
BF-2013	455,5	455,5

Eventuelle differencer skyldes afrundinger

Specifikke budgetforudsætninger og politiske beslutninger

Tabel 3. Pris x mængde

Konto	Område	Mængde	Gennemsnitspris	BF-2013 mio. kr.
6.45.50	Administrationsbygninger			13,9
6.45.51	Sekretariat og forvaltninger, myndighed			174,5
	Sekretariat og forvaltninger, øvrig administration			49,3
6.45.52	Fælles IT og telefoni			53,6
6.45.53	Administration vedr. jobcentre			50,1
6.45.54	Administration vedr. Naturbeskyttelse			2,8
6.45.55	Administration vedr. Miljøbeskyttelse -			7,0
6.45.56	Byggesagsbehandling			1,9
6.45.57	Voksen-, ældre- og handicapområdet			13,4
6.45.58	Det specialiserede børneområde			27,6
6.45.59	Administrationsbidrag til Udbetaling Danmark			3,0
6.52.70	Løn- og barselspuljer			13,1
6.52.72	Tjenestemandspension			36,8
6.52.74	Interne forsikringspuljer			8,3
I alt				455,5

Eventuelle differencer skyldes afrundinger

Struktur og tilbud

Administrationsbygningerne består af følgende:

- **Holbæk Rådhus** (Politistationen) - anvendes af Borgervejleder og udlejes til Politi og Domstolsstyrelse.
- **Administrationsbygning, Jernbanevej 6** - anvendes af Borger- og Organisationservice og Jobcenter. 1. salen er udlejet til Skat.
- **Tornved Administrationsbygning, Jyderup** – anvendes til bl.a. bibliotek
- **Tølløse Administrationsbygning** - anvendes til Børnespecialcenter 2, bibliotek og vuggestue
- **Administrationscenter, Kanalstræde 2, etape 1 og 2** - anvendes af Direktion, Administrative stabe, Borger- og Organisationservice, Strategi og analyse, Plan og Byg, Kultur og Fritid, Socialcenter, Familiecenter samt Børnekonsulentcenter
- **Kasernevej 6** – anvendes af Borger- og Organisationservice
- **Administrationsbygningen i Jernløse** – anvendes af Teknik og Miljø

Budget 2013 er udarbejdet ud fra ovennævnte struktur, der er således ikke taget højde for den lokalerokade som vil pågå i 2013 og de udgifts- og indtægtsændringer det vil medføre, da disse oplysninger ikke var kendt ved budgetudarbejdelsen.

Udvalget for Børn

Udvalget arbejder med følgende politikområder:

- Politikområde 4 – Skoler, som omfatter aktiviteter i relation til folkeskoleloven og ungdomsskoleloven.
- Politikområde 5 – Almene dagtilbud, som omfatter aktiviteter i relation til dagtilbudsloven.
- Politikområde 6 – Børn, unge og familier med særlige behov, som omfatter foranstaltninger for 0-17 årige, besluttet efter serviceloven, aktiviteter i relation til Lov om forebyggende sundhedsordninger samt rådgivnings- og støtteaktiviteter efter bestemmelserne for Folkeskole- og dagtilbudsloven.

Samlet budget i mio. kr. (2013-priser) for Udvalget for Børn

Politikområde	R-2011	B-2012	B-2013	BO-2014	BO-2015	BO-2016
Skoler	537,0	520,7	498,6	498,1	497,6	497,9
Dagtilbud	295,8	281,0	272,8	272,2	271,8	271,8
Børn, unge og familier	433,9	445,8	413,8	391,9	375,9	375,9
Udvalget for Børn i alt	1.266,8	1.247,5	1.185,2	1.162,3	1.145,3	1.145,6

Eventuelle differencer skyldes afrundinger

Politikområde 4. Skoler

Nedenstående tabel redegør for udviklingen fra seneste afsluttede regnskabsår til og med budgetoverslagsår 2016.

Tabel 1. Budget 2013 i 2013 priser, i mio. kr.

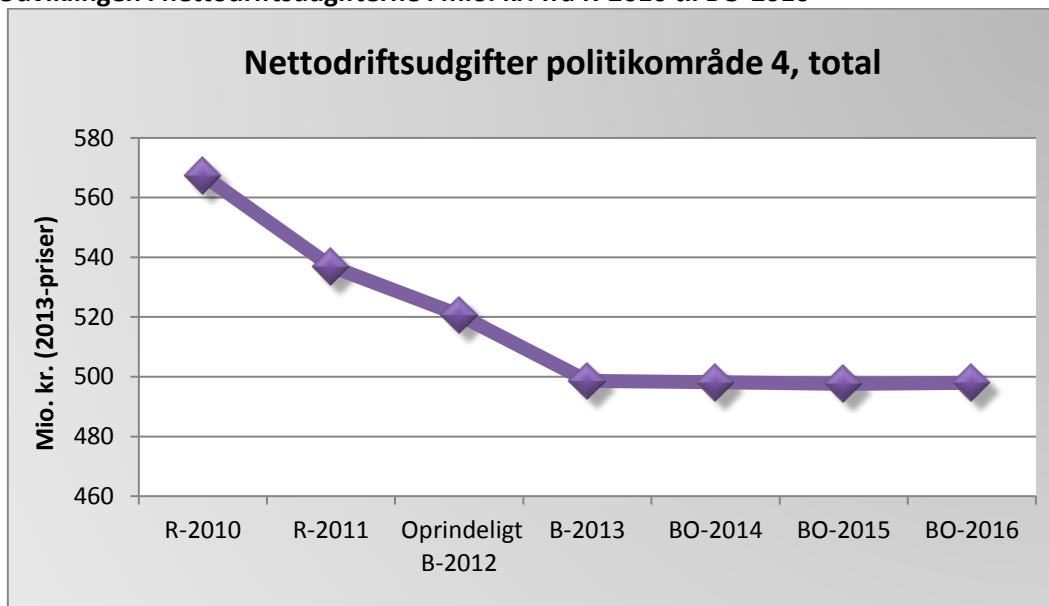
Konto	Område	R-2011	B-2012	B-2013	BO-2014	BO-2015	BO-2016
3.22.01	Folkeskoler	385,2	377,7	355,6	355,2	354,8	355,1
3.22.02	Kommunens samlede skolevæsen	0	0	0	0	0	0
3.22.05	Skolefritidsordninger	42,6	35,3	36,3	36,2	36,1	36,1
3.22.06	Befordring af elever i grundskolen	7,3	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2
3.22.10	Bidrag til statslige og private skoler	76,9	78,4	78,4	78,4	78,4	78,4
3.22.12	Efterskoler og ungdomskostskoler	10,2	9	9	9	9	9
3.38.76	Ungdomsskolevirksomhed	14,8	13,1	12,1	12,1	12,1	12,1
I alt	Skoler	537,0	520,7	498,6	498,1	497,6	497,9

Eventuelle differencer skyldes afrundinger

Nedenstående figur illustrerer udviklingen indenfor politikområdet fra regnskab 2010 til og med budgetoverslagsår 2016 i mio. kr. De faldne udgifter er et udtryk for mange forskellige politiske beslutninger. Én af de mere betydende er nogle ændringer på skolefritidsområdet der har betydet et markant lavere udgiftsbehov.

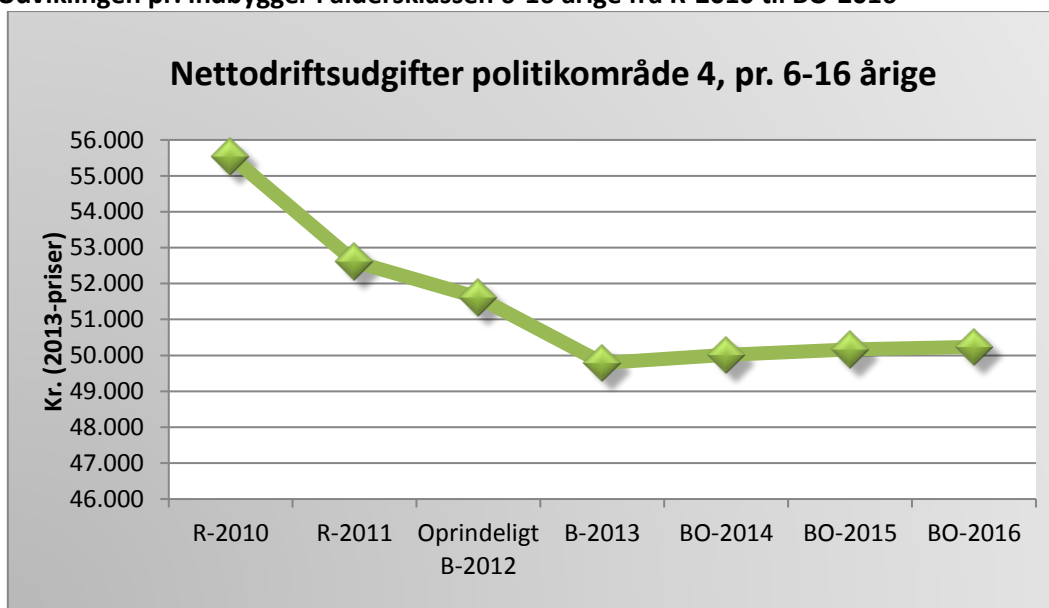
Figur 1. Udviklingen i nettodriftsudgifterne i mio. kr. fra R-2010 til BO-2016

Kilde: Prisme

Nedenstående figur viser udviklingen fra regnskab 2010 til budgetoverslagsår 2016 i 2013-priser i kr. pr. indbygger for aldersklassen 6-16 årige.

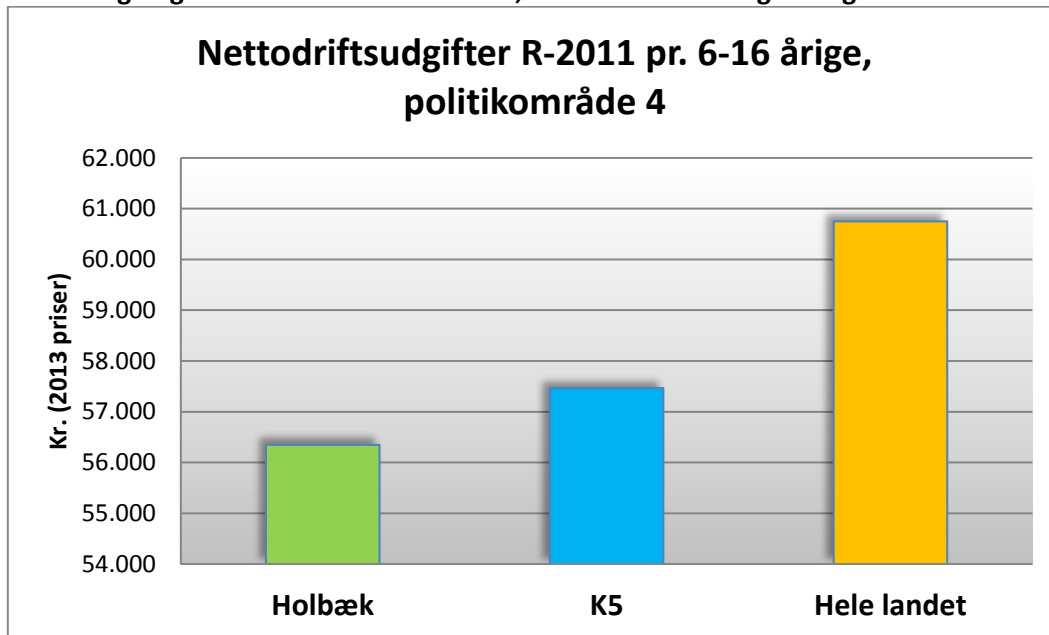
Figur 2. Udviklingen pr. indbygger i aldersklassen 6-16 årige fra R-2010 til BO-2016

Kilde: Prisme og Danmarks Statistik (FRKM111)

Nedenstående figur viser sammenligning i nettodriftsudgifterne pr. indbygger for de 6-16 årige for Holbæk Kommune, K5 kommunerne (Holbæk, Køge, Roskilde, Slagelse og Næstved) og landsgennemsnittet. Det ses, at Holbæk Kommune bruger mindre på skolevæsen pr. indbygger i forhold til dels K5, dels landsgennemsnittet.

Figur 3. Sammenligning mellem Holbæk Kommune, K5-kommunerne og landsgennemsnit

Kilde: Danmarks Statistik (FOLK1, REGK31)

Beskrivelse af politikområdet

Jf. styrelsesvedtægten indeholder politikområdet

- folkeskolen
- friskoler
- SFO, fritidshjem og klubtilbud
- befordring af elever i grundskolen
- efterskoler
- ungdomsskoler
- øvrige aktiviteter på ungdomsområdet, herunder ungdomsklubber, SSP, unge og demokrati, sommerferieaktiviteter, rådgivning mv.

Alle skoler har tilknyttet SFO I for 0.-3. klasse og SFO II for 4.-6. klasse.

Ud over SFO'erne er der en klub med cirkus som tema, "Cirkus Kæphøj". Kæphøj drives efter bestemmelserne i Ungdomsskoleloven.

I ungdomsområdet er der primært en række "kan"-opgaver, som løses (fx omfanget af almen undervisning i ungdomsskolen, ungdomsklubber, SSP, unge og demokrati, sommerferieaktiviteter, rådgivning mv.).

Udfordringer og udvikling

Skole/undervisning

Byrådet besluttede i november 2011, at ændre organiseringen af kommunens skolevæsen fra skoleåret 2012/2013. Formålet med ændringen er at udvikle kvaliteten og sikre eleverne bedre udbytte af undervisningen og dermed bedre mulighed for at gennemføre en ungdomsuddannelse. Byrådet ønsker at forbedre:

- faglighed

- inklusion
- trivsel
- uddannelsesparathed

Dette skal ske gennem fem koordinerede indsatser:

- kompetenceløft af ledere og medarbejdere
- øget indsats på IT-området
- styrkelse af mellemtrinnet
- æstetisk og pædagogisk løft af inde- og uderum
- styrkelse af central udviklingsunderstøttelse

Kvalitetsløftet skal ske inden for rammerne af den fremskrevne budgetramme. Udfordringerne for skolernes økonomi i de kommende år bliver således, at:

- frigøre midler til finansiering af indsatsområderne på baggrund af den ændrede struktur
- tilrettelægge klasseskiftet (antallet af elever pr. lærer) således, at lærerkræfter og undervisningsfaciliteter udnyttes effektivt.

SFO

I forbindelse med den nye skolestruktur bliver SFO tydeligere integreret som en del af skolen, som følge af en ledelsesstruktur, der hænger sammen med den øvrige del af skoleområdet.

Princippet for budgettildeling (grundbeløb + beløb pr. barn) følger fra 2013 princippet for tildelingen til folkeskolens undervisningsdel.

Elevtransport

Den forøgede transport af elever på grund af den nye skolestruktur har medført, at folkeskoleområdet har fået påført en ekstraomkostning på 2,6 mio. kr. Omkostningen finansieres i skoleåret 2012-13 af puljen til kvalitetsudvikling (Fremtidens Folkeskole).

Ungdomsområdet

- Etablering af ungdomsklubcafé som led i etablering af fritidsaktiviteter for unge i Holbæk Midtby.
- Ungdomsrådets rolle i Ungepakke II.

Forudsætninger for budget 2013

Nedenstående tabel beskriver de politiske beslutninger, der er truffet siden dannelsen af BO13 med betydning for budgetåret.

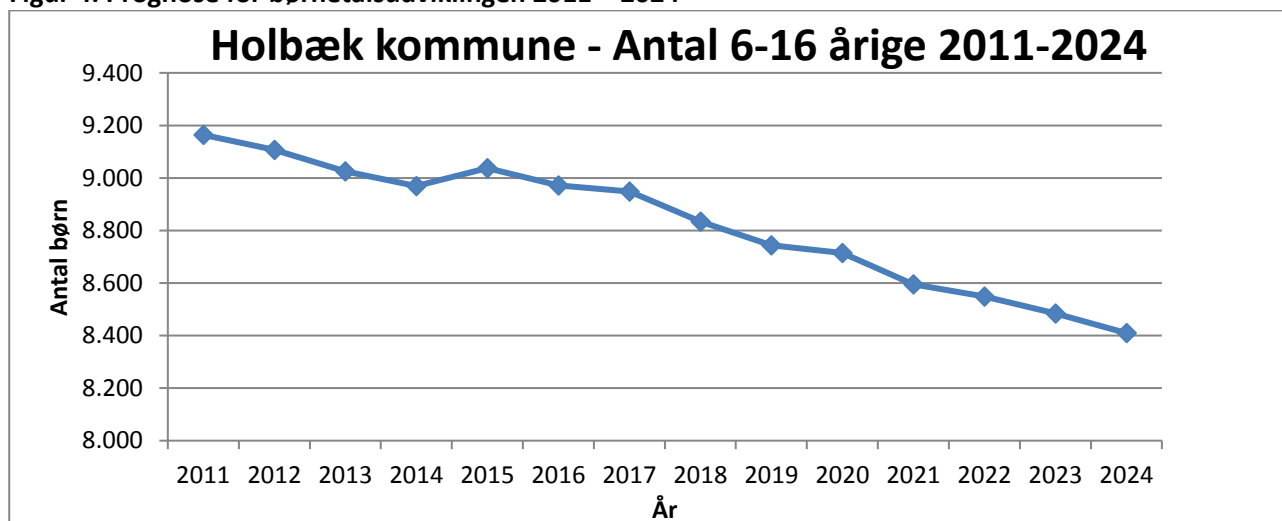
Tabel 2. Budgetforslag 2013 i mio.kr.

BO-2013 (2013-priser)	515,7
Budgetrevision I	
• 6. ferieuge – besparelse	-0,6
• Naturformidling – overføres til politikområde 2	-0,4
Budgetrevision II	
• Lønudgift til skolekonsulent – overføres til politikområde 2	-0,6
• Genopretning af SFO pulje	2,0
Udbudsgevinster	-1,6
Effektiviseringsgevinster	-1,7
Harmonisering af Teknisk Service	-3,3
Harmonisering af rengøring	-13,9
Udmøntning af energirenovering	-0,7
Budgetreduktion af forsikringer	-1,1
Udmøntning af annoncebesparelse	-0,2
Ændret P/L fremskrivning	3,1
Drift af skole-IT	1,0
Fald i børnetal – del af budgetreduktion tilbageføres til området	0,9
Budget 2013	498,6

Eventuelle differencer skyldes afrundinger

Demografi og prognose

Figur 4. Prognose for børnetalsudviklingen 2011 – 2024

Kilde: Holbæk kommune

Prognosen viser, at antallet af børn i alderen 6-16 årige i Holbæk Kommune er faldende.

Det faldende børnetal er ujævnt fordelt mellem skoledistrikterne, således at det forventes at falde mest i den sydlige og vestlige del af kommunen. Der forventes et uforandret børnetal i Holbæk by.

Specifikke budgetforudsætninger og politiske beslutninger

Tabel 3. Pris x mængde

Område	Mio.kr.	Aktivitet	Mængde	Gennemsnitspris	Budget
Folkeskoler			6.760 elever		355,6
Kommunens samlede skolevæsen					0
Skolefritidsordninger			3.247 elever		36,3
Befordring af elever i grundskolen					7,2
Bidrag til statslige og private skoler					78,4
Efterskoler og ungdomskostskoler					9,0
Ungdomsskolevirksomhed					12,1
I alt					498,6

Eventuelle differencer skyldes afrundinger

Struktur og tilbud

Hovedskole	Afdeling
Katrinedalskolen	Svinninge Gislinge Kundby
Skolen ved Tuse Næs	Tuse Udby Hagedsted
Engskovskolen	Jernløse Undløse Knabstrup
Kildevangens Skole	Vipperød Ågerup
Elverdamsskolen	Tølløse Stestrup Ugerløse St. Merløse
Tornvedskolen	Jyderup Kildebjerg
Sofielundskolen	Bjergmarken Østre
Isefjordskolen	Holbæk Orø
Ung Holbæk	10. klassecentret

Politikområde 5. Almene dagtilbud

Nedenstående tabeller og figurer illustrerer udviklingen historisk og for budgetårene inden for politikområdet.

Tabel 1 redegør for udviklingen fra seneste afsluttede regnskabsår til og med budgetoverslagsår 2016.

Budgetrammen for 2013 er reduceret med knap 9 mio. kr. i forhold til primo budgettet for 2012. Forskellen forklares i tabel 2.

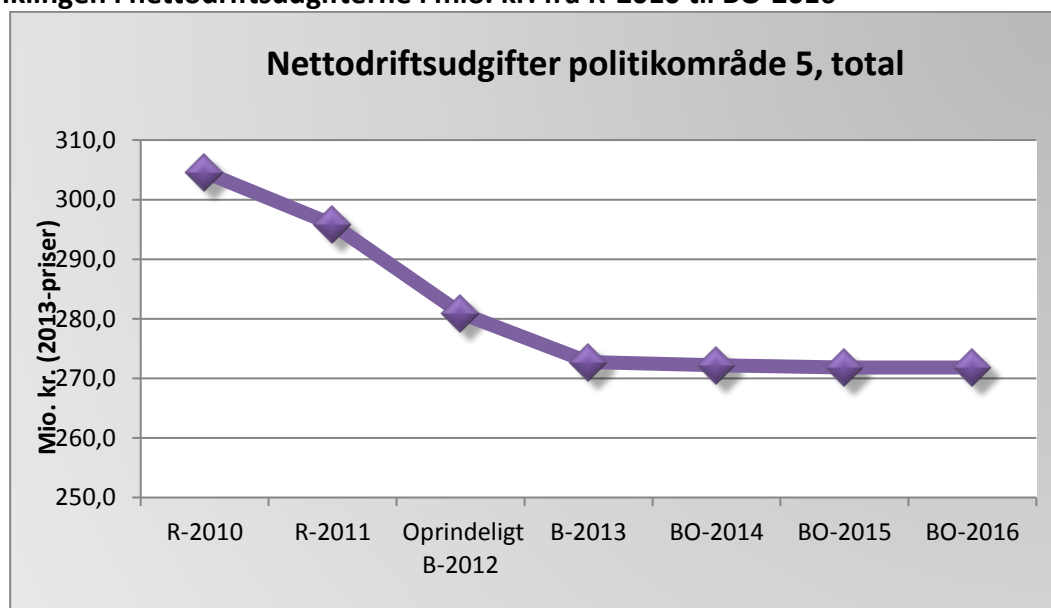
Tabel 1. Budgetforslag i 2013-priser i mio. kr.

Konto	Område	R-2011	Primo B-2012	B-2013	BO- 2014	BO- 2015	BO- 2016
5.25.10	Fælles formål	27,0	30,7	30,9	30,9	30,9	30,9
5.25.11	Dagpleje	60,7	56,5	51,6	51,5	51,4	51,4
5.25.13	Børnehaver	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5.25.14	Integrerede daginstitutioner	197,4	182,6	175,7	175,3	175,0	175,0
5.25.19	Tilskud til private institutioner	10,8	11,2	14,6	14,5	14,5	14,5
I alt	Almene dagtilbud	295,8	281,0	272,8	272,2	271,8	271,8

Figur 1 illustrerer udviklingen inden for politikområde 5 – Almene dagtilbud fra regnskab 2010 til og med budgetoverslagsår 2016 i mio. kr.

Budgetrammen er reduceret med ca. 23 mio. kr. i perioden 2010 til 2013, heraf ca. 16 mio. kr. på grund af det faldende børnetal, og den resterende del som følge af de gennemførte besparelser og effektiviseringer.

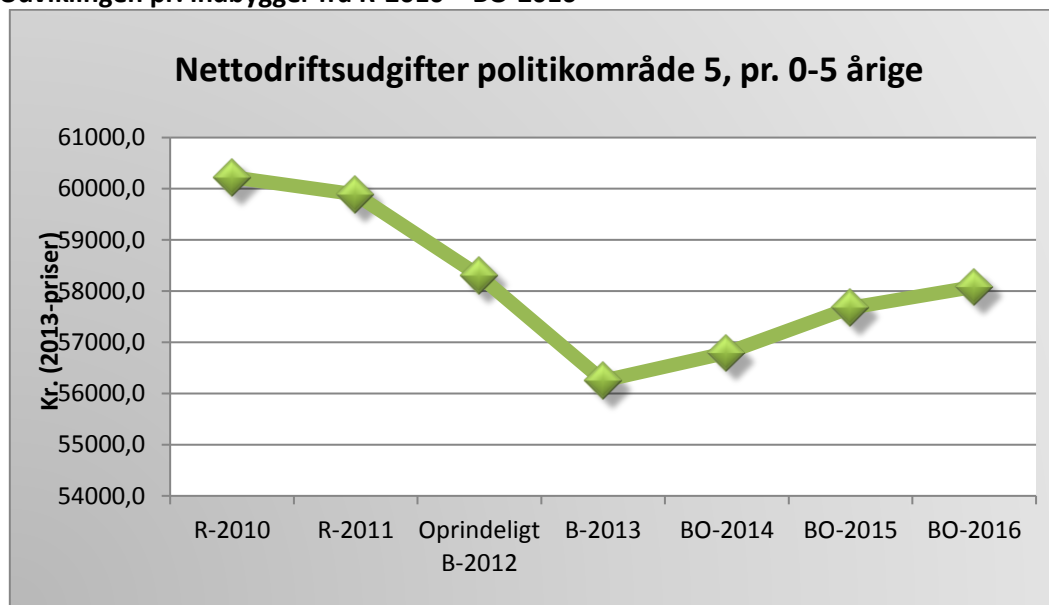
Figur 1. Udviklingen i nettodrifudsudgifterne i mio. kr. fra R-2010 til BO-2016

Kilde: Prisme

Figur 2 illustrerer udviklingen fra regnskab 2010 til budgetoverslagsår 2016 i 2013-priser i kr. pr. indbygger i alderen 0-5 år. Nettodriftsudgifterne pr. barn er faldet fra godt 60.000 kr. i 2010 til forventet knap 56.000 kr. i 2013. Den illustrerede stigning efter 2013 fremkommer, fordi budgetrammen i 2014-2016 ikke er tilpasset det fortsatte fald i børnetal.

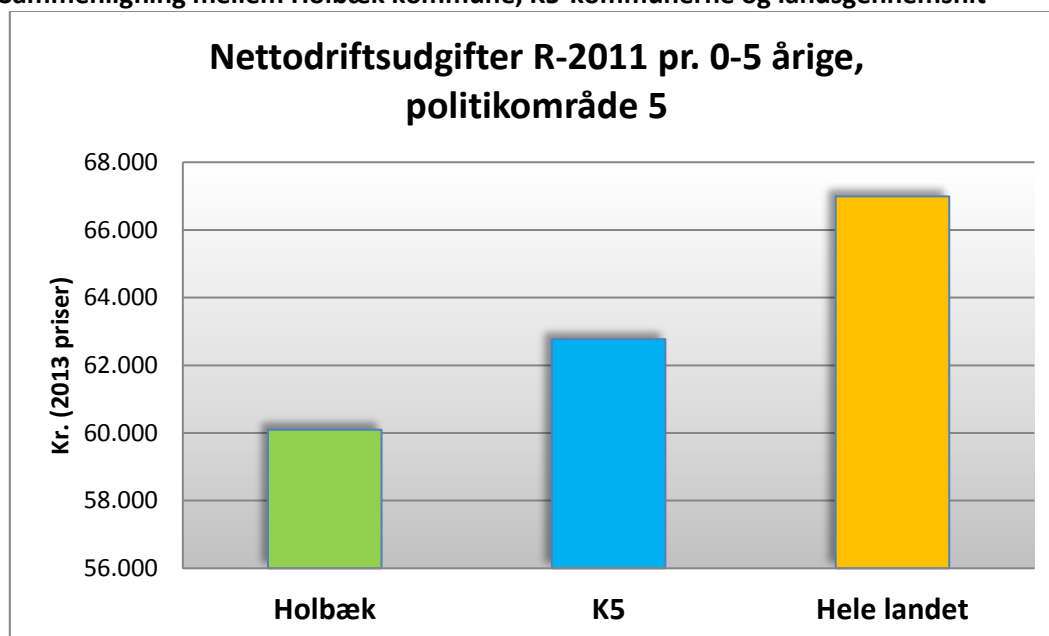
Figur 2. Udviklingen pr. indbygger fra R-2010 – BO-2016

Kilde: Prisme og Danmarks Statistik (FRM111)

Figur 3 sammenligner nettodriftsudgifterne pr. indbygger i alderen 0-5 år for Holbæk Kommune, K5 kommunerne (Holbæk, Køge, Roskilde, Slagelse og Næstved) og landsgennemsnittet.

Figur 3. Sammenligning mellem Holbæk kommune, K5-kommunerne og landsgennemsnit

Kilde: Danmarks statistik (FOLK1, REGK31)

Beskrivelse af politikområdet

Politikområde 5 vedrører udgifter relateret til pasning af børn i førskolealderen i kommunale eller private dagtilbud og pasningsordninger. Kommunen er efter dagtilbudsloven forpligtet til at

garantere plads i et alderssvarende pasningstilbud, indtil barnets skolestart. Forpligtelsen opfyldes enten ved at kommunen stiller en plads til rådighed, enten i en kommunal dagpleje/institution eller indgår driftsoverenskomst med en selvejende institution, om at stille pladser til rådighed. Holbæk kommune har i 2012 aftale med et selvejende børnehus. Hvis forældrene foretrækker det, skal kommunen endvidere give tilskud til barnets ophold i privat daginstitution eller i privat pasningsordning.

Udfordringer

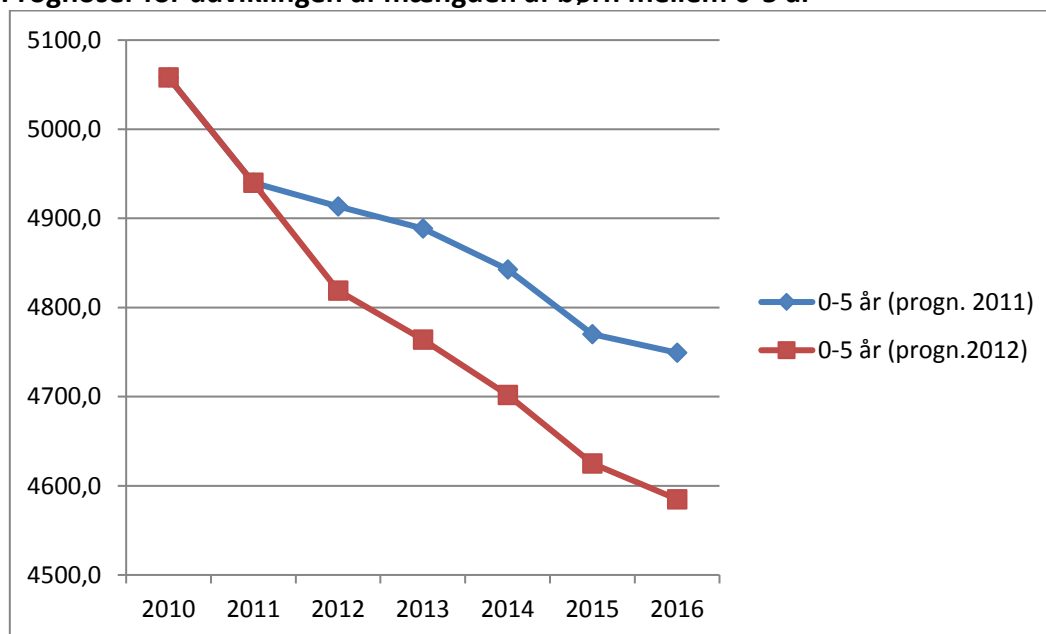
Holbæk kommune garanterer, at alle børn kan blive passet i eget lokalområde, hvis det ønskes. Sammensætningen af pladser i det enkelte dagtilbudsdistrikt skal løbende tilpasses efterspørgslen.

Det faldende børnetal og de udbyggede muligheder for at vælge institutionspladser til aldersgruppen betyder, at antallet af dagplejere reduceres. Imidlertid kan tilpasning af pladser til efterspørgslen ikke altid ske i takt med faldet. Det er derfor vanskeligt at indfri effektivitetsmålet på 3,6 barn pr dagplejer. Som det fremgår af nedenstående prognose forventes problematikken forstærket i de kommende år.

Prognose

Figur 4 viser, at antallet af børn i aldersgruppen 0-5 år samlet set forventes at falde med godt 250 børn fra 2012 til 2016. Sidste år viste prognosen et mere svagt fald, men i år er det faldet med yderligere 100 børn. Det er især antallet af 0-2 årige, som falder mere end sidste års forventning.

Figur 4. Prognoser for udviklingen af mængden af børn mellem 0-5 år

Dannelse af budget 2013

Tabel 2 beskriver de politiske beslutninger, der er truffet siden dannelsen af BO13 med betydning for budgetåret.

Tabel 2. Budget 2013 i mio. kr.

BO-2013 (2013-priser i mio. kr.)	280,4
- Budgetrevision I, bl.a. effektiviseringsgevinst og udbud	-1,8
- Harmonisering af rengøring	-5,7
- Teknisk personale	2,0
- Budgetrevision II, bl.a. teknisk omplacering til SFO fra dagplejen	-2,9
- Reduktion i ejendomsdrift	-4,6
- Udmøntning af barselspulje	-0,7
- Tilskud til bedre dagtilbud	6,1
Budget 2013	272,8

Specifikke budgetforudsætninger og politiske beslutninger

Tabel 3. Pris x mængde

Område	Aktivitet	Oprindelig Mængde	Opr. gns.pris i 1.000 kr.	Korr. Budget i 1.000 kr.
05.25.10 Fælles formål	Politiske puljer (flexpasning, kompetence, udv., B&U, integr)			2.222
	Søskenderabat			5.699
	Tilskud til privat pasning			5.500
	Betaling off. myndigheder			1.340
	PA-elever			4.638
	Ressourcepædagoger BKC			11.537
05.25.11 Dagpleje	Personale og materiale	1.078	56	57.397
	Børnereguleringspuljen dagpleje			7.714
	Friplads			2.702
	Forældrebetaling			-16.231
05.25.13	Børnespecialcenter 2			0
5.25.14 Integrerede institutioner	Personale og materiale	3.900	56	212.825
	Børnereguleringspuljen+ projekter			13.827
	Friplads			13.427
	Forældrebetalt madordning			-3.000
	Forældrebetaling, ekskl. mad			-61.375
5.25.19	Private institutioner	260	56	14.539
	I alt			272.761

Nedenfor gengives specifikke budgetforudsætninger for hhv. dagpleje og daginstitutioner.

Budgetforudsætninger dagpleje, 2013	
Ugentlig åbningstid i timer	48
Antal lukkedage	19
Antal kommunalt ansatte dagplejere	156
Gennemsnitsløn pr. dagplejer	317.779
Beløb pr. dagplejer til børnerelaterede udgifter	9.400
Antal private dagplejere	17
Tilsyn pr. dagplejer (såvel kommunalt som privat ansat)	22.234
Ledelse pr. distrikt	200.000
Sociale kriterier til fordeling på hele området	500.000

Budgetforudsætninger daginstitutioner, 2013	
Ugentlig åbningstid i timer	52
Antal lukkedage	19
Beløb pr. distrikt	600.000
Beløb pr. hus	300.000
Beløb til sociale kriterier	3.000.000
En del af budgetrammen tildeles 42.200 kr. pr. enhed	42.200
Beløb pr. barn til børnerelaterede udgifter	2.752

Struktur og tilbud

Kommunens dagtilbud er organiseret i otte distrikter, med:

- en institution
- en bestyrelse
- en leder
- et budget

Distrikterne har mellem 2 og 9 børnehuse.

Der er otte private daginstitutioner, en puljeinstitution (driftsaftale med Holbæk Kommune) samt et varierende antal dagplejelignende private pasningsordninger i kommunen.

Politikområde 6. Børn, unge og familier med særlige behov

Nedenstående tabel redegør for udviklingen fra seneste afsluttede regnskabsår til og med budgetoverslagsår 2016.

Tabel 1. Budget 2013 i 2013-priser, mio. kr.

Konto	Område	R-2011	B-2012	B-2013	BO-2014	BO-2015	BO-2016
03.22.01	Folkeskoler	20,1	61,1	64,2	65,9	65,9	65,9
03.22.04	Pædagogisk psykologi	14,0	14,8	15,6	15,2	15,2	15,2
03.22.05	Skolefritidsordninger	10,2	2,4	2,0	1,8	1,8	1,8
03.22.07	Specialundervisning i regionale tilbud	4,2	4,1	4,3	4,3	4,3	4,3
03.22.08	Kommunale specialskoler	119,9	86,6	83,2	75,1	68,1	68,1
03.22.09	Sprogstimulering tosprogede børn førskolealderen	(0,0)	-	-	-	-	-
04.62.85	Kommunal tandpleje	23,8	24,2	23,6	23,6	23,6	23,6
04.62.89	Kommunal sundhedstjeneste	10,6	10,8	11,5	11,5	11,5	11,5
05.22.07	Indtægter fra den centrale refusionsordning	-	(3,7)	(5,0)	(5,0)	(5,0)	(5,0)
05.25.16	Klubber og andre socialepædagogiske fritidstilbud	-	0,0	-	-	-	-
05.25.17	Særlige dagtilbud og særlige klubber	20,5	21,5	18,4	15,4	15,4	15,4
05.28.20	Plejefamilier og opholdssteder mv. for børn og unge	100,1	109,3	95,2	86,3	81,3	81,3
05.28.21	Forebyggende foranstaltninger for børn og unge	52,2	62,4	59,7	58,8	55,7	55,7
05.28.23	Døgninstitutioner for børn og unge	36,8	27,9	18,8	17,8	17,8	17,8
05.28.24	Sikrede døgninstitutioner for børn og unge	5,0	5,6	7,1	7,1	6,1	6,1
05.35.40	Rådgivning og rådgivningsinstitutioner	3,0	2,4	2,8	2,8	2,8	2,8
05.57.72	Sociale formål	13,7	16,5	12,2	11,2	11,2	11,2
I alt	Børn, unge og familier med særlige behov	433,9	445,8	413,8	391,9	375,9	375,9

Eventuelle differencer skyldes afrundinger

Fra B-2013 til BO-2016 falder budgettet på det samlede politikområder netto med 37,9 mio. kr. Det største budgetfald sker imellem B-2013 og BO-2014, og det skyldes primært konsekvenserne af den vedtagne budgetaftale samt sidste fase af kaskademodellen. Budgetudviklingen dækker dermed over effekten af en nettoudgiftsreducering samt Lov- og cirkulæreprogrammet.

Nettoudgiftsreduceringen omfatter:

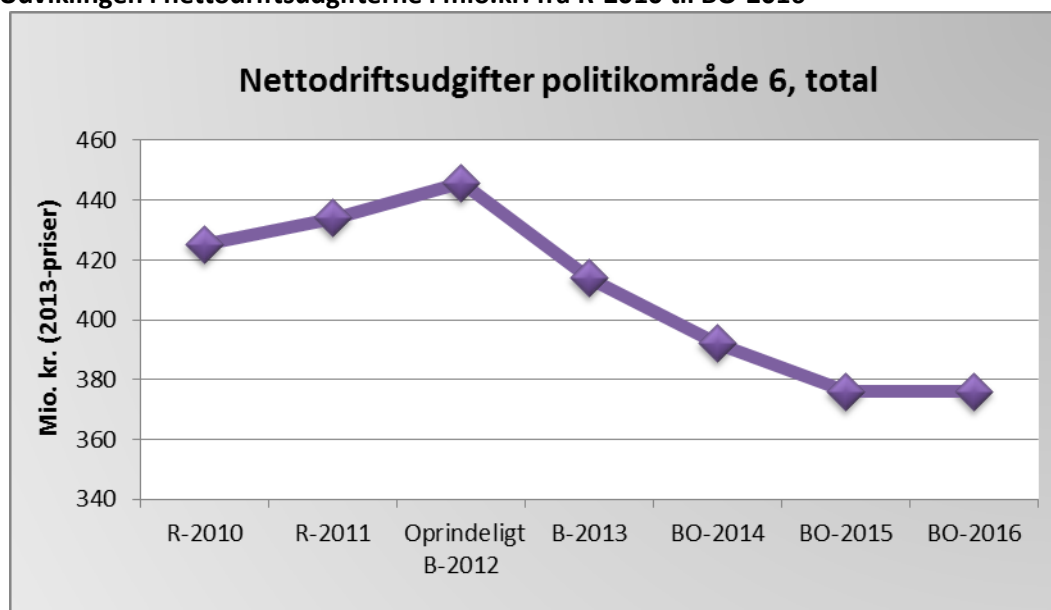
- Kaskademodel på anbringelses- og specialundervisningsområdet, hvor der arbejdes med mindre indgribende foranstaltninger og mere rummelighed i det almene område.
- Øget styring og strukturtilpasninger.
- Effektiviseringsgevinster ved ændring og omlægning af tilbud samt arbejdsgange.

Lov- og cirkulærepragrammet omfatter:

- Forhøjelse af ydelsesloftet for tabt arbejdsfortjeneste.
- På ungeområdet foretages flere ændringer: For det første hæves den kriminelle lavalder fra 14 år til 15 år, for det andet afskaffes muligheden for at anvendelse af elektronisk fodlænke som en del af ungepålægget og for det tredje skærpes kriteriet for anbringelse på sikrede institutioner.
- I forhold til refusion af særligt dyre enkeltsager foretages flere ændringer. Refusionsgrænserne tilbageføres til 2009 niveau i sager om særlig støtte, samtidig indføres en søskenderefusionsordning. Begge ændringer øger indtægterne forholdsvis på myndighedsområdet.

Nedenstående figur illustrerer udviklingen indenfor politikområdet fra regnskab 2010 til og med budgetoverslagsår 2016 i mio. kr. i 2013-priser. Det skal bemærkes at fra regnskab 2011 øges udgifterne med Tandplejen, der blev overflyttet fra politikområde Sundhed.

Figur 1. Udviklingen i nettodriftsudgifterne i mio.kr. fra R-2010 til BO-2016

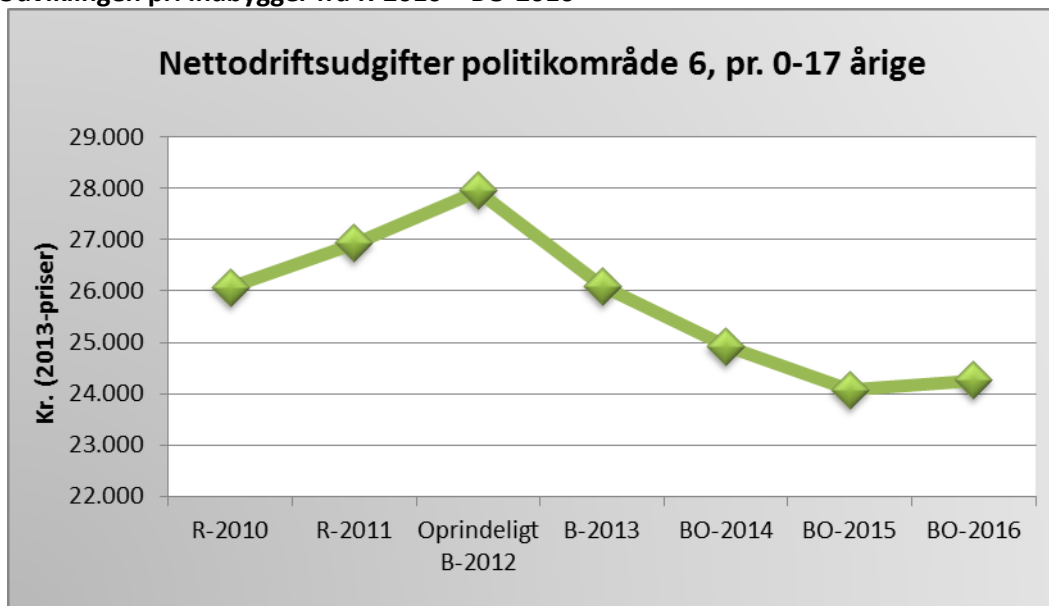
Kilde: Prisme

Forklaring på markant udvikling (historisk, forklaring på grafen)

Fra regnskab 2010 til 2011 stiger udgifterne på det samlede politikområde. Det skyldes primært, at Tandplejen imellem 2010 og 2011 flyttes fra politikområde Sundhed til politikområde Børn-, unge og familier med særlige behov.

Nedenstående figur illustrerer udviklingen fra regnskab 2010 til budgetoverslagsår 2016 i 2013-priser. Beløbet er vist i kr. pr. indbygger for de 0-17 årige. Det skal bemærkes, at der i perioden fra 2010-2016 er et fald i antallet af borgere i alderen 0-17 år.

Figur 2. Udviklingen pr. indbygger fra R-2010 – BO-2016

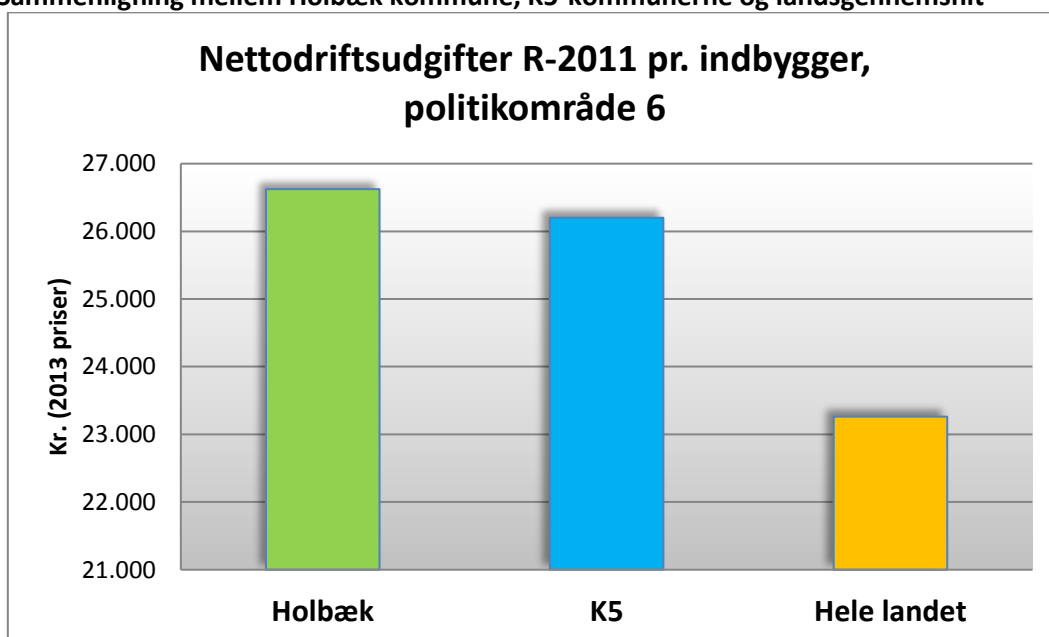
Kilde: Prisme og Danmarks Statistik (FRKM111)

Prognose

I 2013 og frem er området under en negativ demografisk udvikling. Dette betyder, at der i de kommende år er en forventning om et faldende antal borgere i aldersgruppen 0-17 år. Det sætter krav om fokus på at nedbringe udgifterne samt udvikle og effektivisere eksisterende tilbud.

Nedenstående figur viser sammenligning i nettodriftsudgifterne pr. indbygger for de 0-17 årige, for Holbæk Kommune, K5 kommunerne (Holbæk, Køge, Roskilde, Slagelse og Næstved) og landsgennemsnittet. Det ses, at Holbæk Kommune bruger omtrent det samme pr. indbygger på udsatte børn og familier som K5, men væsentligt mere end landsgennemsnittet.

Figur 3. Sammenligning mellem Holbæk kommune, K5-kommunerne og landsgennemsnit

Kilde: Danmarks Statistik (FOLK1, REGK31)

Beskrivelse af politikområdet

Politikområdet omfatter

- foranstaltninger for 0 – 17 årige besluttet i medfør af serviceloven
- specialundervisning
- pædagogisk og psykologisk rådgivning
- aktiviteter for børn og unge i relation til lov om forebyggende sundhedsordninger rådgivnings- og støtteaktiviteter i henhold til folkeskole- og dagtilbudslovgivningen
- kommunal tandpleje, herunder omsorgstænderpleje, børnetandpleje og specialtandpleje

Udfordringer og udvikling

På politikområdet børn, unge og familier med særlige behov vil der i 2013 og i årene fremover være en række udfordringer, der forudsætter såvel streng økonomisk styring af ressourcerne samt stort fokus på at tilpasse politikrådets tilbud og kompetencer til de faglige krav.

De væsentligste udfordringer kan opsummeres i følgende punkter:

1. Generelt udgiftspres og behov for stram økonomisk styring på politikrådets store målgrupper
2. Opmærksomhed på specialundervisningsområdet
3. Omlægning af indsatser fra det specialiserede område til det almene område

Ad 1. Generelt udgiftspres og behov for stram økonomisk styring

Politikområdet har også i det kommende år en stor opgave med at fastholde en budgetoverholdelse og sænke udgiftsniveauet på området for udsatte børn og unge. Fokus i 2013 og frem er fortsat stram økonomisk styring, afprøvning af nye arbejdsmetoder og arbejdsgange bl.a. som følge af de implementerede IT-systemer DUBU ("Digitalisering af børn og unge") og SAS-myndighed samt udvikling af fælles faglig praksis og kompetenceudvikling.

Ad 2. Opmærksomhed på specialundervisningsområdet

Udviklingen på specialundervisningsområdet er et opmærksomhedsområde. Et stadig stort antal børn bliver visiteret til specialundervisningstilbud både i og udenfor kommunen. Nyt tværfagligt visitationsudvalg er nedsat med fokus på inklusion, der skal sikre et mere ensartet bevillingsniveau.

Parallelt med vedtagelsen af den nye skolestruktur, arbejdes målrettet i 2013 med en ændret styringsmodel på specialundervisningsområdet, der skal bidrage til en mere sikker styring af udgifterne på området. Det er hensigten, at decentralisere hovedparten af budget og administration vedrørende specialundervisning til skolerne. Det også for at sikre arbejdet med en mere inkluderende indsats til de børn, der har behov for særlig støtte i undervisningen.

Ad 3. Omlægning af indsatser fra det specialiserede område til det almene område og dermed mere forebyggelse

Generelt er der et behov for at styrke den forebyggende indsats, set i lyset af, at Holbæk Kommune ligger højt i forhold til anbringelser med sammenlignelige kommuner.

Barnets Reform indeholder en række centrale initiativer samt et lovforslag, hvis overordnede målsætning er at understøtte udsatte børn og unges muligheder for at trives og udvikle deres personlige og faglige kompetencer, samt styrke deres forberedelse til at få et selvstændigt voksenliv. I Barnets Reform indgår en række ændringer, som sigter på at styrke tryghed i opvæksten, den tidlige indsats, børns rettigheder og kvaliteten i indsatsen.

Der arbejdes fortløbende med omlægning af konkrete indsatser, ved revisiteringer til mindre indgribende foranstaltninger og inklusion i almenområdet (kaskademodel). Der skal nytænkes og arbejdes med udvikling, forebyggelse, vidensdeling og fællesværdier på tværs af almen- og specialområde, hvilket fremgår af udviklingsplanen for et samlet børneområde. Konkret etableres der et Børne- og Familiehus, der skal bidrage til et fald i anbringelser set henover en årrække.

Dannelse af budget 2013

Nedenstående tabel har til formål at beskrive de politiske beslutninger der er truffet siden dannelsen af BO2013 med betydning for budgetåret.

Tabel 2. Budget 2013 i mio.kr.

BO-2013 (2013 – priser)	437,7
- Tekniske ændringer ved Budgetrevision I	-1,1
- Udmøntning af udbuds- og effektiviseringsgevinster	-0,6
- Ændring af pris og mængde forudsætninger	-15,7
- Udmøntning af barselspulje samt annoncer	-0,1
- Ændring af pris og løn skøn	2,8
- Lov og Cirkulære program sikrede institutioner	-0,4
- Reduktion af anbringelser og specialundervisning	-5,0
- Effektivisering af anbringelsesområdet	-2,5
- Forebyggende foranstaltninger i Socialcentret flyttet til pol. 9	-1,4
Budget 2013	413,8

Eventuelle differencer skyldes afrundinger

Specifikke budgetforudsætninger og politiske beslutninger

Table 3. Pris x mængde

Konto	Område	Aktivitet	Mængde	Gennemsnitspris i 1.000 kr.	B-2013 Mio.kr.
3.22.01	Folkeskoler	Enkeltintegreteret § 20, stk. 1			9,5
		Egne specialklasser			36,1
		Øvrige			18,6
3.22.04	Pædagogisk psykologisk rådgivning m.v.	PPR samt tale/hørekonsulenter			15,6
3.22.05	Skolefritidsordninger				2,0
3.22.07	Specialundervisning i regionale tilbud	Objektiv finansiering			0,6
		Andre	11	325,0	3,7
3.22.08	Kommunale specialskoler	Undervisning i kommunens egne specialskoler	130	300,0	39,0
		Undervisning ved køb af pladser (specialundervisningstilbud) i anden kommune	36	300,0	10,7
		Undervisning i interne skoler på opholdssteder	80	200,0	16,1
		Fritidstilbud til elever med særlig støtte	63	155,0	9,7
		Befordring af elever i forbindelse med specialundervisning udenfor distriktsskolen			7,5
		Øvrige			0,1
4.62.85	Kommunal tandpleje	Tandpleje 0-18 år (egne klinikker)	13.027	1	15,8
		Tandpleje 0-18 år (øvrige)	669	2	1,2
		Specialtandpleje	87	3	0,3
		Omsorgstændepleje	169	2	0,4
		Tandregulering 0-18 år (egne klinikker)	577	8	4,5
		Tandregulering 0-18 år (øvrige)			1,6
4.62.89	Sundhedsplejen				11,5
5.22.07	Indtægter fra den centrale refusionsordning	Refusion vedr. funktion 5.28.20			-2,3
		Refusion vedr. funktion 5.28.23			-2,4
		Refusion vedr. funktion 5.28.24			-0,1
		Refusion vedr. funktion 5.57.72			-0,1
5.25.17	Særlige dagtilbud og særlige klubber	SL § 32 Børnehave			7,1
		SL § 36 Fritidstilbud			12,3
		Øvrige			-0,9
SUBTOTAL					218,0

Konto	Område	Aktivitet	Mængde	Gennemsnitspris i 1.000 kr.	B-2013 Mio.kr.
	SUBTOTAL				218,0
5.28.20	Plejefamilier og opholdssteder mv. for børn og unge	Plejefamilier	104	400,0	41,6
		Netværksplejefamilie	15	135,0	2,1
		Opholdsteder for børn og unge	58	830,0	47,9
		Kost og efterskoler	8	360,0	2,7
		Eget værelse, kollegier eller kollegielignende opholdsteder	11	160,0	1,8
		Øvrige			
5.28.21	Forebyggende foranstaltninger for børn og unge	Dagskoler	39	185,0	7,3
		Øvrige tilbud			0,4
		Døgnophold for både forældremyndighedsindehaveren, barnet eller den unge og andre medlemmer af familien	3	775,0	2,7
		Aflastningsordninger (familiepleje, opholdsteder og døgninstitutioner)	102	140,0	14,2
		Øvrige			35,1
5.28.23	Døgninstitutioner for børn og unge	Med betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Døgnpladser	6	1.690	9,4
		Med sociale adfærdsproblemer. Døgnpladser	13	730	9,4
		Øvrige			0,0
5.28.24	Sikrede døgninstitutioner for børn og unge	Sikrede døgninstitutioner for børn og unge			7,1
5.35.40	Rådgivning og rådgivningsinstitutioner				2,8
5.57.72	Sociale formål	Udgifter vedrørende samværsret mv. med børn			0,2
		Merudgiftsydelse ved forsørgelse af børn med nedsat funktionsevne			7,2
		Hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste m.v. ved forsørgelse af børn med nedsat funktionsevne			16,9
		Statsrefusion 50%			-12,1
I alt	Børn, unge og familier med særlige behov				413,8

Eventuelle differencer skyldes afrundinger

Struktur og tilbud

Familiecentret

Familiecentret er myndighed og visiterer til foranstaltninger primært efter Serviceloven, dog visiteres der også til specialundervisning under Folkeskoleloven. Det er Familiecentret, der som myndighed træffer beslutning om visitation til de enkelte foranstaltninger og tilbud.

Ydelserne, der matcher de foranstaltninger som Familiecentret visiterer leveres af en række udførere, private såvel som offentlige. Under Børnespecialområdet ligger foruden Familiecentret en række udførende enheder:

- Børnespecialcenter 1
- Børnespecialcenter 2
- Specialbørnehaver
- Børnekonsulentcentret
- Tandplejen

Børnespecialcenter 1

Børnespecialcenter 1 har tilbud spredt geografisk ud over hele kommunen, og de primære tilbud er følgende:

- **Skole- og behandlingshjemmet Undløse** - Behandlingstilbud for børn i alderen 7-16 år med psykosociale og/ eller indlæringsmæssige vanskeligheder - med behov for et struktureret og sammenhængende behandlingstilbud
- **Minibo** - Bosted for unge med sociale og lettere psykiske problemer
- **Ungeteamet** – Kontaktpersonsordninger til unge
- **Familiebehandlingen** - Familiebehandlingen er et tilbud til børnefamilier, som har et særligt behov for støtte, dvs. hvor der er bekymring for børnenes udvikling på kortere eller længere sigt

Børnespecialcenter 2

Børnespecialcenter 2 har tilbud spredt geografisk ud over hele kommunen, og de primære tilbud er følgende:

- **Hjorteholmskolen** - Specialskole og -fritidstilbud til børn med Autisme/ADHD
- **Ladegårdsskolen** - Specialskole for psykisk udviklingshæmmede folkeskolelever med generelle indlæringsvanskeligheder
- **Kikhøj** - Bo- & Aflastningstilbud
- **Fritidshjemmet v/Ladegårdsskolen** - Fritidshjem primært for Ladegårdsskolens målgruppe
- **Specialbørnehaven Spiretårnet** – Børnehave til børn med særlige behov i alderen 0-6 år

Børnekonsulentcentret

Børnekonsulentcentret vejleder og yder råd til og om udsatte børn, unge og deres familier. Ligeledes ydes der råd og vejledning til ledere og medarbejdere i kommunens børneinstitutioner/skoler.

Borgerens kontakt med Børnekonulentcentret sker primært igennem skolen, sundhedsplejen, daginstitutionen og ungdomsområdet, eller efter henvisning fra Familiecentret.

Tandplejen

Tandplejen arbejder for bevarelse af tandsundheden i Holbæk Kommune. Opgaverne dækker over følgende områder:

- **Tandpleje for 0-18 årige** – Indeholder også småbørnstandpleje, Fritvalgsordning hvor forældre medfinansierer 35% af den samlede regning når privat tandlæge anvendes, i stedet for de kommunale klinikker
- **Omsorgstandpleje** - Der tilbydes omsorgstandpleje til borgere over 18 år, som på grund af kronisk nedsat førlighed eller vidtgående fysisk eller psykisk handicap kun vanskeligt kan udnytte det almindelige tandplejetilbud for voksne
- **Specialtandpleje** - Specialtandplejen tilbyder forebyggende og behandlende tandpleje for børn og voksne som på grund af nedsat funktionalitet har vanskeligt ved at benytte de almindelige tandplejetilbud i børne- og ungdomstandpleje, voksentandpleje eller den kommunale omsorgstandpleje

Udvalget for Voksne

Udvalget arbejder med følgende politikområder:

- Politikområde 7 – Sundhed, som omfatter medfinansiering af det regionale sundhedsvæsen, samt sundhedsforebyggende og rehabiliterende indsats over for borgere og delvist over for patienter.
- Politikområde 8 – Ældre, som omfatter ydelser til borgere i private hjem og til beboere i plejeboliger i henhold til Serviceloven og Sundhedsloven.
- Politikområde 9 – Voksenspecialområdet, som omfatter foranstaltninger til voksne med nedsat fysisk og psykisk funktionsevne og alvorlige sociale problemer samt specialundervisning for voksne.

Samlet budget i mio.kr. (2013-priser) for Udvalget for Voksne

Politikområde	R-2011	B-2012	B-2013	BO-2014	BO-2015	BO-2016
Sundhed	175,9	279,8	278,7	278,7	278,6	278,6
Ældre	374,3	394,1	387,5	394,5	402,4	402,4
Voksenspecialområdet	441,0	457,9	457,1	449,0	448,2	448,2
Udvalget for Voksne i alt	991,2	1131,8	1123,3	1122,2	1129,2	1129,2

Eventuelle differencer skyldes afrundinger

Politikområde 7. Sundhed

Nedenstående tabeller og figurer har til formål at illustrere udviklingen indenfor budgetområdet både historisk og for budgetårene, til og med budgetoverslagsår 2016.

Table 1 – Budget i 2013-priser, mio.kr

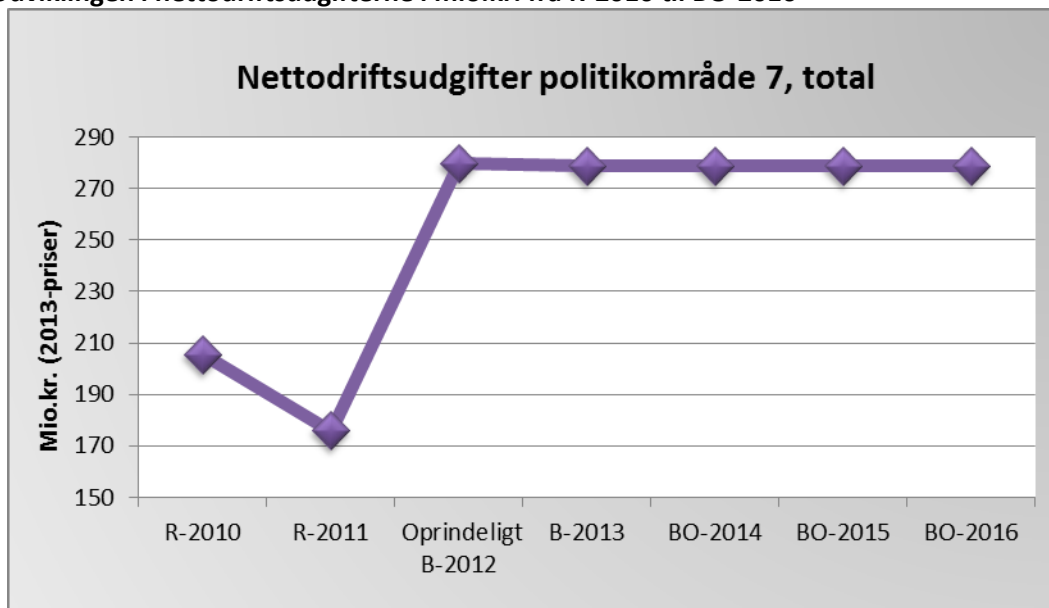
Konto	Område	R-2011	B-2012	B-2013	BO-2014	BO-2015	BO-2016
4.62.81	Aktivitetsbestemt medfinansiering	144,0	246,2	240,6	240,5	240,5	240,5
4.62.82	Genoptræning	13,0	12,4	14,1	14,1	14,1	14,0
4.62.84	Vederlagsfri fysioterapi	9,4	9,7	8,7	8,7	8,7	8,7
4.62.88	Sundhedsfremme og forebyggelse	1,3	4,3	8,1	8,1	8,1	8,1
4.62.90	Andre sundhedsudgifter	6,8	5,7	5,8	5,8	5,8	5,8
5.32.33	Forebyggende hjemmebesøg	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
I alt	Sundhed	175,9	279,8	278,7	278,7	278,6	278,6

Eventuelle differencer skyldes afrundinger

Kilde: Prisme

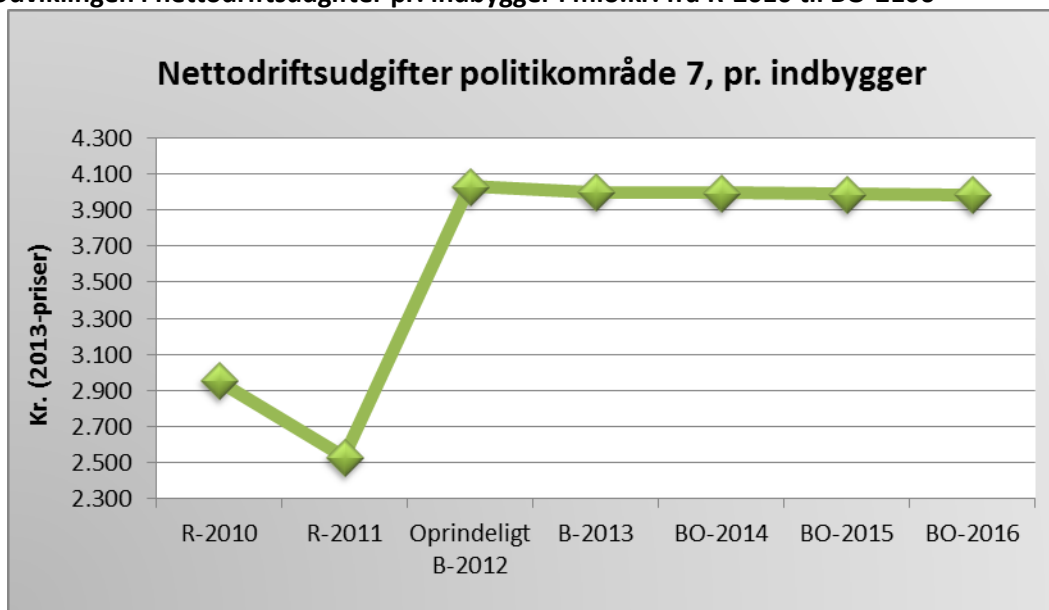
Nedenstående figur illustrerer udviklingen indenfor politikområdet fra regnskab 2010 til og med budgetoverslagsår 2016 i mio.kr.

Figur 1. Udviklingen i nettodriftsudgifterne i mio.kr. fra R-2010 til BO-2016

Kilde: Prisme

Figur 2. Udviklingen i nettodriftsudgifter pr. indbygger i mio.kr. fra R-2010 til BO-2106

Kilde: Prisme og Danmarks Statistik (FRKM111)

Forklaring på udvikling i udgifterne

Figur 1 viser de samlede nettodriftsudgifter for hele sundhedsområdet, hvor der ses en kraftig stigning i udgifterne fra regnskab 2011 til budget 2012. Dette skyldtes, at det faste grundbidrag til aktivitetsbestemt medfinansiering til regionen blev flyttet fra politikområde 3 Finansiering til politikområde 7 Sundhed, hvorved de totale nettodriftsudgifter alene steg med ca. 90 mio.kr.

I økonomiaftalen med regeringen for 2013 er der aftalt et generelt løft af kommunernes arbejde med forebyggelse, rehabilitering og indsatser overfor kronisk syge. Holbæk Kommune tilføres fra 2013 yderligere 3,75 mio.kr. til indsatser, som dermed falder indenfor strategien om "det nære sundhedsvæsen".

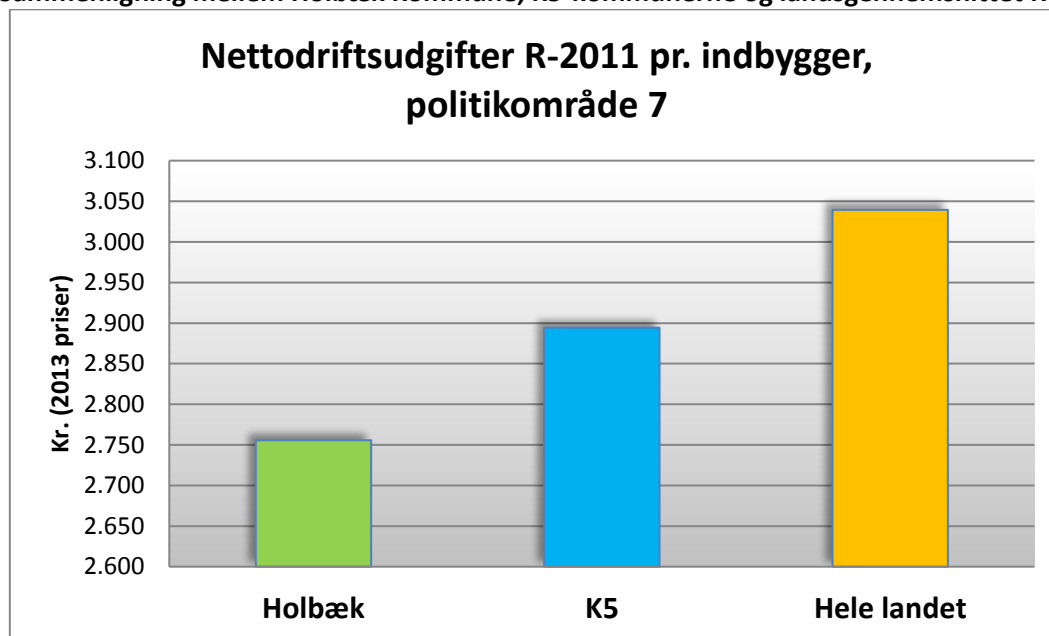
Budgettet til aktivitetsbestemt medfinansiering er baseret på økonomaftalen mellem KL og regeringen. Kommunernes samlede medfinansiering forventes i 2013 at blive 19,2 mia.kr. Holbæk kommunes andel af den samlede udgift skønnes at blive 240 mio.kr. Holbæks udgift er baseret på kommunens andel af landsregnskabet for medfinansiering. Beløbet er 7 mio.kr. lavere end i det oprindelige budgetoverslag. Årsagen til dette er, at der forventes en lavere udgiftsandel for Holbæk kommune.

Som det ses af tabellen nedenfor, er Holbæk Kommunes andel af den samlede kommunale medfinansiering i løbet af en årrække faldet til 1,23 %.

Holbæk kommunes andel af den samlede medfinansiering - regnskabstal

2007	2008	2009	2010	2011
1,26 %	1,25 %	1,24 %	1,25 %	1,23 %

Figur 3. Sammenligning mellem Holbæk Kommune, K5-kommunerne og landsgennemsnittet R-2011.

Kilde: Danmarks Statistik (REGK31, FOLK1)

Figur 3 illustrerer, at Holbæks sundhedsudgifter i regnskab 2011 med 2.666 kr. pr. indbygger er lavere end både K5 og landet som helhed. Af nedenstående tabel fremgår, hvordan de 2.666 kr. er sammensat. Det fremgår, at medfinansieringsudgiften er lavere i Holbæk. Men også udgifterne til genoptræning samt sundhedsfremme og forebyggelse er lavere i Holbæk Kommune.

Nettodriftsudgifter i 2011 pr. indbygger i Holbæk Kommune, K5-kommunerne og hele landet, opdelt pr. konto, kr. (2013-priser)

	Holbæk	K5	Hele landet
4.62.81 Aktivitetsbestemt medfinansiering af sundhedsvæsenet	2.005	2.051	2.022
4.62.82 Kommunal genoptræning og vedligeholdelsestræning	181	227	311
4.62.84 Vederlagsfri behandling hos en fysioterapeut	131	135	144
4.62.88 Sundhedsfremme og forebyggelse	331	339	365
4.62.90 Andre sundhedsudgifter	19	40	83
I alt pr. indbygger	2.666	2.793	2.926

Eventuelle differencer skyldes afrundinger

Kilde: Danmarks Statistik (REGK31, REGK53, FOLK1)

Beskrivelse af politikområdet

Sundhedsområdet er sammen med ældreområdet og området for udsatte voksne en del af direktørområdet for voksne, og omfatter forebyggende samt rehabiliterende indsats over for borgere og delvist over for patienter, herunder:

- Genoptræning
- Fysioterapi
- Forebyggende hjemmebesøg
- Sundhedsfremme og forebyggelse samt andre sundhedsudgifter
- Aktivitetsbestemt medfinansiering af sygebehandling.

Efter Sundhedslovens § 119 er Byrådet ansvarlig for, at der skabes rammer for en sund levevis. Sundhedscentret har ansvar for strategier for sundhedstiltag på tværs af kommunens politikområder.

Sundhedsområdet dækker også samarbejdet mellem sygehuse og praksissektoren gennem sundhedsaftalesystemet, og kommunens medfinansiering af borgernes sygehusbehandling og sygesikringsydelse.

Udfordringer

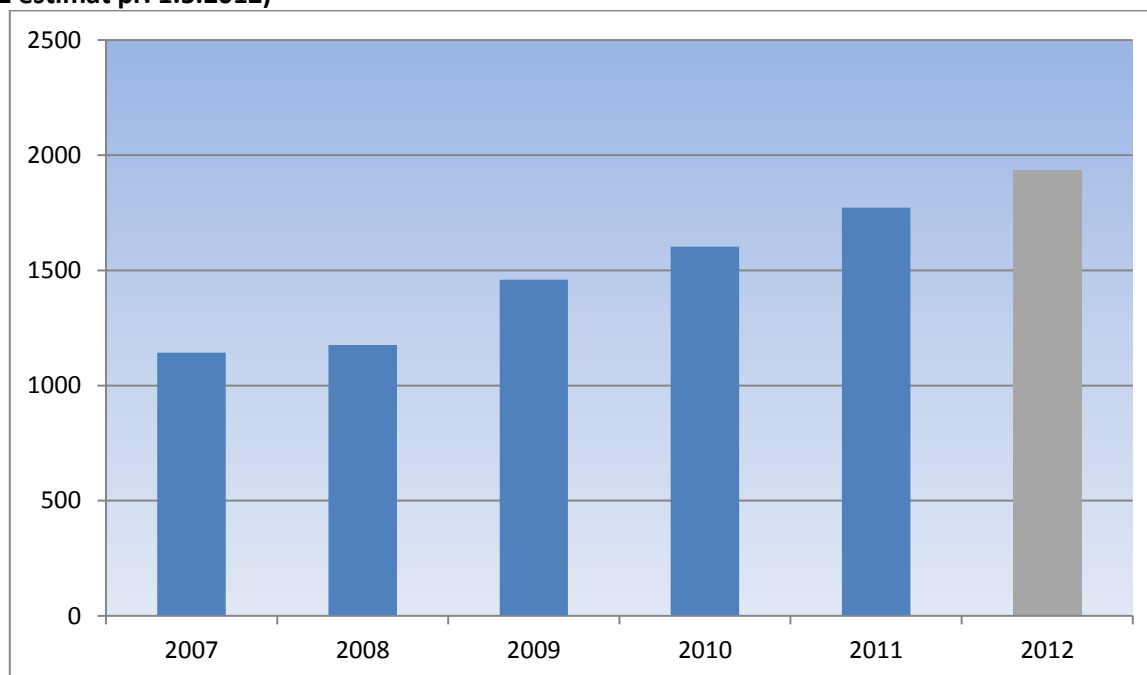
Kommunal almen genoptræning og vedligeholdelsestræning

Efterspørgslen på almen genoptræning efter sundhedsloven er fortsat stigende. Dels i forhold til antallet af genoptræningsplaner. - Således viser den neden for stående Figur 4, at antallet af genoptræningsplaner har været jævnt stigende siden 2007.- Dels i forhold til omfanget i indsatsen, bl.a. i form af øget behov for træning i brugerens hjem.

Det har derfor været problematisk at overholde tidsfrister for opstart af træning jf. administrationsgrundlaget og servicekvaliteten på området. Dette muliggøres med budgetforøgelsen til opnormering af terapeutgruppen.

Det må forventes, at udgiften til almen genoptræning vil følge den forventede fortsatte stigende efterspørgsel.

Fig. 4 Udviklingen i antallet af almene genoptræningsplaner efter sundhedsloven 2007 – 2012.
(2012 estimat pr. 1.5.2012)

Borgerrettet forebyggelse

Sundhedsprofilundersøgelsen fra 2010 viser, at Holbæk Kommunes borgere bevæger sig mindre, indtager mere alkohol og ryger mere end landsgennemsnittet. Særlig unge mellem 16 og 24 ryger betydeligt mere end gennemsnittet i Region Sjælland. Denne adfærd vil alt andet lige medføre overhyppighed i forhold til udvikling af kronisk sygdom. Dette vil på lang sigt påføre Holbæk Kommune højere udgifter til medfinansiering af sygdomsbehandling i forhold til landsgennemsnittet, som kommunen kan blive nødsaget til at finansiere fra andre kerneopgaver.

Patientrettet forebyggelse

Følgende forhold er vigtige for Holbæk Kommunes planlægning af patientrettet forebyggelse:

- Sygehusvæsenet er under omstilling til øget specialisering og kortere indlæggelser, som lægger pres på primært kommunens plejeopgaver på ældreområdet.
- Kommunen skal i størst muligt omfang forebygge indlæggelser/genindlæggelser med diagnoser, som kan håndteres i kommunen – indsatsen vil have sammenhæng til medfinansieringsudgiften. Men i praksis har det vist sig at være meget vanskeligt for kommunen at påvirke sygehusaktiviteten, da denne også afhænger af faktorer, som kommunen ikke har indflydelse på.
- Som et led i sundhedsaftalen med regionen har kommunen forpligtiget sig til at overtage opgaverne med rehabilitering af kronisk syge. I løbet af 2012 afsluttes statslige finansierede projekter i Holbæk Kommune inden for muskel-skeletlidelser, hjertesygdomme, diabetes samt hjerneskade-området. Sammen med nyt tilbud til kræftpatienter sættes projekterne i drift fra 2013 ved hjælp af midler fra regeringsaftalen.
- KL har i 2012 besluttet en ny strategi: "Det nære sundhedsvæsen" som betyder, at kommunerne bliver mere offensive i den fremtidige organisering af sygehusvæsenet.

Nye tiltag i 2013

I 2012 gennemføres en analyse af kommunens samlede sundhedsområde og arbejdet med ny sundhedspolitik sættes i gang. Politikken vil være færdig i 2013 og følges op af en konkret udviklingsplan, der angiver konkrete indsatser. Aktiviteterne i 2013 er derfor afhængig af udfaldet af ny sundhedspolitik.

I forbindelse med kommuneplanarbejdet har Byrådet allerede i 2011 besluttet, at sundhed indgår i den overordnede strategiske planlægning med følgende prioritering:

1. Sunde børn med sunde vaner
2. Forebyggelse målrettet risikogrupper
3. Koordinering af tilbud til svækkede borgere.

Arbejdet på politikområde 7 vil derfor i 2013 tage pejling efter disse 3 prioriteter. På sundhedsområdet er der en række forhold, som vil få konsekvenser for området i 2013:

Børn- og ungeområdet

- Alkohol, rygning og misbrug. Holbæk har sammen med Odsherred og Kalundborg kommuner etableret projektet "Unge og rus", som skal udvikle nye tiltag på ungdomsuddannelserne.
- Sundhedscentret er tovholder på at etablere tværgående projekt i 2013 om indsats mod børnefedme i udsatte familier.
- Sundhedscenteret er tovholder på projekt om etablering af tilbud til børn i alkoholramte familier i samarbejde mellem misbrugscenteret og børnekonsulentcentret.

Risikogrupper og svækkede borgere.

- Deltagelse i fælleskommunalt projekt (FUI) om forebyggelse af indlæggelser – herunder forsøgsvis etablering af opfølgende hjemmebesøg efter indlæggelse, samt afklaring af akutpladsbegrebet. Konkrete indsatser foreslås implementeret fra 2013.
- Care TV - projektet i 2012 udvikler konkrete indsatser, der kan implementeres i 2013.
- Et statsligt finansieret projekt for rehabilitering for kronisk syge og hjerneskadede sættes i drift fra 2013.
- Erfaringer fra kronikerprojektet bruges til at konkrete rehabiliteringsindsatser for kronisk syge sættes i drift fra 2013 (som led i sundhedsaftalen og økonomiaftalen).
- I 2013 vil kommunen generelt fokusere på at udfolde "det nære sundhedsvæsen", som er kommunernes strategi for at udvikle på de kommunale sundhedstilbud i snitfladen mellem sygehuse og praktiserende læger. Formålet er at forebygge uhensigtsmæssige indlæggelser og styrkepatientforløbene for kronisk syge. Som led i økonomiaftalen for 2013 er området tilført yderligere 3,75 mio.kr. til disse indsatser.

Dannelse af budget 2012

Nedenstående tabel har til formål at beskrive de politiske beslutninger, der er truffet siden dannelsen af BO-2012 med betydning for budgetåret.

Tabel 2. Budget 2013 i mio.kr.

BO13 (2013-priser) i mio. kr.	278,2
Effektiviseringsgevinster	-0,3
Budgetrevision 1 (6.ferieuge)	-0,005
Udbudsgevinster	-0,012
Budgetrevision 2	
Visitator tilført genoptræningen fra Pol.område 2	0,2
Budgetlægning	
Øget aktivitet kommunal genoptræning	1,8
Øgede kørselsudgifter genoptræning	0,3
Øgede udgifter begravelseshjælp	0,1
Flytning effektiviseringsgevinster til politikområde 2	0,5
Andel rengøringseffektivisering, genoptræning	-0,5
Ejendomsenheden, genoptræning	0,1
KL regulering vurdering medfinansiering	-6,8
Udmøntning annoncebesparelser	-0,01
Indhentning forøgelse af barselspulje	-0,04
Regeringsaftale forebyggelse og sundhedsfremme	3,8
Lov- og cirkulæreprogram	
Ophævelse regler egenbetaling kunstig befrugtning	1,4
Kræftplan III	0,4
Driftsoverenskomst Øfeldt centeret	-0,2
Budget 2013	278,7

Eventuelle differencer skyldes afrundinger

Specifikke budgetforudsætninger og politiske beslutninger

Tabel 3 – Pris x mængde Budgetforslag i 2013 priser (mio.kr.)

Konto	Område	Aktivitet	Mængde	Gennemsnitspris	B-2013 Mio.kr.
4.62.81	Aktivitetsbestemt medfinansiering af sundhedsvæsenet	Stationær somatik (Indlæggelser)	15.832	7.595	120,3
		Ambulant somatik	164.900	554	91,4
		Stationær psykiatri (Indlæggelser)	659	5.290	3,5
		Ambulant psykiatri	9.874	514	5,1
		Praksissektoren	851.787	21	18,2
		Genoptræning under indlæggelse	1.232	1.800	2,2
		Total			
4.62.82	Kommunal genoptræning og vedligeholdelsestræning	Kommunal genoptræning	1.968	4.870	9,6
		Ambulant specialiseret genoptræning (region)			1,4
		Befordring			3,1
		Total			14,1
4.62.84	Vederlagsfri behandling hos en fysioterapeut	Borgere med nedsat funktionsevne pga. sygdomsdiagnose (inkl. rideterapi)	704		
		Borgere med stærk fremadskridende sygdom - f.eks. sclerose - hvor fysioterapi gives forebyggende	78		8,7
4.62.88	Sundhedsfremme og forebyggelse (indsatser)				8,1
4.62.90	Andre sundhedsudgifter	Begravelseshjælp	720	2.899	2,1
		Befordring	8.200	208	1,7
		Hospice-ophold			1,1
		Plejetakst til færdigbehandlede			0,9
		Total			5,7
5.32.33	Forebyggende hjemme-besøg	Forebyggende hjemmebesøg			1,5
I alt	Sundhed				278,7

Eventuelle differencer skyldes afrundinger

Bemærkninger til pris x mængde tabel

Aktivitetsbestemt medfinansiering

Udgifterne til aktivitetsbestemt medfinansiering er baseret på den gældende finansieringsmodel. I forbindelse med regeringsaftalen med KL er kommunens forventede udgifter blevet nedjusteret i forhold til det oprindeligt forudsagte for 2013. Det samlede beløb for medfinansiering i pris x mængde tabellen fremgår af Tabel 11 i bemærkninger fra KL til regeringsaftalen.

Kommunal genoptræning og vedligeholdelsestræning

Udgifterne til genoptræning er i forhold til de oprindelige budgetforudsætninger blevet øget (jfr. Tabel 2). Dette skyldes et øget pres på genoptræning på grund af et øget antal brugere og flere hjemmebehandlinger, samt at et øget antal brugere er dårligere fungerende end tidligere. Budgetændringen sikrer, at det gældende serviceniveau kan holdes.

Ambulant specialiseret genoptræning på sygehus

Kommunen har ikke indflydelse på sygehusets egen visitation til specialiseret genoptræning på sygehus.

Vederlagsfri fysioterapi

Holbæk Kommune betaler den fulde udgift til området, mens visitationen sker enten fra sygehusene eller fra den praktiserende læge.

Sundhedsfremme og forebyggelse

Området er tilført 3,8 mio.kr., hvilket er Holbæk kommunes andel af løftet på 300 mio.kr. til et løft af sundhedsområdet, der indgår i økonomiaftalen.

Andre sundhedsudgifter

Der forventes merudgifter til hospice, som primært kan tilskrives Hospicegården Filadelfia i Dianalund. Det er den praktiserende læge, som visiterer til tilbuddet.

Struktur og tilbud

Sundhedsområdet består af nedenstående enheder	
Sundhedscentret	Træningsenheden
<p>Sundhedscentret arbejder strategisk med udvikling af sundhedsfremme og forebyggelse til borgere i kommunen. Endvidere administreres medfinansieringen af det regionale sundhedsvæsen.</p> <p>Desuden tilbyder sundhedscentret borger- og patientrettede tilbud om rygestopkurser og livsstilsamtaler samt rehabiliteringstilbud til kronisk syge.</p>	<p>Træningsenheden udfører:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Genoptræning efter sundhedsloven og serviceloven

Politikområde 8. Ældreområdet

Nedenstående tabeller og figurer har til formål at illustrere udviklingen indenfor budgetområdet både historisk og for budgetårene til og med budgetoverslagsår 2016. Demografi er lagt ind i budgettet i forbindelse med budgetlægningen.

Tabel 1. Budget i 2013-priser, mio.kr.

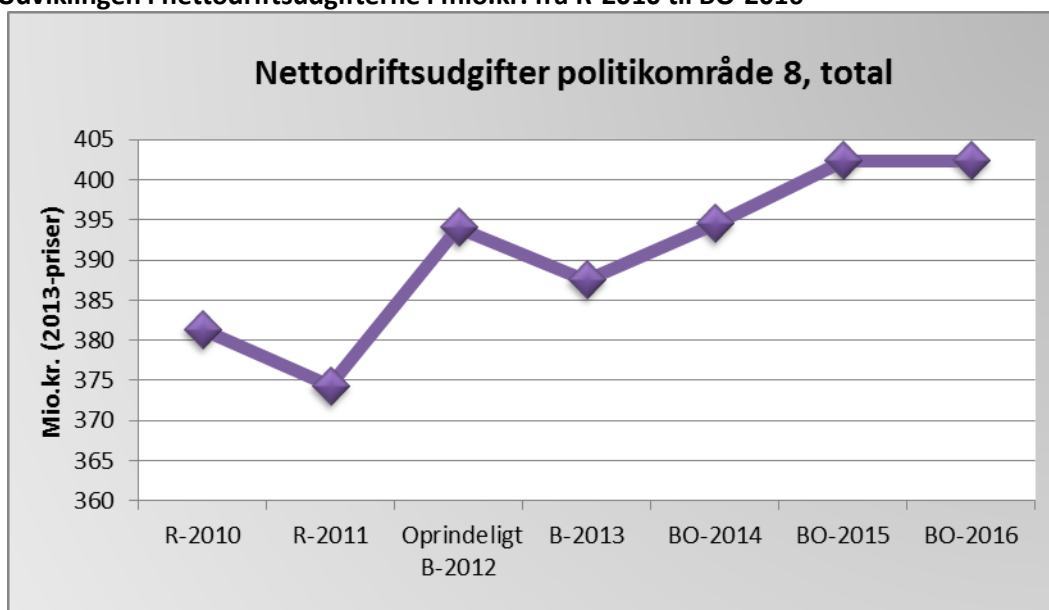
Konto (Mio. kr.)	Område	R-2011	B-2012	B-2013	BO-2014	BO-2015	BO-2016
5.32.30	Ældreboliger	-11,0	-10,0	-10,9	-10,9	-10,9	-10,9
5.32.32	Pleje og omsorg	393,5	411,7	401,2	408,2	416,1	416,1
5.32.34	Plejehjem og beskyttede boliger	-10,4	-10,0	-5,2	-5,2	-5,2	-5,2
5.32.37	Plejevederlag og hjælp ved pasning af døende i eget hjem	2,2	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4
I alt	Ældreområdet	374,3	394,1	387,5	394,5	402,4	402,4

Eventuelle differencer skyldes afrundinger

Kilde: Prisme

Figur 1 illustrerer udviklingen indenfor politikområdet fra regnskab 2010 til og med budgetoverslagsår 2016 i mio.kr. (opgjort i 2013 priser).

Figur 1. Udviklingen i nettodriftsudgifterne i mio.kr. fra R-2010 til BO-2016

Kilde: Prisme

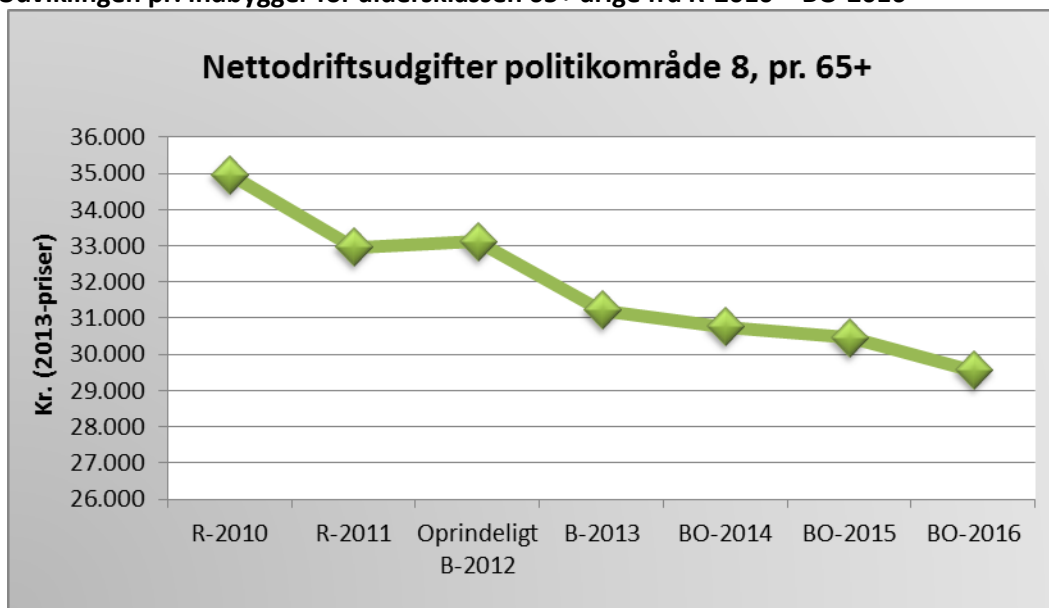
Forklaring på udvikling i udgifterne.

Af figur 1 fremgår det, at der er sket en stigning i de samlede nettodriftsudgifter fra knapt 375 mio.kr. i regnskab 2011 til ca. 390 mio.kr. i budget 2013. Den forventede stigning i de samlede udgifter på politikområde 8 skyldes primært den forventede stigning i borgere over 65 år. Faldet i udgifter fra 2010 til 2011 skyldes primært besparelserne i genåbningen af budget 2011. Stigningen i udgifter fra 2011 til 2012 skyldes bl.a. indlagte demografimidler og midler til personale i det dengang planlagte byggeri.

Figur 2 illustrerer udviklingen fra regnskab 2010 til budgetoverslagsår 2016 i 2013-priser i kr. pr. indbygger for aldersklassen 65+ årige. Aldersgruppen er stigende i Holbæk Kommune, og figur 2

viser at, gennemsnitsudgiften pr. borger er faldende; primært med baggrund i effektiviseringer. Sammenlignes der med Figur 1 ses det således, at de samlede udgifter således ikke stiger så meget, som den forventede udvikling i befolkningen.

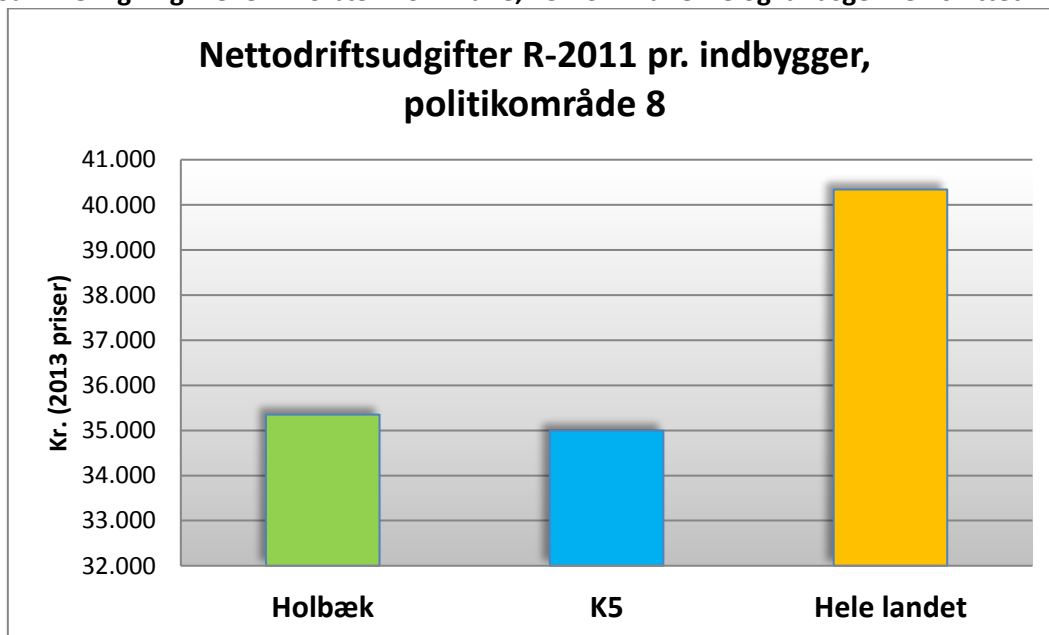
Figur 2. Udviklingen pr. indbygger for aldersklassen 65+ årige fra R-2010 – BO-2016

Kilde: Prisme og Danmarks Statistik (FRKM112 og FOLK1)
 Note: Ikke alle driftsudgifterne relaterer sig til 65+ årige.

Figur 3 viser en sammenligning af nettodriftsudgifterne pr. indbygger for aldersklassen 65+ årige, for Holbæk Kommune, K5-kommunerne (Holbæk, Køge, Næstved, Roskilde og Slagelse) og landsgennemsnittet. Det ses, at Holbæk Kommune bruger væsentligt mindre på ældrepleje pr. indbygger i forhold til landsgennemsnittet, men ligger på niveau med, hvad kommunerne i K5 anvender.

Figur 3. Sammenligning mellem Holbæk Kommune, K5-kommunerne og landsgennemsnittet

Kilde: Danmarks Statistik (REGK31, REGK53, FOLK1)
 Note: Ikke alle driftsudgifterne relaterer sig til 65+ årige.

Beskrivelse af politikområdet

Politikområde 8 - Ældreområdet omfatter ydelser til borgere i private hjem og til beboere i plejeboliger i henhold til:

- Serviceloven:
  - Pleje- og ældreboliger
  - Pleje og omsorg
  - Personlig og praktisk hjælp
  - Madservice
  - Træning og aktiviteter
  - Transport og ledsagelse
  - Plejevederlag og hjælp ved pasning af døende i eget hjem
- Sundhedsloven:
  - Hjemmesygepleje

Pr. 1. januar 2011 bor der i Holbæk Kommune i alt 12.000 borgere over 65 år, heraf modtager ca. 3000 borgere i eget hjem (heraf 335 på plejecentre) hjælp og støtte fra kommunens ældreområde. Det vil sige, at ca. 75 % af borgerne over 65 år er selvhjulpne og hører til målgruppen af velfungerende og ressourcestærke ældre. Andelen på ca. 20 % af borgerne under 65 år, der modtager hjælp, er i lighed med andre kommuner stigende.

Udfordringer

På Ældreområdet er de væsentligste udfordringer:

- En væsentlig stigning i antallet af de ældste ældre
- Stigning i antallet af borgere, der rammes af demenssygdomme
- Stigning i antallet af ældre med både kroniske og komplekse sygdomme
- En forventet rekrutteringsudfordring i forhold til stigning i antal ældre og som følge af, at mere end 40 % af medarbejderne på Ældreområdet i Holbæk Kommune er over 50 år
- En fortsat stigende opgaveglidning fra sygehusene
- En fremtidig ældregeneration, som er vant til en generel høj kvalitet i såvel de fysiske som sociale omgivelser
- En stigning i antallet af ældre med anden etnisk baggrund, som vil have brug for hjælp og støtte fra det offentlige.

Herudover er der specifikke budgetmæssige udfordringer:

- Fastholde implementering af "Mit liv – Min hverdag" og reduktionen af 32.400 timer i forhold til 2010, svarende til knap en måneds levering af ydelser til praktisk hjælp og personlig pleje
- Fastholde implementeringen af Blomstringsmodellen i et rehabiliterende perspektiv
- Aktivitetsudvidelse efter etablering af friplejeboligerne Kildehaven
- Der er behov for yderligere aktiviteter i 2013 vedr. kommunikation med sygehusvæsnet og udvikling af relevant ledelsesinformation på sundheds-, social- og ældreområdet
- Implementering af ny teknologi indenfor Ældreområdet
- Samling af de 7 aktivitetscentre og cafeer til 4. Indlagt besparelse på 3,0 mio.kr. fra budgetår 2014.
- Effektivisering ved samling af døgnopholds- og aflastningspladser samt udvidelse af akutpladser for at reducere på medfinansieringen af sygehusophold
- Konkurrenceudsættelse af Plejecenter Kastanjely og Hjemmepleje område Øst
- Implementering af frivillighedindsatsen iht. Frivillighedskataloget

Holbæk Kommune har i lighed med øvrige kommuner gennem de seneste år oplevet et kontinuerligt pres på den kommunale hjemmesygepleje. Det skyldes dels en stigning i de kendte opgaver, tilvæksten af nye opgaver samt mere komplekse opgaver. 48 kommuner har indgået partnerskab med KL frem til medio 2013 i et projekt til beskrivelse af et fælles indsats- og dokumentationskatalog.

Dannelse af budget 2013

Tabel 2 har til formål at beskrive de politiske beslutninger, der er truffet siden dannelsen af BO-2013 med betydning for budgetåret.

Tabel 2. Budget 2013 i mio.kr.

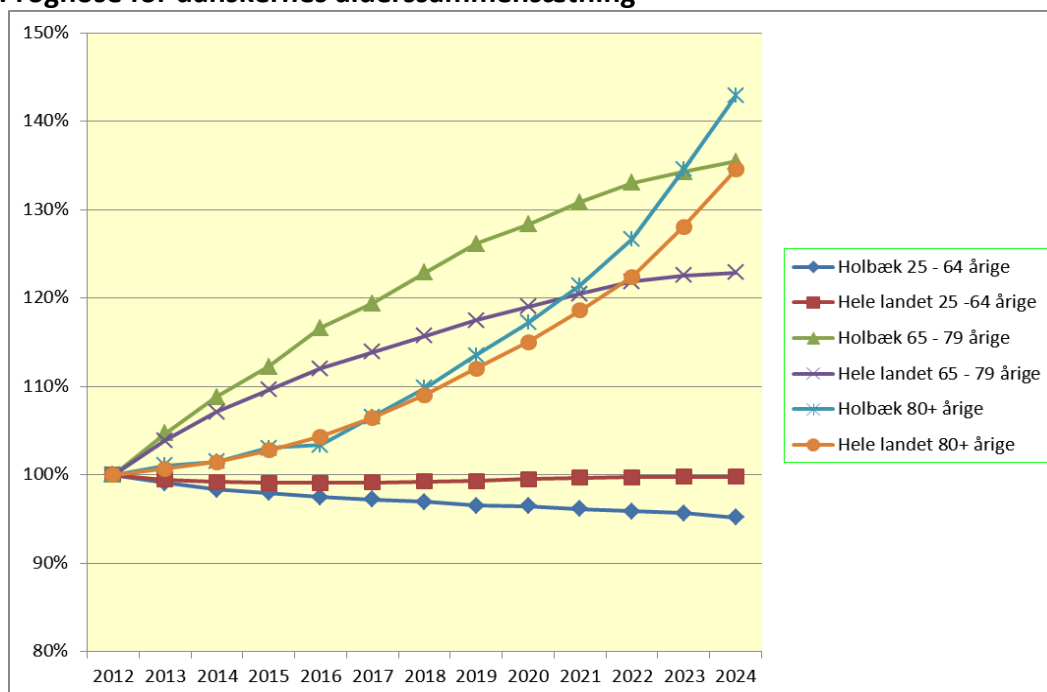
BO13 (2013-priser) i mio. kr.	407,1
Budgetrevision 1	-0,6
Effektiviseringsgevinster	-1,5
Udbudsgevinster	-0,8
Budgetrevision 2	
Reduktion elever budgetrevision 2	-3,3
Reduktion Nat budgetrevision 2	-0,2
Reduktion Orø budgetrevision 2	-1,1
Budgetdannelse	
Hjemmepleje egen	-0,7
Hjemmepleje private leverandører	-3,9
Pulje til ansættelser nyt byggeri	-7,6
Driftsudgifter IT PLOM administration	1,7
Udbringning af dagligvarer	0,5
Friplejeboliger færre udgifter	-0,4
Øgede transportudgifter aktivitetscentre	0,2
Mellemkommunale ældreboliger	-2,2
Mellemkommunale plejeboliger	3,9
Tjenestebil til nødopkald	0,1
Ejendomsenheden - effektivisering	-0,8
Nedbringelse forsikringsudgifter	-0,5
Udmøntning annoncebesparelse	-0,04
Forøgelse barselspuljen	-0,7
Pris- og løntalsregulering	1,5
Lov- & Cirkulære program	-0,3
Budgetrevision 3 - Seniorbofællesskaber	-0,9
Frivillighedsprojektet	0,2
Budgetforlig: administrativ besparelse	-2,0
Budget 2013	387,5

Eventuelle differencer skyldes afrundinger

Demografi og prognose:

Figur 4. Prognose for danskernes alderssammensætning

Figur 4 illustrerer de demografiske udfordringer for Ældreområdet, som befolkningsprognoserne viser. Således forventes der en stigning i borgere over 65, idet især væksten af 80+ årige borgere er markant. Det må dog understreges, at væksten i budgettet ikke nødvendigvis følger demografiændringerne. Dette ses f.eks. af Figur 2. Dette skyldes bl.a. de ældre borgeres generelt forbedrede helbredstilstand, men også de forskellige tiltag fra Ældreområdets side, der bl.a. beskrives under afsnittet "Udfordringer". Budgettildelingsmodellerne vurderes og justeres i takt med udviklingen i befolknings sammensætningen og befolkningens faktiske behov.

Tabel over andelen af borgere, der historisk er visiterede til fritvalsordningen eller plejecentre i perioden 2008-2012 (i procent)

Alder	0 - 39 år	40 - 49 år	50 - 64 år	65 - 66 år	67 - 79 år	80 år +
2008	0,2	0,9	2,4	5,3	13,6	56,5
2009	0,2	1,0	2,3	4,9	13,9	55,4
2010	0,2	0,9	2,5	4,3	13,5	56,2
2011	0,2	0,9	2,2	4,5	10,9	45,2
2012	0,3	1,0	2,4	4,9	10,2	46,6

Kilde: Omsorgssystemet Rambøll Care

Tabellen viser hvilken andel af en aldersgruppe, der er visiteret til hjemmehjælp og sygepleje. Der ses et fald i andelen af ældre, der er visiteret til hjælp og en lille stigning i andelen af borgere under 65 år

Tiltag, der kan være med til at nedbringe udfordringerne, er at Ældreområdet:

- i større omfang skal der sætte fokus på at ændre kompenserende ydelser til understøttende aktiviteter og træning

- implementerer ældrepolitikens indsats vedrørende sundhedsfremmende og forebyggende aktiviteter
- tilpasser og udbygger de eksisterende plejecentre også med velfærdsteknologiske hjælpemidler
- sikrer en høj faglighed blandt medarbejderne
- videreudvikler velfærdsledelse - Ledelse på tværs af Ældreområdet
- i højere grad får involveret civilsamfundet med mange frivillige – såvel "solo"-frivillige som frivillige organiseret i foreninger
- agerer i innovative løsninger og drift med såvel offentlige som private virksomheder herunder udbud og udlicitering
- sikrer at alle ledere og medarbejdere tænker nye løsninger ind i organisationen
- sikrer en fleksibel og smidig tilrettelæggelse af opgaver og organisation
- gennemfører en aktiv digitaliseringsindsats
- anvender Balanced Scorecard til målstyring af økonomi og opgaver
- fortløbende har stort fokus på drift, økonomi og kvalitet.

Specifikke budgetforudsætninger og politiske beslutninger

Tabel 3. Pris x mængde

Konto	Område	Aktivitet	Mængde	Gennemsnitspris i hele kr.	B-2013 Mio.kr.
5.32.30	Ældreboliger				-10,9
5.32.32	Pleje og omsorg m.v. af ældre og handicappede	Ældrestaben			6,0
		Elever			
		Uddannelses-konsulenter	2	340.000	0,7
		SSA ung	12	73.000	0,9
		SSA voksne	24	185.000	4,4
		SSH ung	29	73.000	2,1
		SSH voksen	67	185.000	12,4
		Refusion og tilskud			-6,6
					13,9
		Hjemmeplejen Holbæk			
		Specialister, sygeplejersker			2,9
		Administration og Frit Valg			0,9
		Nat - SoSu og sygeplejersker			7,6
		Orø			5,2
		Total Hjemmeplejen Holbæk			16,6
		Visitation / Myndighed			
		Hjemmeplejen Holbæk			
		Praktisk hjælp (egne)			
		Dag			
		hverdag	26.229	317	8,3

Konto	Område	Aktivitet	Mængde	Gennemsnitspris i hele kr.	B-2013 Mio.kr.
					8,3
		Personlig hjælp (egne)			
		<i>Dag</i>			
		hverdag	166.961	368	61,4
		lørdag	27.140	471	12,8
		søndag/helligdag	33.183	552	18,3
		<i>Aften</i>			
		hverdag	60.505	471	28,5
		lørdag	12.454	574	7,1
		søndag/helligdag	14.807	655	9,7
			315.051		137,7
		<i>Total pers. og praktisk hjælp</i>			146,1
		Sygeplejersker (egne)			
		<i>Dag</i>			
		hverdag	15.153	768	11,6
		lørdag	3.152	967	3,0
		søndag/helligdag	3.879	1.151	4,5
		<i>Aften</i>			
		hverdag	7.131	975	6,9
		lørdag	1.483	1.174	1,7
		søndag/helligdag	1.826	1.359	2,5
		<i>Total sygeplejersker</i>	32.624		30,3
		Total hjemmepleje (egen)	373.903		176,4
		Private leverandører			
		Praktisk hjælp (private)			
		<i>Dag</i>			
		hverdag	6.426	333	2,2
					2,2
		Personlig hjælp (private)			
		<i>Dag</i>			
		hverdag	8.482	386	3,3
		lørdag	1.485	494	0,7
		søndag/helligdag	2.053	579	1,2
		<i>Aften</i>			
		hverdag	3.856	494	1,9
		lørdag	743	602	0,5
		søndag/helligdag	684	687	0,5
			17.303		8,1
		Total private leverandører	23.729		10,3
		Projekt "Mit liv - min hverdag"			7,8
		Brugerrelaterede udgifter (udbringning af dagligvarer)	250	6.000	1,5
		Selvansættelse, §95	2	529.577	1,1

Konto	Område	Aktivitet	Mængde	Gennemsnitspris i hele kr.	B-2013 Mio.kr.
		Friplejeboliger			
		Hjemmepleje	15	367.235	5,5
		Hjemmepleje, refusion, udenbysborgere	3	520.357	-1,6
		Sygepleje	34	36.692	1,3
					5,3
		Ældreboliger - mellemkommunale betalinger			
		Udgifter	30	118.300	3,5
		Indtægter	46	218.563	-10,1
					-6,5
		Madservice	134.659	0	-0,01
		Total Visitation / Myndighed			195,8
		Pleje-omsorg			
		Ledelse og administration			5,4
		Plejecenter Øst	61	375.219	22,9
		Plejecenter Midt I	114	297.536	33,9
		Plejecenter Midt II	100	299.970	30,0
		Plejecenter Vest	108	410.513	44,3
		Hjemmesygepleje			4,2
		Aktivitetscentre	477	37.612	17,9
		Caféer			9,8
		Køkkener			-0,3
		Teknikområdet			0,8
		Total Pleje-omsorg			169,1
5.32.34	Plejehjem og beskyttede boliger				
		Mellemkommunale betalinger			
		Udgifter	35	512.677	18,0
		Indtægter	49	-509.530	-25,0
		Bygningsdrift			1,8
					-5,3
5.32.37	Plejevederlag og hjælp til sygeartikler ved pasning af døende i eget hjem				2,4
I alt	Ældreområdet				387,5

Eventuelle differencer skyldes afrundinger

Bemærkninger til pris x mængde tabel

Ældreboliger

Der har gennem årene været en forholdsvis stor tomgang på ældreboliger. Ultimo juni 2012 var der 52 ledige boliger. Tomgangen kan tilskrives placeringen af visse af boligerne herunder handelsmuligheder i nærområdet, boligernes størrelse, og at nogle af dem er utidssvarende.

Ældrestaben

Budgetforligets besparelse på 2 mio.kr. på ledelse og administration er for nærværende lagt på Ældrestaben med henblik på nærmere udmøntning senere.

Elever

Der optages fortsat de elever, som Holbæk kommune er dimensioneret til, men der er desværre stort frafald. Derfor er budgettet tilrettet i forhold til erfaringer for udgiftsniveauet.

IT - Digitalisering

Udvikling i kommunikation med sygehuse, SAS styringsmoduler, privatleverandørmodul og snitflade til bl.a. Acadre, vil medføre øgede udgifter.

Hjemmepleje – personlig og praktisk hjælp – projekt ”Mit liv – Min hverdag”

Resultatet af projektet ”Mit liv – Min hverdag” er indregnet med reduktionen fra 2010 på 32.400 timer svarende til knap 1 måneds leverance af ydelser af praktisk hjælp og personlig pleje. Hertil er lagt en mindre forøgelse i forhold til 2012 på 2 % grundet demografi, hvilket er mindre end den forventede vækst i antallet 65+ årige borgere, som er på ca.4 % fra 2012 til 2013. Udover dette er der på grund af udviklingen vedrørende selvansættelse tilført timer og budgetmidler, idet borgerne fremfor selvansættelse i stort omfang ønsker at anvende den kommunale hjemmepleje.

Sygeplejerskeområde

Udviklingen på sygeplejerskeydelser har de sidste par år været en stigning på omkring 16 – 17 % per år. Der indlægges en tilsvarende stigning i 2013.

Private leverandører

I 2012 var der indarbejdet en forventning om yderligere glidning fra kommunal leverandør til de private leverandører. Stigningen har ikke været så stor som forventet.

Selvansættelse

I 2012 havde visitationen et ønske om at motivere flere borgere til selv at ansætte personer til at udføre praktisk hjælp og personlig pleje. Dette har ikke været muligt i det ønskede omfang, idet borgerne fortsat i stort omfang ønsker at benytte den kommunale hjemmepleje. Der omplaceres derfor i 2013 en vis mængde timer og økonomi til Hjemmeplejen Holbæk.

Friplejeboliger

Med etablering af friplejeboligerne Kildehaven er der sket en aktivitetsudvidelse for ældreområdet. Ved budgetlægningen er der ikke fuldt belagt på Kildehaven, hvorfor budgetlægningen alene er sket ud fra de på budgetlægningstidspunktet kendte forudsætninger. Ved ændrede forudsætninger kan der derfor forekomme økonomiske udfordringer.

Plejecentre

I plejecentrene Midt I og Midt II indgår tilsammen 85 ældreboliger med en personalenormering på 0,5. Normeringen i en plejebolig er 0,9. Dette er medvirkende til, at gennemsnitsprisen er lavere i plejecentrene Midt I og Midt II.

I 2012 overtager Center for Ejendomme budgetområdet for teknisk servicepersonale og ejendomsvedligeholdelse.

Pulje til personale i nye plejeboliger

Puljen til personale i nye plejeboliger er fjernet fra det tekniske budget. Behovet for budgetmidler til personale i nye og/eller midlertidige plejeboliger vil blive vurderet i forbindelse med den politiske behandling af boligstrategien.

Mellemmunicipale afregninger

Det er et område, der er svært at budgetstyre, og hvor få borgeres tilgang eller afgang kan få store økonomiske konsekvenser. Dette gør sig gældende både for ældreboliger og plejehjem/beskyttede boliger.

Politikområde 9. Voksenspecialområdet

Nedenstående tabeller og figurer har til formål at illustrere udviklingen indenfor budgetområdet, både historisk og for budgetårene til og med budgetoverslagsår 2016. I tabellerne og figurerne er budgettet for både myndighed og udfører samlet.

Tablet 1. Budgetforslag i 2013-priser, mio. kr.

Konto	Område	R-2011	B-2012	B-2013	BO-2014	BO-2015	BO-2016
3.22.17	Specialpædagogisk bistand til voksne	8,8	8,6	7,9	7,9	7,9	7,9
3.30.46	Ungdomsuddannelser for unge med særlige behov	16,0	17,2	16,6	15,3	15,3	15,3
5.22.07	Indtægter fra den centrale refusionsordning	0,0	-11,3	-9,4	-9,3	-9,3	-9,3
5.28.20	Plejefamilier og opholdssteder (efterværn 18-23 årige)	16,6	19,8	18,7	18,7	18,7	18,7
5.28.21	Forebyggende foranstaltninger (efterværn 18-23 årige)	3,0	1,5	2,8	1,4	1,4	1,4
5.28.23	Døgninstitutioner (efterværn 18-23 årige)	0,9	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
5.32.32 003,013	Tilskud til ansættelse af hjælpere	27,7	33,0	36,3	36,3	36,3	36,3
5.32.33 003,004	Aflastning med socialpædagogisk sigte, social Pæd. støtte	61,8	60,9	66,4	66,3	66,3	66,3
5.32.35	Hjælpebidler, forbrugsgoder, boligindretning og befordring (0-100 årige)	59,4	66,5	61,9	61,9	61,9	61,9
5.35.40	Rådgivere og rådgivningsinstitutioner	8,1	8,0	7,7	7,7	7,7	7,7
5.38.42	Botilbud for personer med særlige sociale problemer	6,8	5,6	5,8	5,8	5,8	5,8

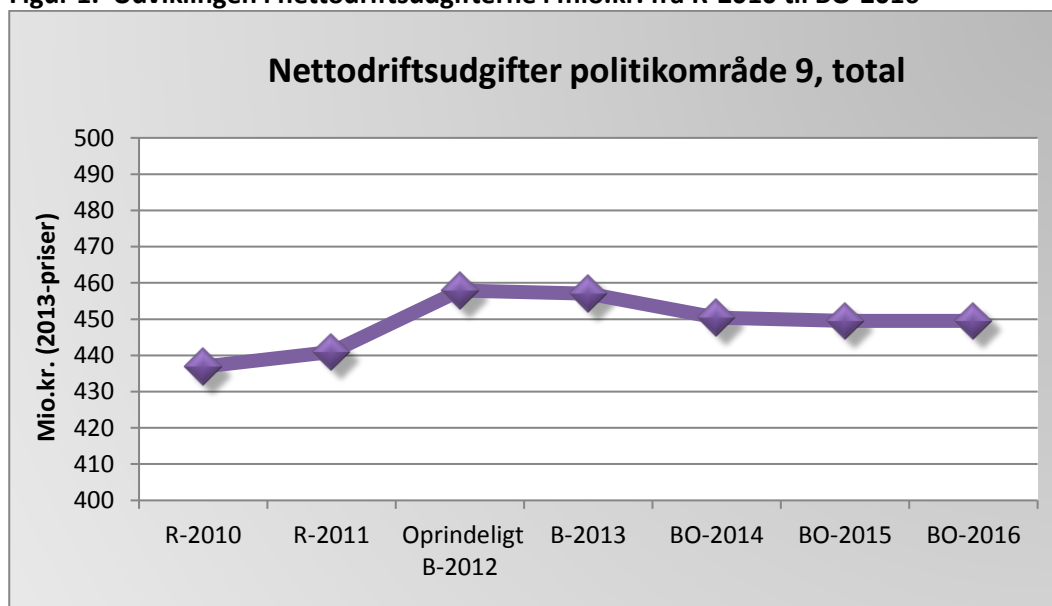
5.38.44	Alkoholbehandling	4,3	5,9	5,6	5,6	5,6	5,6
5.38.45	Behandling af stofmisbrugere	8,1	9,3	9,6	9,6	9,6	9,6
5.38.50	Længerevarende botilbud	63,5	65,1	69,2	66,8	66,0	66,0
5.38.52	Midlertidige botilbud	55,2	67,3	59,6	56,9	56,8	56,8
5.38.53	Kontaktperson- og ledsageordninger	3,1	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6
5.38.58	Beskyttet beskæftigelse	15,8	13,0	10,9	10,8	10,8	10,8
5.38.59	Aktivitets- og samværstilbud	25,5	25,2	25,1	25,1	25,1	25,1
5.57.72, 010	Merudgifter for voksne med særlige behov	2,1	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3
5.57.76	Boligyldelse til pensionister	28,1	28,1	28,0	28,0	28,0	28,0
5.57.77	Boligsikring	24,7	25,8	25,8	25,8	25,8	25,8
5.72.99	Øvrige sociale formål	1,6	2,0	2,3	2,3	2,3	2,3
I alt	Voksenspecialområdet	441,0	457,9	457,1	449,0	448,2	448,2

*Eventuelle differencer skyldes afrundinger

Budget 2013 er reduceret med 0,8 mio.kr. i forhold til primobudget 2012, men ligger 16,1 mio.kr. over regnskab 2011

Nedenstående figur1. illustrerer udviklingen indenfor politikområdet fra regnskab 2010 til og med budgetoverslagsår 2016 i mio.kr. Som figuren illustrerer, er der budgetlagt med et nedadgående udgiftsniveau fra budget 2012 og frem.

Figur 1. Udviklingen i nettodriftsudgifterne i mio.kr. fra R-2010 til BO-2016

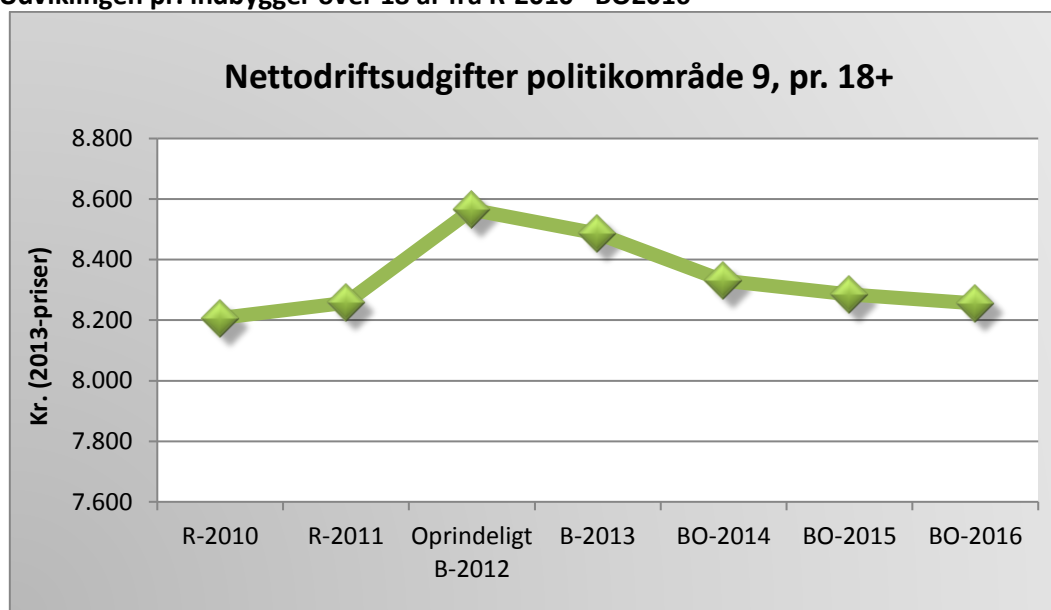
Note: Inklusiv efterværn

Kilde: Prisme

Nedenstående figur2. illustrerer udviklingen fra regnskab 2010 til budgetoverslagsår 2016 i 2013-priser i kr. pr. indbygger over 18 år. Den nedadgående tendens i overslagsårene er mere udtalt i

figur 2 end i figur 1. Der er i B-2013 budgetlagt med 8.486 kr. pr. borger over 18 år og i BO-2016 med 8.256 kr. pr. borger over 18 år.

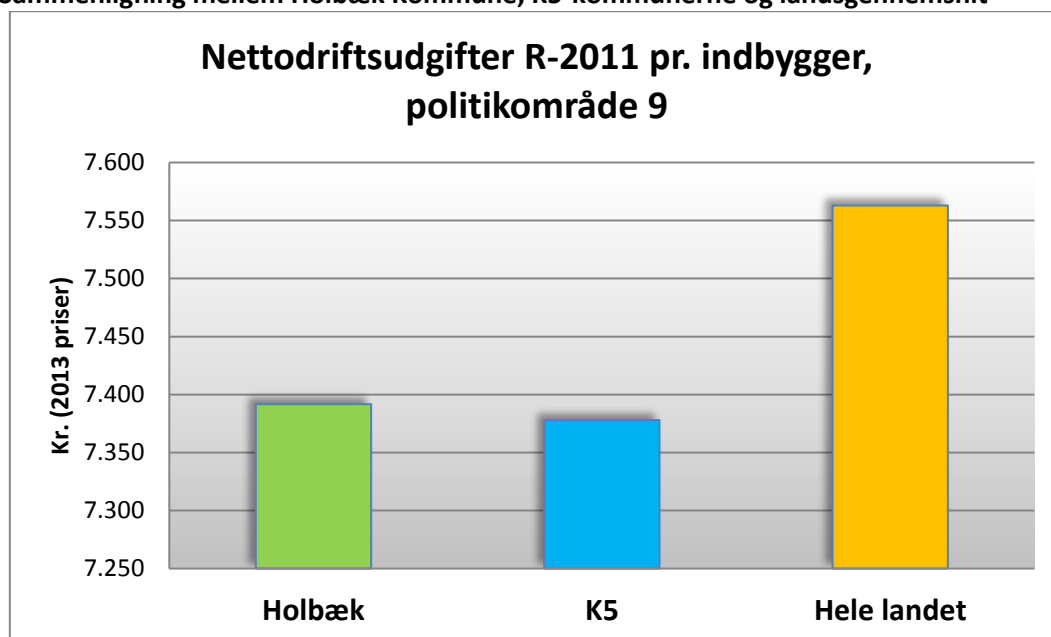
Figur 2. Udviklingen pr. indbygger over 18 år fra R-2010– BO2016

Note: Inklusiv efterværn
Kilde: Prisme og Danmarks Statistik (FRKM111)

Nedenstående figur 3. viser sammenligning i nettodriftsudgifterne pr. indbygger over 18 år for Holbæk Kommune, K5 kommunerne (Holbæk, Køge, Roskilde, Slagelse og Næstved) og landsgennemsnittet. Det ses, at nettoudgifterne i regnskab 2011 ligger under "hele landet" og lige over K5.

Figur 3. Sammenligning mellem Holbæk Kommune, K5-kommunerne og landsgennemsnit

Note: Eksklusiv efterværn, og tilskud til ansættelse af hjælpere
Kilde: Danmarks Statistik (FOLK1 og REGN31)

Beskrivelse af politikområdet

Politikområde 9 – Voksenspecialområdet omfatter foranstaltninger til voksne med nedsat fysisk og/eller psykisk funktionsevne samt voksne med alvorlige sociale problemer, specialundervisning til voksne samt visse ydelser på integrationsområdet, herunder

- ungdomsuddannelser for unge med særlige behov
- specialpædagogisk bistand til voksne
- efterværnsforanstaltninger til 18-23 årige (døgninstitutioner, opholdssteder, plejefamilier og forebyggende foranstaltninger)
- botilbud for personer med særlige sociale problemer
- andre botilbud (længerevarende og midlertidige)
- personlige hjælpeordninger, herunder kontaktperson- og ledsageordninger
- aflastning med socialpædagogisk sigte
- behandling af misbrug
- rådgivning og rådgivningsinstitutioner
- beskyttet beskæftigelse
- aktivitets- og samværstilbud
- hjælpemidler, forbrugsgoder, boligindretning og befordring til borgere med særlige behov uanset aldersgruppe
- andre merudgifter til voksne med særlige behov
- boligydelse til pensionister og anden boligsikring

Handicapområdet er som noget særligt omfattet en FN-konvention om rettigheder for personer med handicap, hvis formål er *”at fremme, beskytte og sikre muligheden for, at alle personer med handicap fuldt ud kan nyde alle menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder på lige fod med andre, samt at fremme respekten for deres naturlige værdighed.”* Konventionen er central i handicaporganisationernes tilgang til området.

Området består næsten udelukkende af ”skal-opgaver”, som samtidig er rettighedsbestemte opgaver. Dvs., at borgeren har et grundlæggende krav på at få ydelsen/hjælpen, men selve indholdet og omfanget af ydelsen/hjælpen beror på et konkret, individuelt skøn i forhold til den enkelte borgers ”behov”. Det er indenfor rammerne af dette skøn, der skal strammes op på udgiftsudviklingen.

Budgettet under politikområde 9 dækker både foranstaltninger og ydelser. Ved sammenligninger og benchmarking med andre kommuner er det vigtigt at være opmærksom på dette forhold, idet det er bestemmende for, hvor på ”ranglisten” Holbæk Kommune placeres, om ydelserne medtages i sammenligningen eller ej. Eksempelvis dækker politikområde 9 Boligyldelse til pensionister og Boligsikring.

Udvikling og udfordringer

Der har i perioden 2010-11 været en opbremsning, således at den stigende tendens der har været de foregående år, er stagneret. Stagnationen er dog sammensat af en forskellig rettet udvikling på politikområde 9.

Mindre forbruget mellem 2010 og 2011 er på følgende områder:

- Efterværn, mere forebyggende indsats og færre anbringelser
- Mindre forbrug på støttekontaktpersoner (§ 85)

- Hjælpe midler; Færre bevillinger af handicapbiler og mindre forbrug på ikke-kropsbårne hjælpemidler
- Omlægning af indsatsen for alkohol- og stofmisbrug fra døgnbehandling til dagbehandling
- Mindre forbrug på Aktivitets- og samværstilbud

Merforbruget mellem 2010 og 2011 er på følgende områder:

- Øget udgifter til friplejeboliger
- Kropsbårne hjælpemidler, stigende antal brugere på stomi/inkonsistens og høreapparater
- Midlertidige botilbud
- Længerevarende botilbud
- Boligyldelse til pensionister
- Boligsikring

Dette indikerer, at de styringstiltag, som er iværksat ultimo 2010 og videre i 2011, har haft en effekt. Der er imidlertid fortsat udfordringer på området især for botilbud, som viser, at processen med at implementere nye og revidere eksisterende styringsredskaber, er en løbende proces. Stadig flere borgere skal deles om færre midler, hvilket giver et udgiftspres og dermed behov for en fortsat stram økonomisk styring. Derudover er der et øget pres på boligydelse.

Udfordringer

Kropsbårne hjælpemidler

Der har været en stigning i udgifterne for kropsbårne hjælpemidler, hvilket skyldes stigende antal brugere på stomi/inkonsistens og høreapparater.

Stigende udgiftspres på midlertidige botilbud

Psykiatrien samt sygehuse udskriver borgere tidligere, og patienterne er derfor ikke altid færdigbehandlet. Det betyder et stigende antal borgere, som ikke kan tage vare på sig selv, hvilket medfører en stigning i midlertidige anbringelser.

Der har været en reorganisering af socialpsykiatrien i Holbæk kommune således, at man kan understøtte en bedre sammenhæng i indsatsen. Bl.a. forventes socialpsykiatrien at overtage to eksternt finansierede projekter: Støttekontaktpersoner til unge som har været anbragt, samt AKUT henvendelser for personer med psykiske udfordringer. Det skulle hjælpe borgere fra de to målgrupper med at komme godt videre, og undgå dyre midlertidige anbringelser i botilbud.

Muligt behov for øget brug af støttekontaktpersoner

Holbæk sygehus har oprettet 16 akutsengepladser på skadestuen i Holbæk, hvor borgerne bliver behandlet med det samme i stedet for at blive indlagt og færdigbehandlet på sygehuset. Det vil sandsynligvis medføre, at kommunen i større grad kommer til at tage hånd om disse borgere i eget hjem, hvilket kan øge udgifter til Støttekontaktpersoner.

Stigende udgifter til længerevarende botilbud

Brugersammensætningen af gruppen udviklingshæmmede i Holbæk kommune er relativ ung (jf. KLK rapporten fra 2010), og her er der et særligt demografisk pres. Holbæk Kommune har således flere unge og færre ældre udviklingshæmmede end landsgennemsnittet. Det betyder, at de der er placeret i botilbuddene, har et længere tidsperspektiv. Hertil kommer, at gruppen af psykisk- og

fysisk udviklingshæmmede også bliver ældre end hidtil, hvilket vil medføre øget behov for andre typer af bofællesskaber. Det betyder flere borgere for færre ressourcer.

Derfor er der igangsat en revurdering af bevillingerne med henblik på, at de borgere, som gerne vil, og med støtte kan komme til at bo i egen bolig, får denne mulighed. Det vil give borgerne en øget selvbestemmelse over deres eget liv, og denne boform er gennemsnitlig billigere end døgnanbringelser.

Konkurrenceudsætte de mange private botilbud

Derudover er relativt mange borgere i botilbud, placeret uden for kommunens egne tilbud. Det gør det yderst vanskeligt at styre økonomien ift. netop disse borgere. Holbæk kommune har sammen med KL valgt at konkurrenceudsætte de mange private botilbudsplaceringer gennem et samlet udbud, og det forventes at have en positiv effekt.

Øgede udgifter til boligydelse og boligsikring

Den økonomiske krise har betydet at flere borgere har mindre indkomst, hvilket medfører stigende udgifter til boligsikring- og ydelse.

Fra Projekt til drift

Eftervæns- og akutprojekterne er indtil udgangen af 2012 eksternt finansieret. Fra og med 2013 vil finansieringen indgå i den almindelige drift.

Efterværn

I perioden 2009 – 2012 har unge, der har været anbragt, haft mulighed for at få tilknyttet en støttekontaktperson til at hjælpe dem i gang med at klare sig selv i voksenlivet.

For efterværn gælder det, at borgerne har krav på et tilbud. Det er myndigheds vurdering, at de gode erfaringer der er gjort i projektet videreføres. Fremadrettet vil denne indsats blive finansieret ved at omplacere midler fra myndighed til udfører/Center for Socialpsykiatri.

Dannelse af budget 2013

Nedenstående tabel har til formål at beskrive de politiske beslutninger, der er truffet siden dannelsen af B2012 med betydning for budgetåret.

Tabel 2. Budget 2013 i mio.kr.

BO13 (2013-priser) i mio. kr.	452,4
Udbudsgevinst og effektivisering	-1,2
§ 18 midler fra pol. 8	0,3
Pris x mængde	1,9
Budgetreduktion forsikring, barselspulje, og annoncebesparelse	-0,2
PL fremskrivning	3,4
Lov og cirkulære	6,0
Teknisk korrektion	0,4
Besparelse på midlertidige botilbud	-4,1
Effektivisering pleje og støtte til sindslidende	-0,2
Udbud af dephjælpermidler	-3,8
Seniorbofællesskaber	0,9
Videreførelse af projekt efterværn	1,4
Budget 2013	457,1

Eventuelle differencer skyldes afrundinger

I forhold til den opgavevaretagelse, der ligger hos de takstfinansierede institutioner, er forudsætningen, at taksten for 2012 prisfremskrives med 1,5 %, og at effektiviseringer, udbudsgevinster og besparelser er indregnet i taksten.

Specifikke budgetforudsætninger og politiske beslutninger

Tabel 3. Pris x mængde

Funktion	Aktivitet	Mængde	Gennemsnitspris	Budget
		Antal ydelser	Hele kr.	Mio.kr
3.22.17 - Specialpædagogisk bistand til voksne	Socialcenter			7,9
3.30.46 - Ungdomsuddannelse for unge med særlige behov	Socialcenter	70	238.318	16,6
5.22.07- Indt. Fra den centrale refusionsordning	Socialcenter			-9,4
5.28.20+21+23 - Efterværn	Efterværn	55	377.143	20,6
05.28.21 – Projekt efterværn	Efterværn			1,4
5.32.32.003 - Tilskud til ansættelse af hjælpere	Personlig hjælper	23	1.307.378	30,1
5.32.32.013 - Støtte i friplejebolig	Kildehaven	13	481.027	6,3
5.32.33.003 - Støtte med socialpædagogisk sigte	Aflastning	9	249.353	2,2
5.32.33.004 - Støtte med socialpædagogisk sigte	Tilbud døgn/månedsafregning	110	293.860	32,2
	Tilbud timeafregning	368	83.259	30,6
	Bo og Servicecenter og Cfe - Lindevej			1,3

Funktion	Aktivitet	Mængde	Gennemsnitspris	Budget
		Antal ydelser	Hele kr.	Mio.kr
5.32.35 - Hjælpebidler, forbrugsgoder, boligindretning og befordring (0-100 årige)	Borgerservice - Kropsbårne hjælpemidler			35,3
	Boligændringer Familiecentret			2,8
	Biler	68	214.616	14,6
	Tilbagebetaling biler			-4,5
	Boligændringer Socialcentret			1,6
	Hjælpebidler Socialcenteret			12,1
5.35.40 - Rådgivning og rådgivningsinstitutioner	Socialcenteret			7,0
	Center for Specialrådgivning og Cfe			0,7
5.38.42 - Botilbud for personer med særlige sociale problemer	Kvindekrisecentre og Forsorgshjem			5,8
5.38.44 - Alkoholbehandling	Center for Misbrug og forsorg - Ambulant			4,5
	Døgn	4	277.718	1,1
5.38.45 - Behandling af stofmisbrugere	Center for Misbrug og forsorg - Sofiehuset dagbeh.			3,7
	Center for Misbrug og forsorg - Rådgivningscenter ambulans			4,7
	Døgn	5	221.270	1,2
5.38.50 - Længerevarende botilbud	Tilbud excl. Enkeltmandsprojekter	93	725.648	67,4
	Enkeltmandsprojekter	1	2.286.314	2,3
	Indtægter servicearealer			-0,5
	Økonomi			0,0
5.38.52 - Midlertidigt botilbud	Tilbud ekskl. enkeltmandsprojekter	91	568.295	51,6
	Enkeltmandsprojekter	1	4.598.290	4,6
	Enkeltmandsprojekter	1	2.935.843	2,9
	Enkeltmandsprojekter	1	2.497.391	2,5

Funktion	Aktivitet	Mængde	Gennemsnitspris	Budget
		Antal ydelser	Hele kr.	Mio.kr
	Ekstraordinær besparelse fra 1. beh. af budget 2013 på § 107 - Udmøntes i forb. med BR 1 - 13.			-2,0
5.38.53 - Kontaktpersoner- og ledsageordninger	Socialcentret			2,2
	Center for Socialpsykiatri			1,5
5.38.58 - Beskyttet beskæftigelse	Alle tilbud Socialcentret	98	111.467	10,9
5.38.59 - Aktivitets- og samværstilbud	Alle tilbud Socialcentret	93	193.871	17,9
	Center for Socialpsykiatri og Cfe			6,1
	Bo og Servicecenter og Cfe KIG IND			1,0
5.57.72 gr. 010 - Merudgifter for voksne med nedsat funktions evne	Socialcentret	171	13.452	2,3
5.57.76 - Boligydelse	Arbejdsmarkedscenter			28,0
5.57.77 - Boligsikring	Borgerservice			25,8
5.72.99 - Frivilligt socialt arbejde	Borgerservice			0,4
	Socialcentret			1,9
I alt				457,1

Eventuelle differencer skyldes afrundinger

Struktur og tilbud

Under politikområde 9 er der følgende bevilgende myndigheder:

- Socialcenteret
- Arbejdsmarkedscentret
- Borgerservice

Arbejdsmarkedscentret har ansvaret for boligydelse og Borgerservice for boligsikring og kropsbårne hjælpemidler.

Socialcentret er myndighed og visiterer til foranstaltninger primært efter Serviceloven, dog visiteres der også til voksenspecialundervisning og foranstaltninger under Sundhedsloven på Misbrugsområdet. Socialcentret træffer som myndighed beslutning om visitationen og hermed serviceniveau. Hvor udførelse af foranstaltning skal placeres, sker det i samarbejde med udfører enhederne, private såvel som offentlige.

Under Voksenspecialområdet ligger også en række udførende enheder:

- Center for Socialpsykiatri

- Center for Specialundervisning
- Bo- og Servicecenter
- Center for Misbrug og Forsorg
- Arbejdsmarkedscentret (§ 103 Beskyttet beskæftigelse)

Center for Socialpsykiatri

Det er Socialpsykiatrisk Centers opgave at yde og tilbyde social- og omsorgsmæssige støtte til borgere med en sindslidelse eller andre alvorlige psykiske problematikker. Centret har tilbud spredt ud over hele kommunen.

De primære tilbud er følgende:

- Ungespeciale med døgndækning til borgere mellem 16 og 25 år
- Botilbud med døgndækning til borgere
- Almene boliger (opgangsbofællesskaber) til borgere
- Støtte- og kontaktpersonordning
- Socialpædagogisk støtte
- Klub og værestedstilbud
- Idrætstilbud
- Akutboliger
- Akut team
- Ungeprojektet

Center for Specialundervisning - CSU

Center for Specialundervisning, Holbæk kommune, tilbyder primært specialundervisning og andre specialpædagogiske ydelser til unge og voksne efter en række lovgivninger.

Herunder tilbydes udredning og rådgivning vedr. hjælpemidler til børn, unge og voksne.

Centret tilbyder desuden en række indtægtsdækkede tilbud til stat, region, kommuner og private institutioner under forskellige love og paragraffer.

Tilbuddene er forankret i tre hovedafdelinger: Ungdomsafdelingen, Voksenafdelingen samt Specialrådgivningen.

CSU har afdelinger i både Holbæk og Nykøbing Sj.

Bo- og Servicecenter

Bo- og Servicecentrets tilbud henvender sig til voksne udviklingshæmmede i hele landet, som har brug for støtte i hverdagen i varierende grad. Støtten tilrettelægges med udgangspunkt i den enkelte brugers behov, og den kan således være alt fra få timers støtte om ugen i egen bolig til mange timers støtte på botilbud med døgndækning.

Bo- og Servicecenter har tilbud spredt ud over hele kommunen. Centret omfatter botilbuddene Tornhøj, Skarridsø, Abildgården samt Tåstrup Stræde. Ud over disse tilbud er der bofællesskaber, støttelejligheder samt aktivitetscentre.

Bo- og Servicecenter yder samværstilbud til personer, der er psykisk eller fysisk udviklingshæmmede. Formålet med tilbuddet er at give målgruppen øget livskvalitet i dagligdagen med mulighed for at deltage i sociale aktiviteter.

Rådgivningscentret for misbrug og forsorg

Rådgivningscentret er et ambulans tilbud om alkohol- og stofmisbrug. Centret har til opgave at tilbyde borgere med misbrugsproblemer behandling med udgangspunkt i den enkeltes situation. Rådgivningscentret tilbyder både ambulans behandling og dagbehandling.

Karlsvognen er et forsorgshjem for hjemløse og socialt udstødte med komplekse problemer. Problemer der ofte er forbundet med misbrug, psykiske problemer og manglede social integration. Forsorgshjemmet har en landsdækkende funktion og modtager hjemløse, der selv henvender sig, uanset kommunalt tilhørsforhold.

Udvalget for Klima og Miljø

Udvalget arbejder med følgende politikområder,

- Politikområde 10 – Miljø og planer, omfatter indsatsen indenfor natur-, miljø- og klimaområdet,
- Politikområde 11 – Ejendomme, omfatter drift og vedligeholdelse af ejendomme og diverse arealer samt driftssikring af boligbyggeri.
- Politikområde 12 – Kommunale veje og trafik, omfatter vejvedligeholdelse, vintertjeneste, kollektiv samt havnedrift.

Samlet budget i 2013-priser for Udvalget for Klima og Miljø

Politikområde	R-2011	B-2012	B-2013	BO-2014	BO-2015	BO-2016
Miljø og planer	7,9	8,7	9,5	9,5	9,5	9,5
Ejendomme	16,0	13,7	11,4	8,1	7,5	7,5
Kommunale veje og trafik	117,1	117,6	119,5	116,4	116,4	116,4
Udvalget for Klima og Miljø i alt	141,0	140,0	140,3	134,1	133,4	133,4

Eventuelle differencer skyldes afrundinger

Politikområde 10. Miljø og planer

Nedenstående tabeller og figurer har til formål at illustrere udviklingen historisk og for budgetårene indenfor politikområdet.

Nedenstående tabel redegør for udviklingen fra seneste afsluttede regnskabsår til og med budgetoverslagsåret 2016.

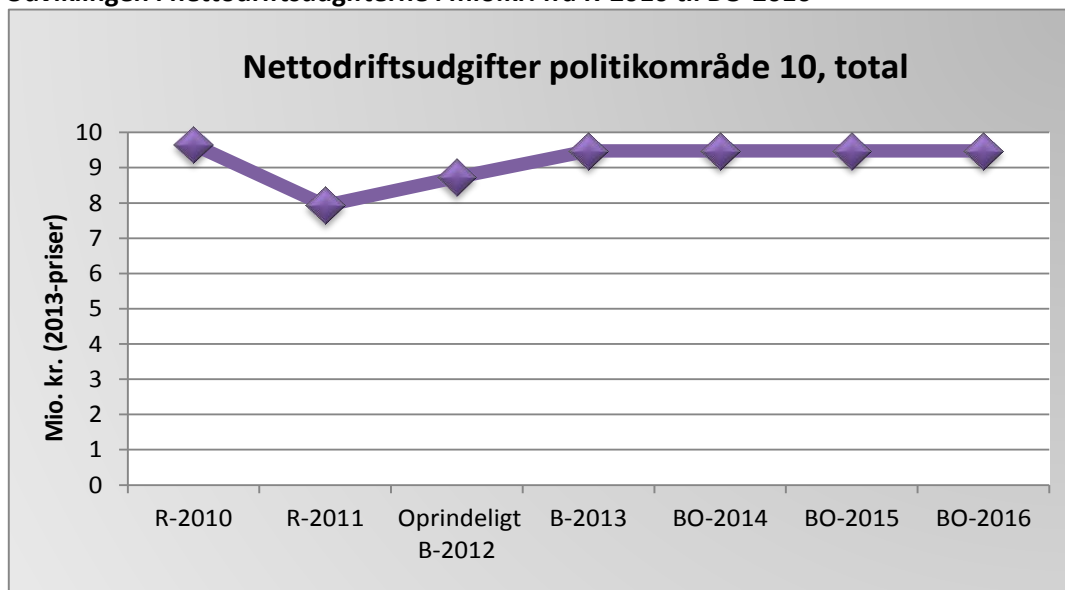
Tabel 1. Budget i 2013-priser, mio. kr.

Konto	Område	R-2011	B-2012	B-2013	BO-2014	BO-2015	BO-2016
0.25.15	Byfornyelse	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
0.38.50	Naturforvaltningsprojekter	0,6	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
0.38.53	Skove	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5
0.48.71	Vedligeholdelse af vandløb	2,7	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8
0.52.80	Miljøbeskyttelse mv. - fælles formål	0,0	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3
0.52.81	Miljøbeskyttelse mv. - jordforurening	0,5	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
0.52.87	Miljøtilsyn - virksomheder	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
0.52.89	Øvrig planlægning, undersøgelser, tilsyn m.v.	2,1	2,2	3,1	3,1	3,1	3,1
0.55.91	Skadedyrsbekæmpelse	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
I alt	Miljø og planer	7,9	8,7	9,5	9,5	9,5	9,5

Eventuelle differencer skyldes afrundinger

Nedenstående figur illustrerer udviklingen indenfor politikområdet fra regnskab 2010 til og med budgetoverslagsåret 2016 i mio. kr.

Figur 1. Udviklingen i nettodriftsudgifterne i mio.kr. fra R-2010 til BO-2016

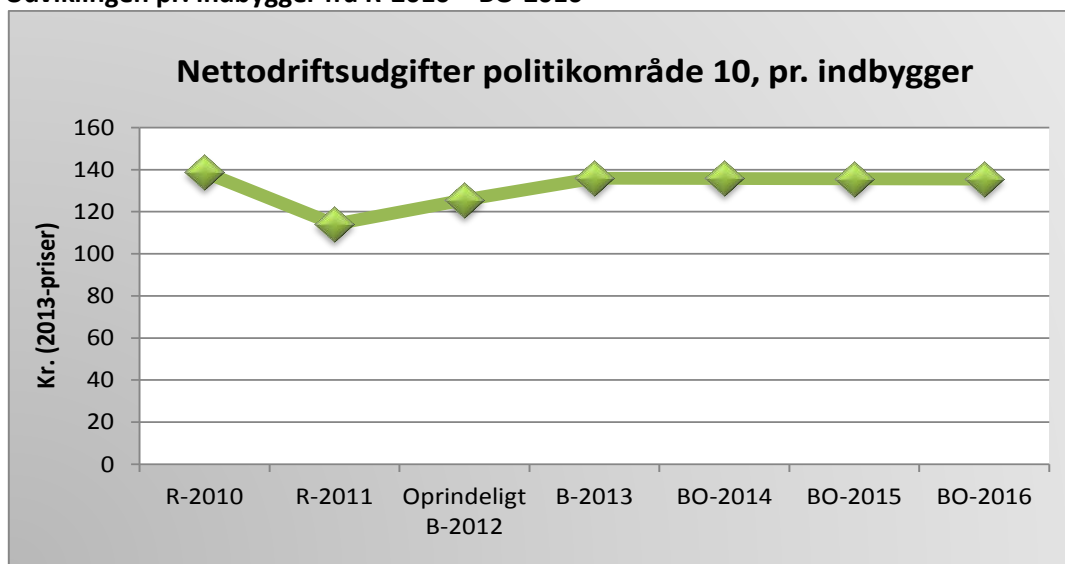
Kilde: Prisme

I forhold til regnskabet for 2010 er der i 2011 et forbrug der er 1,4 mio. kr. lavere. En af årsagerne hertil er blandt andet, at budgettet for 2011 i forbindelse med genåbningen blev reduceret med 1,0 mio. kr. vedrørende henholdsvis naturbeskyttelse- og pleje med 0,5 mio. kr. og 0,5 mio. kr. vedrørende miljøbeskyttelse/bæredygtighed.

Årsagen til stigningen fra budget 2012 til 2013 er, at der på politikområdet er tilført ca. 0,9 mio. kr. til nye opgaver vedrørende vandhandleplaner m.m.

Nedenstående figur, illustrerer udviklingen fra regnskab 2010 til budgetoverslagsåret 2016 i 2013-priser i kr. pr. indbygger.

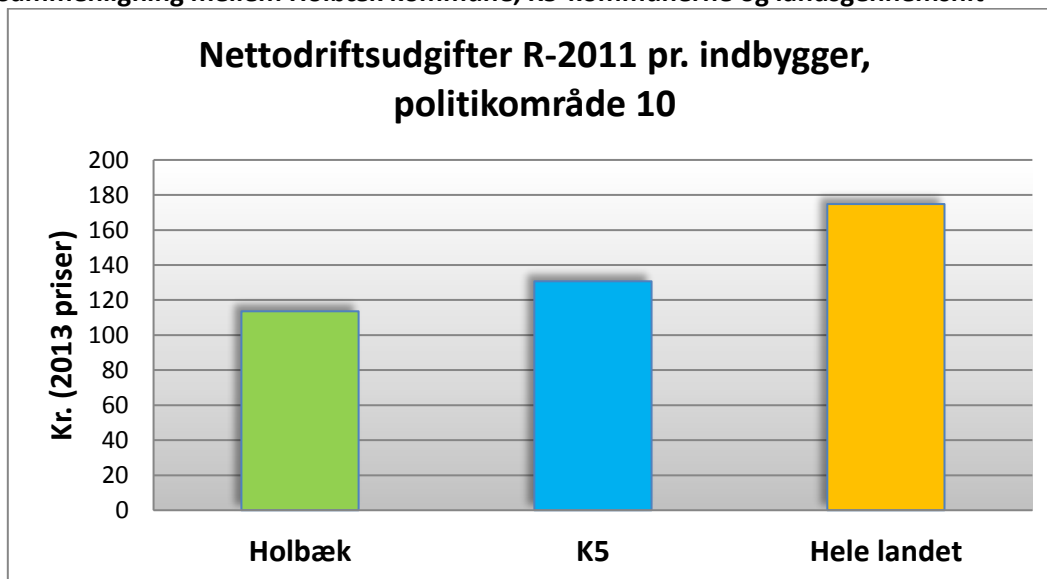
Figur 2. Udviklingen pr. indbygger fra R-2010 – BO-2016

Kilde: Prisme og Danmarks Statistik (FRKM111)

Nedenstående figur viser sammenligning i nettodriftsudgifterne pr. indbygger for Holbæk Kommune, K5 kommunerne (Holbæk, Køge, Roskilde, Slagelse og Næstved) og landsgennemsnittet.

Figur 3. Sammenligning mellem Holbæk kommune, K5-kommunerne og landsgennemsnit

Kilde: Danmarks Statistik (FOLK1 og REGK31)

Det ses af figuren, at Holbæk Kommune bruger færre penge pr. indbygger på dette politikområde, både i forhold til K5 kommunerne og landsgennemsnittet.

Beskrivelse af politikområdet

De to myndighedsområder som udfører politikområdets aktiviteter – og som danner grundlag for budget 2013-2016 -, er henholdsvis Teknik og Miljø samt Plan og Byg. En forestående organisationsændring på det tekniske område – som vil rykke rundt på opgavernes placering - er endnu ikke tilendebragt.

Indhold

Teknik og Miljø omfatter bl.a.:

- forurenende virksomheder
- husdyrbrug
- landzonebestemmelser
- naturbeskyttelse
- vandindvinding og grundvandsbeskyttelse
- vedligeholdelse af vandløb
- forurening generelt
- bekæmpelse af rotter og andre skadedyr
- jordflytning og jordforurening
- håndtering af affald
- fysisk planlægning

Plan og Byg omfatter bl.a.:

- udarbejdelse af det planmæssige grundlag for arealanvendelser i Holbæk Kommune (lokalplaner, kommuneplantillæg og kommuneplaner).
- administration af byggeloven. I forbindelse med byggesagsbehandlingen skal bygningsmyndigheden ligeledes undersøge, om byggearbejdet er i strid med anden lovgivning

Indsatsen inden for natur- og miljøområdet er omfattet af gældende lovgivning samt som noget særligt, en lov om kvalitetsstyring af den kommunale sagsbehandling på natur- og miljøområdet. Loven medfører bl.a. certificering efter DS-standard.

Den konkrete løsning af opgaverne sker indenfor administrationsgrundlag/regulativer.

Indsatsen indenfor klimaområdet tager sit afsæt i Kommuneplanen og Strategi for bæredygtig udvikling. Teknik og Miljø varetager koordineringen af den indsats, der er beskrevet i "Handleplan for bæredygtig udvikling", som går på tværs af alle sektorer samt den såkaldte "Borgmesteraftale", der skal medvirke til nedbringelse af CO₂-udslippet med 3 % pr. år.

Politikområdet omhandler også forvaltningen af kommunens egne skove samt byfornyelse. Det afsatte beløb til byfornyelse dækker kommunens nettoudgifter til ydelsesstøtte samt eventuelle nettoudgifter til undersøgelser i forbindelse med skimmelsvamp.

I henhold til økonomiaftalen for 2013 har regeringen og KL indgået en aftale om finansieringen af den kommunale indsats i medfør til vandplaner, Natura 2000 og Grønvækst samlelov.

Udfordringer og udvikling

En væsentlig udfordring i de kommende år er implementering af Statens vand- og naturplaner, herunder harmonisering af disse med en række sektorplaner for spildevand, vandforsyning, affald, klima, varmforsyning mv.

Dertil kommer en række sektorplaner, som skal færdiggøres/gennemføres bl.a.:

- Spildevandsplan
- Vandforsyningsplan
- Affaldsplan
- Varmeforsyningsplan
- Indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse, samt nye indvindingstilladelser
- Klimatilpasningsplan

Derudover skal der fortsat arbejdes med at opnå kommuneplanens målsætning om en reduktion af CO₂ udslippet med 3 % pr år.

Prognose

Det forventes, at der vil blive pres på området i forhold til de krav der stilles udefra i forhold til udarbejdelse og implementering af sektorplaner. Eksempelvis rummer spildevandsplanen pt. ikke finansierede myndighedsopgaver på 2,5 årsværk/år de næste 6 år. Et behov der kun delvis løftes af økonomiaftalen for 2013.

Udskillelsen fra Holbæk Kommune af forsyningsområdet (affald, kloakering, vand og varme) til et selskab har medført, at der fortsat skal opbygges myndighedskompetencer på nogle områder i Teknik og Miljø, hvor det tidligere har været naturligt at trække på medarbejdere indenfor forsyningsområdet.

Udbud af vandløbsvedligeholdelsen har medført øgede udgifter i forbindelse med tilsyn og kontrol af entreprenører.

Dannelse af budget 2013

Nedenstående tabel har til formål at beskrive de politiske beslutninger, der er truffet siden dannelsen af BO-13 med betydning for budgetåret.

Tabel 2. Budget 2013 i mio. kr.

BO-13 (2013-priser) i mio. kr.	8,7
Budgetrevision 1 (6.ferieuge)	-0,0
Budgetreduktion forsikringer 2012 samt overslagsår	-0,0
Barselsudligning, yderligere tilførsel til puljen	-0,0
KL's PL- skøn juni	0,1
Skove	-0,1
Lov- og cirkulære program - nye opgaver, vandhandleplaner m.m.	0,9
Budget 2013	9,5

Eventuelle differencer skyldes afrundinger

Politikområde 11. Ejendomme

Nedenstående tabel redegør for udviklingen fra seneste afsluttede regnskabsår til og med budgetoverslagsåret 2016.

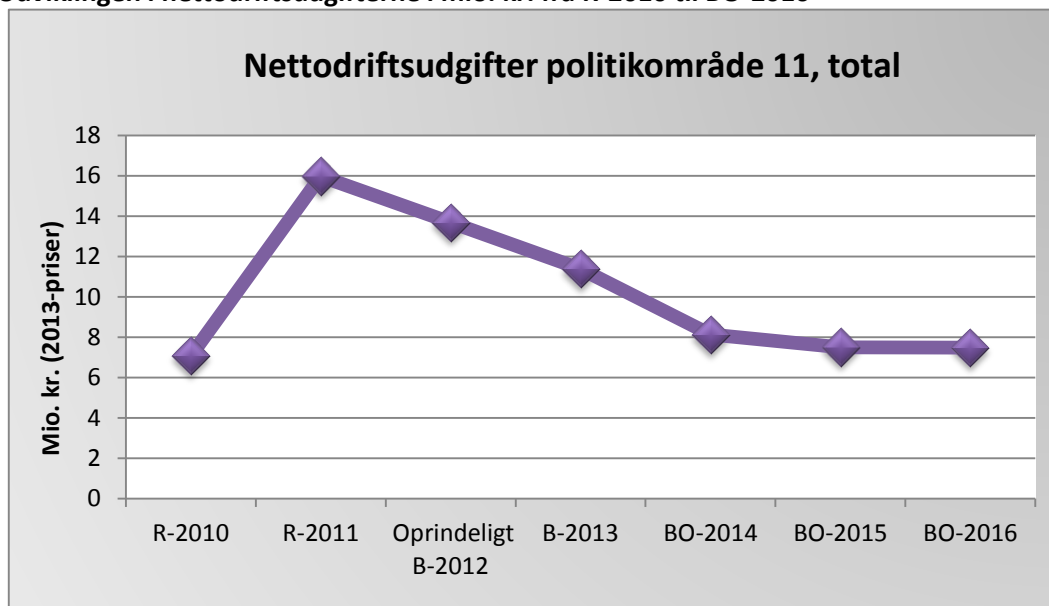
Tabel 1. Budget i 2013-priser, mio. kr.

Konto	Område	R-2011	B-2012	B-2013	BO-2014	BO-2015	BO-2016
0.22.05	Jordforsyning - ubestemte formål	-1,0	-0,8	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
0.25.10	Faste ejendomme - fælles formål	0,4	1,5	1,1	1,1	1,1	1,1
0.25.11	Beboelse	-0,7	-1,4	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
0.25.13	Andre faste ejendomme	-0,7	-2,8	-2,7	-5,9	-6,5	-6,6
0.25.18	Driftsikring af boligbyggeri	2,1	5,2	3,0	3,0	3,0	3,0
3.22.01	Folkeskoler (Konsulentydelse m.v. rengøring og teknisk service personale)	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.22.08	Kommunale specialskoler (Seminariet)	-3,5	0,0	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
00-06	Udvendig vedligeholdelse og tekniske installationer	17,4	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0
I alt	Ejendomme	16,0	13,7	11,4	8,1	7,5	7,5

Eventuelle differencer skyldes afrundinger

Nedenstående figur, illustrerer udviklingen indenfor politikområdet fra regnskab 2010 til og med budgetoverslagsåret 2016 i mio. kr.

Figur 1. Udviklingen i nettodriftsudgifterne i mio. kr. fra R-2010 til BO-2016

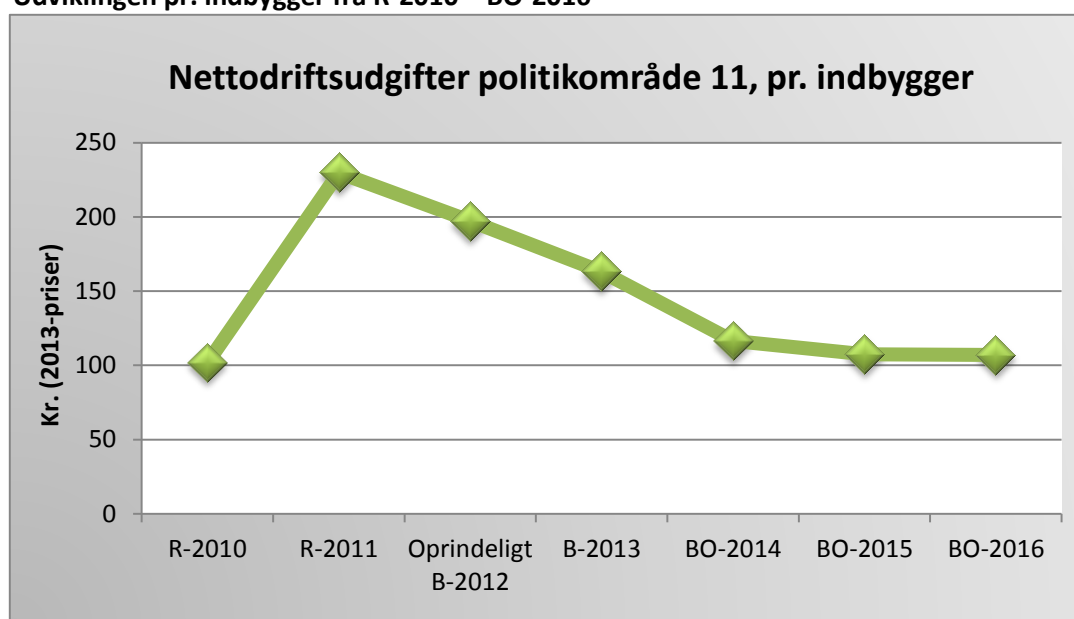

Kilde: Prisme

Årsagen til stigningen på kurven i figur 1 og 2 fra R-2010 til R-2011 skyldes fortrinsvis, at forbruget vedrørende den afsatte pulje til udvendig vedligeholdelse samt tekniske installationer fra 2011 blev samlet på dette politikområde. Til og med budgettet for 2010 lå de afsatte budgetmidler til samme formål fordelt ud over øvrige kontoområder/politikområder. Det høje forbrug i 2011 skyldes, at der ud over den afsatte pulje til udvendig vedligeholdelse samt tekniske installationer i budgetåret, skete fuld anvendelse af de fra 2010 overførte midler på 5,4 mio.kr. Puljen udgør 11,9 mio. kr. i B-2013-16. Forklaringer på faldet fra B-2012 til B-2013 fremgår af tabel 2. Den faldende kurve fra 2013 til 2015 skyldes, at der er budgetteret med effektiviseringer i forbindelse med udførelse af energirenoveringer i kommunens bygninger.

Figur 2 viser udviklingen fra regnskab 2010 til budgetoverslagsåret 2016 i 2013-priser i kr. pr. indbygger.

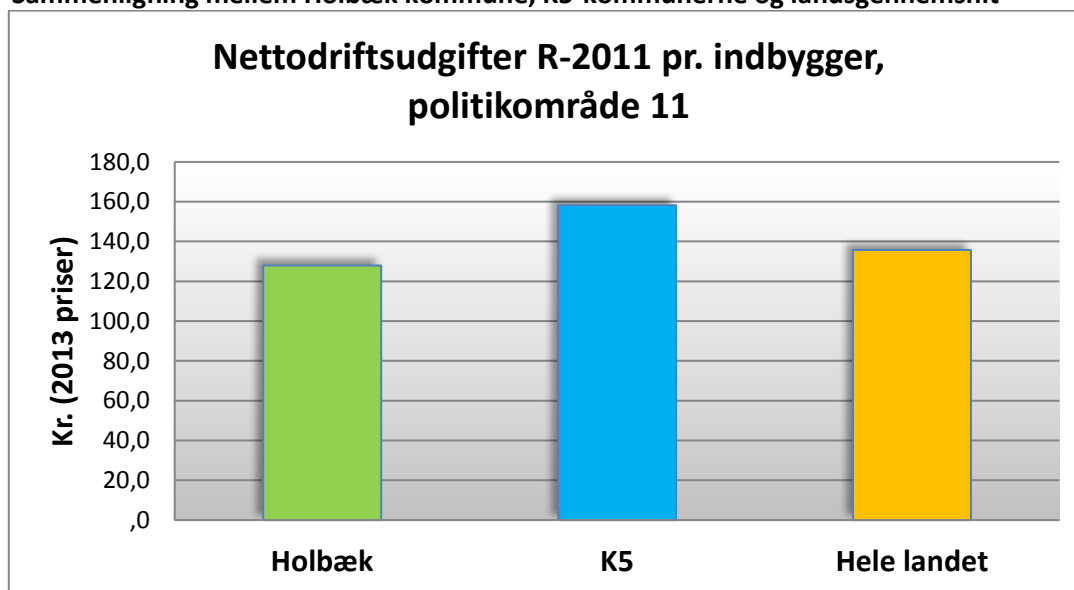
Figur 2. Udviklingen pr. indbygger fra R-2010 – BO-2016

Kilde: Prisme og Danmarks Statistik (FRKM111)

Figur 3 viser sammenligning i nettodriftsudgifterne pr. indbygger for Holbæk Kommune, K5 kommunerne (Holbæk, Køge, Roskilde, Slagelse og Næstved) og landsgennemsnittet.

Figur 3. Sammenligning mellem Holbæk kommune, K5-kommunerne og landsgennemsnit

Kilde: Danmarks Statistik (FOLK1 og REGK31)

Det ses af figuren, at Holbæk Kommune bruger færre penge pr. indbygger på dette politikområde, både i forhold til K5 kommunerne og landsgennemsnittet.

Det bemærkes, at forbrug vedrørende udvendig vedligeholdelse og tekniske installationer i denne figur kun omhandler de kommunale ejendomme der henhører til nærværende politikområde.

Øvrige forbrug vedrørende udvendig vedligeholdelse og tekniske installationer er medtaget på øvrige politikområder.

Beskrivelse af politikområdet

Indhold

Politikområde Ejendomme, omfatter:

- administration - herunder huslejeopkrævning - af de kommunale beboelsesejendomme og andre faste ejendomme
- driftssikring af boligbyggeri
- vedligehold af bygninger, tekniske installationer og terræn
- fælles drift i form af pasning, styring og overvågning
- renhold indvendigt og udvendigt, samt vinduespolering
- forsyning i form af el, varme og vand
- faste ejendomsudgifter såsom skatter og forsikringer
- køb, salg og leje samt forpagtninger
- arealstyring, -tilpasning og -optimering
- projektstyring og gennemførelse af projekter i forbindelse med ny-, om- og tilbygninger ved de kommunale ejendomme.

Udfordringer og udvikling

På politikområdet arbejdes der med at effektivisere og skabe ensartethed i ressourceanvendelsen. Det gælder bl.a.:

- Fælles drift og teknisk personale - ud fra et Facilities Management koncept, ændres området så der bliver en klar adskillelse mellem ejendomsdriftsudgifterne (Facilities Management opgaverne) og enhedernes budgetter til deres kernefunktion. Dermed vil enhedernes samlede fokus på kernefunktionen øges, ligesom fagligheden omkring Facilities Management opgaverne øges. Det betyder, at der i løbet af 2012 er gennemført en harmonisering af det tekniske personale, som samles til en fælles enhed, som skal servicere alle kommunens ejendomme med brugerne i centrum
- Der er i 2011 gennemført et rengøringsudbud som frigiver 18 mio.kr. årligt i budget fra 2013 og ca. 7 mio.kr. i 2012. Det er vigtigt, i den kommende periode at sikre stabilitet på rengøringsområdet med et nyt ensartet kvalitetsniveau
- Ny organisering af Grønne områder – i forlængelse af Facilities Management konceptet sættes der fokus på at organisere området på en måde, så der skabes synergi for pleje af udearealer på tværs af kommunens grønne områder
- Optimering af ejendomsporteføljen, ved at sætte fokus på bedre anvendelse af kommunens ejendomme ud fra en sammenhæng mellem æstetik, indeklima og energiforbedringer med brugerne og deres anvendelse af ejendommene i centrum
- Fokus på renovation og affaldshåndtering ved kommunens ejendomme, for at agere mere miljørigtigt og optimere området
- Energirenovering - energioptimering af kommunens bygninger for at reducere CO2 udledning årligt med 3 %
- Udbygning af anvendelsen af alternativ energi (jordvarme, solceller, varmepumper m.m.) ved kommunens bygninger for at reducere CO2 udledningen og fossile brændstoffer

Dannelse af budget 2013

Nedenstående tabel har til formål at beskrive de politiske beslutninger, der er truffet siden dannelsen af BO-2013 med betydning for budgetåret.

Tabel 2. Budget 2013 i mio. kr.

BO-2013 (2013-priser) i mio. kr.	12,4
Tilretning - arealer og bygninger	2,2
Omplacering, teknisk personale	0,4
Forsikringer - budgetreduktion	-0,1
Energirenovering, udmøntninger fra pulje vedr. 2010	1,3
Udbudsgevinster vedt. i B-2012	-0,1
Tab på garantier, driftsikring af boligbyggeri - udgår af driftsbudgettet	-2,2
Seminariet - tilretning af bygningsdrift, herunder teknisk personale, forsikringsreduktion samt andel af rengøringsudmøntning	-0,9
Barsel yderligere tilførsel til puljen	-0,0
KL's PL-skøn juni 2012	0,1
Reduktion af vedligeholdelse	-1,0
Gevinst ved yderligere energirenovering	-0,5
Budget 2013	11,4

Eventuelle differencer skyldes afrundinger

Politikområde 12. Kommunale veje og trafik

Nedenstående tabel redegør for udviklingen fra seneste afsluttede regnskabsår til og med budgetoverslagsårs 2016

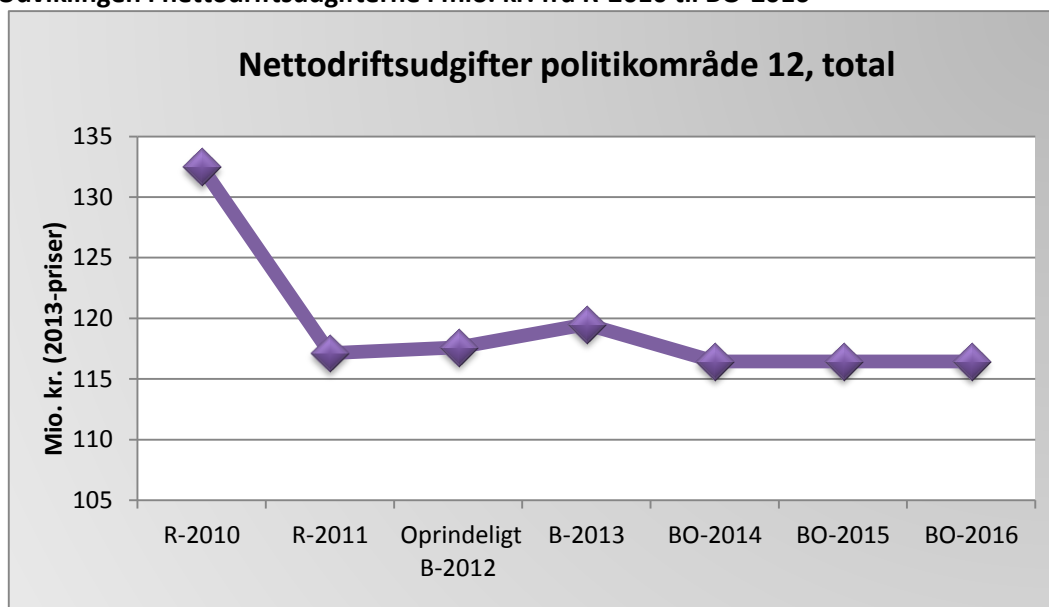
Tabel 1. Budget i 2013-priser, mio. kr.

Konto	Område	R-2011	B-2012	B-2013	BO-2014	BO-2015	BO-2016
0.25.10	Fælles formål - offentlig toiletter	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
0.58.95	Redningsberedskab	14,5	14,3	14,3	14,3	14,3	14,3
2.22.01	Vejvæsen - fælles formål	-3,8	-8,2	-6,8	-6,8	-6,8	-6,8
2.22.03	Vejvæsen - arbejder for fremmed	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.22.05	Driftsbygninger og -pladser	2,1	2,7	2,5	2,5	2,5	2,5
2.22.07	Parkering	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.28.11	Vejvedligeholdelse m.v.	56,7	57,5	60,4	60,2	60,2	60,2
2.28.14	Vintertjeneste	9,0	13,0	12,4	12,4	12,4	12,4
2.32.31	Kollektiv trafik - busdrift	33,6	33,8	32,3	29,5	29,5	29,5
2.32.33	Færgedrift - Færefarten Orø-Holbæk	5,1	4,3	4,1	4,1	4,1	4,1
2.35.40	Havne - drift af Holbæk ny havn mv.	-0,4	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
I alt	Kommunale veje og trafik	117,1	117,6	119,5	116,4	116,4	116,4

Eventuelle differencer skyldes afrundinger

Figur 1. illustrerer udviklingen indenfor politikområdet fra regnskab 2010 til og med budgetoverslagsåret 2016 i mio. kr.

Figur 1. Udviklingen i nettodriftsudgifterne i mio. kr. fra R-2010 til BO-2016

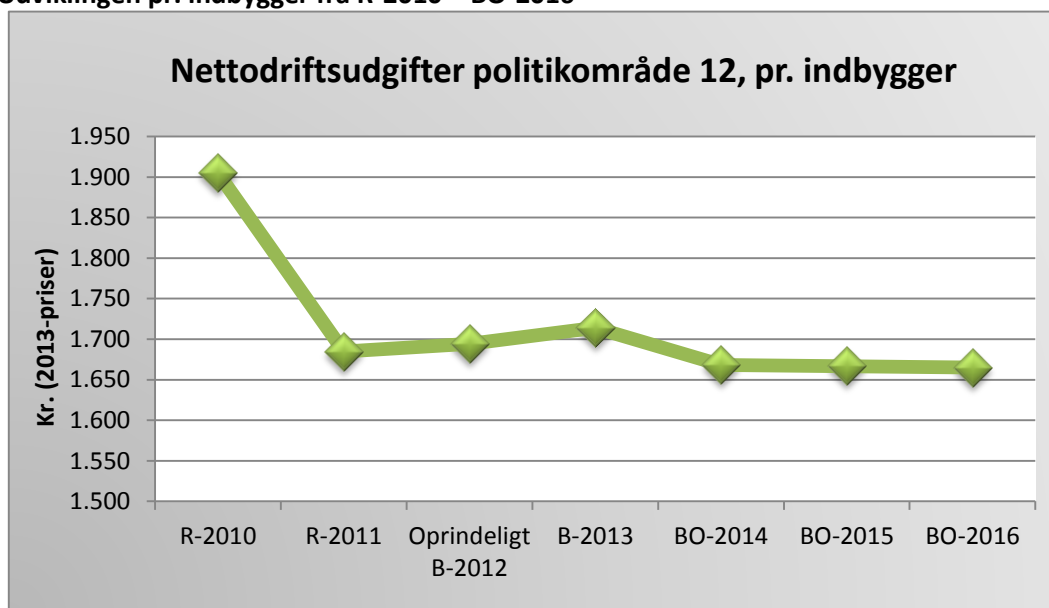
Kilde: Prisme

Årsagen til forskellen imellem 2010 og 2011 skyldes fortrinsvis vintertjenesten, da vinteren 2010/2011 var ekstraordinær hård.

Budgetstigningen fra B-2012 til B-2013 skyldes indregning af yderligere beløb vedrørende asfaltkontrakterne og vejbelysning på grund af anden prisfremregning, samt efterbetaling for 2011 til Movia for den kollektive trafik. Ændringen vedrørende den kollektive trafik er ikke budgetteret i overslagsårene.

Figur 2. viser udviklingen fra regnskab 2010 til budgetoverslagsåret 2016 i 2013-priser i kr. pr. indbygger.

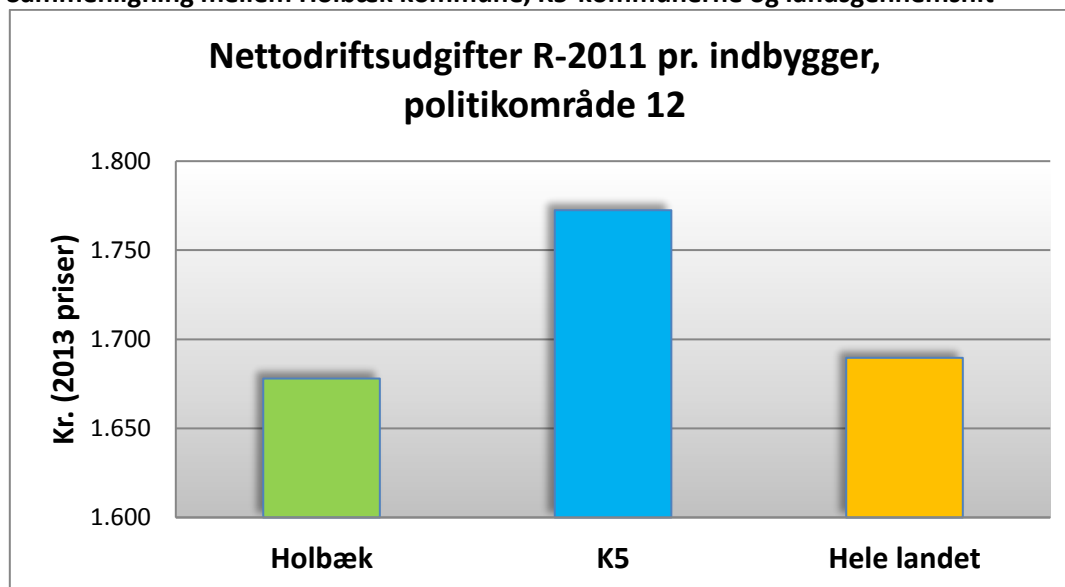
Figur 2. Udviklingen pr. indbygger fra R-2010 – BO-2016

Kilde: Prisme og Danmarks Statistik (FRKM111)

Figur 3. viser sammenligning i nettodriftsudgifterne pr. indbygger for Holbæk Kommune, K5 kommunerne (Holbæk, Køge, Roskilde, Slagelse og Næstved) og landsgennemsnittet.

Figur 3. Sammenligning mellem Holbæk kommune, K5-kommunerne og landsgennemsnit

Kilde: Danmarks Statistik (FOLK1 og REGK31)

Af figuren fremgår det, at Holbæk kommune bruger færre penge på politikområdet end K5 kommunerne, men at kommunen ligger på næsten samme niveau som landsgennemsnittet.

Beskrivelse af politikområdet

Indhold

Kommunale veje og trafik, omfatter

- redningsberedskab – herunder brandslukning, afbrænding af haveaffald, brandsyn, brandhaner, sikringsrum, brandforebyggelse og brandtekniske sager
- vejvedligeholdelse – herunder vejtekniske undersøgelser og vejoptimering, udmatrikulering af veje, gravetilladelser, trafiksikkerhed, vejbelysning, parkeringskontrol samt drift af kommunes veje, stier og pladser – herunder asfalt og flisebelægning, vejafmærkning, skiltning, vejtræer og vejbeplantning, græsrabatter, gadefejning og renholdelse, parkeringsservice, busstoppesteder, offentlige toiletter og juleudsmykning
- vintertjeneste – herunder snerydning og glatførebekæmpelse
- kollektiv trafik – herunder busdrift, handicapbefordring, Orø-færgen og trafikbetjening på Orø
- havnedrift – herunder skibsafgifter, havnespor og redskaber, deponi og pladsleje

Udfordringer og udvikling

Prognose

Følgende overordnede tendenser vil have påvirkning indenfor politikområdet,

- Det stigende antal af ældre vil fortsat øge opmærksomheden på tilgængelighed (Med tilgængelighed menes god adgang for alle, med og uden handicap, langs fortove og stier, ved rekreative områder og til bygninger)
- Koncentrationen af arbejdspladser i København vil øge presset på nem adgang til hurtige transportkorridorer
- "Kravsinflationen" vil ikke blive mindre (borgerne vil i stigende grad tage det for givet, at infrastrukturen fungerer og fremstår velholdt). Ulempe- og genforhold giver hyppigere anledning til borgerkontakt og stiller stigende krav til oplysning
- Ombygning og/eller opgradering af de nuværende statslige anlæg i kommunen, f.eks. opgradering af Skovvejen til motorvej, rute 21's ombygning til motortrafikvej og etablering af dobbeltspor på jernbanen mellem Vipperød og Lejre samt evt. omklassificering af statslige veje til kommunale veje, vil medføre at kommunen igennem anlægsbudgettet må forudse risikoen for afledte følgeinvesteringer på infrastrukturen
- Konkurrenceudsættelse og udbud af vejvedligeholdelsesopgaver - herunder vintertjeneste - kan påvirke budgetterne fremadrettet. Udbudsresultater skal sammen med udgifterne til udbudsgennemførelse implementeres internt i budgetterne

Dannelse af budget 2013

Nedenstående tabel har til formål at beskrive de politiske beslutninger, der er truffet siden dannelsen af BO-2013 med betydning for budgetåret.

Tabel 2. Budget 2013, mio. kr.

BO-13 (2013-priser) i mio. kr.	116,6
Forsikringer, budgetreduktion	-0,1
Udbudsgevinst vedt. I budget 2012	0,4
Budgetrevision - 6. ferieuge besparelse	0,0
Rengøring, udmøntning	0,2
Teknisk servicepersonale, udmøntning	0,2
Energirenoveringer, bygninger - udmøntning vedr. arbejder udført i 2010	0,0
Vejvedligeholdelse, funktionskontrakter vedrørende asfalt - Fremskrivning med asfaltprisindekset	1,5
Vejvedligeholdelse, vejbelysning - prisudvikling på eludgift og belysningsaftalerne fra Svinninge og Tølløse. Budgettet forøges med hvad der svarer til den procentvise forskel mellem prisudviklingen på el og KL's fremskrivning. Fremskrives med 8% i stedet for KL's fremskrivningsprocent for 2012-2013 på 1,66%.	0,6
Kollektiv trafik - Movia, regulering af efterbetaling for 2011 (ej budgetteret i overslagsår)	0,1
Kollektiv trafik - Movia, øvrige reguleringer	-0,2
Færgefarten Orø-Holbæk - Mindre dieselforbrug på grund af nye motorer	-0,1
Annoncering, udmøntning af besparelse 2010	0,0
Barselsudligning, yderligere tilførsel til puljen	-0,1
Vedligeholdelsesudgifter til afmærkning m.v. i forbindelse med sanering af Borgmester N.E. Hansensvej (Byråd 07.12.2011)	0,0
Vejvedligeholdelse i forbindelse med etablering af veje m.v. rundt om Domhusbyggeri på Holbæk Havn (Byråd 06.06.2012)	0,1
Tilgængelighed ved busstoppesteder - etablering af yderligere foranstaltninger (Byråd 06.06.2012)	0,1
KL's PL skøn juni	0,3
Budget 2013	119,5

Eventuelle differencer skyldes afrundinger

Struktur og tilbud

Området omfatter såvel en myndighedsdel, en bestillerdel, en tilsynsdel samt en udførerdel.

Myndighedsdelen omhandler sagsbehandling i henhold til Vejloven, Lov om private fællesveje samt Færdselsloven (Parkeringsservice) samt en række administrationsgrundlag (snerydning, skiltning, gravetilladelse m.v.)

Myndighedsdelen behandler således sager om udendørs arrangementer på gader, torve og pladser, særtransporter, vejsyn på private fællesveje, handicapadgang, opstilling af skurvogne, containere og stilladser, opsætning af skilte og plakater, beskæring af træer og buske, trafikspejle, gravetilladelse samt ud og indkørsler.

Myndighedsdelen tager også stilling til vejforhold i forbindelse med konkrete byggesager og udstykninger.

Der behandles ca. 1.300 sager pr. år. Hertil kommer et stort antal af telefoniske forespørgsler dagligt.

Bestillerdelen omhandler planlægning og tilsyn med udførelsen af nyanlæg af veje, fortove, broer og cykelstier samt vedligeholdelse af samme – herunder renhold af veje og pladser, tømning af vejbrønde, vedligehold af signalanlæg og vejbelysning, samt slåning af vejgrøfter, og vedligehold af vejbeplantning og træer.

Det er også her, der udstedes gravetilladelser (ca. 900 pr. år), bestilles snerydning samt udføres trafiksikkerheds- og tilgængelighedsrevision.

Opgaverne udføres af eksterne leverandører samt kommunens egen entreprenørvirksomhed "Vej og Park" (fortove, snerydning, græsklipning, renhold, stoppesteder, afvanding og beplantning) samt af indbudte firmaer i forbindelse med konkrete nye projekter (stier, byggemodninger m.v.).

Serviceniveauet er reguleret i form af politisk vedtagne administrationsgrundlag og regulativer.

Bestillerdelen varetager endvidere udbudsrelaterede opgaver, når serviceydelse konkurrenceudsættes. Opgaverne foretages i samspil med Udbudsafdelingen.

Tilsyn

Der rådes over 3 specialindrettede køretøjer, der anvendes ved daglig tilsyn af forholdene.

Udførerdelen

Varetager udførelsen af den del af opgaverne, der efter nærmere aftale henlægges hertil (årlig funktionskontrakt).

Udvalget for Erhverv og Beskæftigelse

- Politikområde 13 – Uddannelse og Beskæftigelse, som omfatter aktiviteter i relation til beskæftigelse og uddannelse for unge under 25 år uden for ungdomsuddannelserne, tilbud til udlændinge og flygtninge, forsørgelse, aktivering og revalidering ved arbejdsløshed, sygdom m.v., fleksjob og andre løntilskudsordninger samt førtidspension.
- Politikområde 14 – Erhverv som omfatter aktiviteter i relation til erhvervsservice, væksthus, turistfremme og landdistriktsprogrammet.

Samlet teknisk budgetforslag i mio. kr. (2013-priser) for Udvalget for Erhverv og Beskæftigelse

Politikområde	R-2011	Primo B-2012	B-2013	BO-2014	BO-2015	BO-2016
Uddannelse og Beskæftigelse	836,7	849,6	853,4	849,7	851,8	851,1
Erhverv	7,4	5,5	5,9	5,4	5,4	5,4
Udvalget for Erhverv og Beskæftigelse i alt	844,1	855,1	859,3	855,1	857,2	856,5

Eventuelle differencer skyldes afrundinger

Politikområde 13. Uddannelse og beskæftigelse

Nedenstående tabel redegør for udviklingen fra seneste afsluttede regnskabsår til og med budgetoverslagsår 2016.

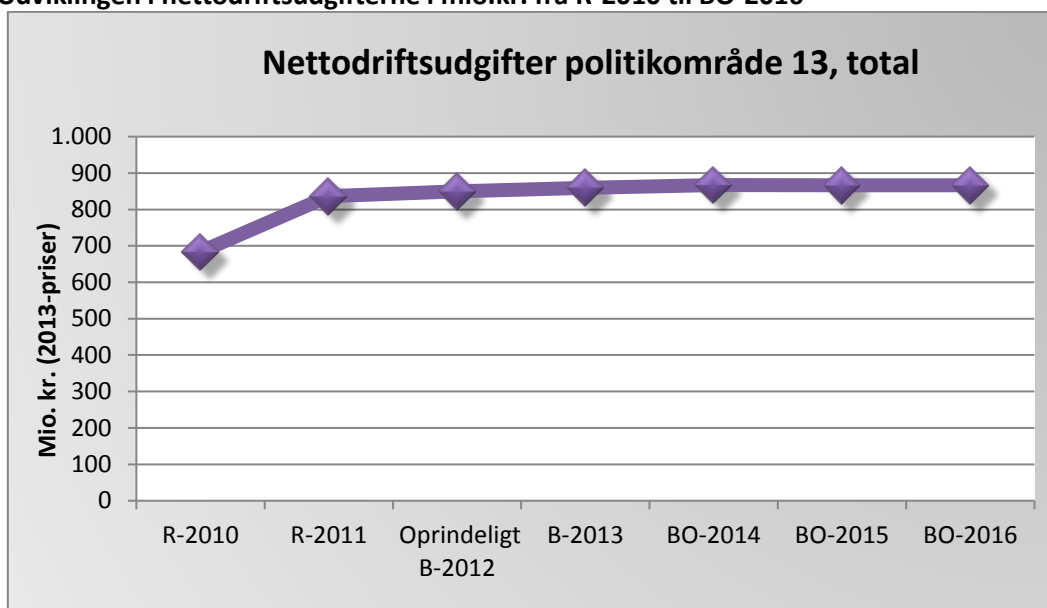
Table 1. Budgetforslag i 2013-priser, mio. kr.

Eventuelle differencer skyldes afrundinger

Konto	Område	R-2011	Primo B-2012	B-2013	BO-2014	BO-2015	BO-2016
3.22.14	Ungdommens Uddannelsesvejledning	8,1	9,6	8,8	8,8	8,8	8,8
3.30.44	Produktionsskoler	8,0	8,0	8,2	8,2	8,2	8,2
3.30.45	Erhvervsgrunduddannelser	1,6	1,4	2,4	2,4	2,4	2,4
3.38.78	Kommunale tilskud til statsligt finansierede selvejende institutioner mv.	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
5.46.60	Introduktionsprogram	-1,7	-1,6	0,6	0,6	0,6	0,6
5.46.61	Introduktionsydelse	1,9	1,8	3,3	3,3	3,3	3,3
5.46.65	Repatriering	0,0	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
5.48.67	Personlige tillæg	6,9	7,4	7,3	7,3	7,3	7,3
5.48.68	Førtidspension m. 50 pct. refusion	47,9	44,3	42,3	41,3	41,3	41,3
5.48.69	Førtidspension m. 35 pct. refusion – før 01.01.2003	60,3	58,6	54,8	53,8	53,8	53,8
5.48.70	Førtidspension m. 35 pct. refusion – efter 01.01.2003	167,4	188,1	193,5	193,5	193,5	193,5
5.57.71	Sygedagpenge	109,3	103,6	96,8	96,8	96,8	96,8
5.57.72	Sociale formål	1,9	2,6	2,4	2,4	2,4	2,4
5.57.73	Kontanthjælp	74,4	66,7	76,4	76,4	76,4	76,4
05.57.74	Kontanthjælp til flygtninge	0,0	0,0	0,2	0,2	0,0	0,0
5.57.75	Aktiverede kontanthjælpsmodtagere	76,0	72,9	78,3	78,3	78,3	78,3
5.57.78	Dagpenge til forsikrede ledige	112,2	133,3	122,3	122,3	125,3	125,3
5.58.80	Revalidering	10,8	12,9	12,6	12,6	12,6	12,6
5.58.81	Løntilskud til fleksjob og ledighedsydelse	74,5	68,1	69,7	69,7	69,7	69,7
5.68.90	Fælles driftsloft for beskæftigelsesindsatsen	43,8	41,2	40,4	38,7	38,0	37,3
5.68.91	Beskæftigelsesindsats for forsikrede ledige	26,9	19,9	20,7	20,7	20,7	20,7
5.68.95	Løntilskud til ledige ansat i kommuner	2,7	0,8	1,3	1,3	1,3	1,3
5.68.96	Servicejob	-0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5.68.97	Seniorjob	0,4	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
5.68.98	Beskæftigelsesordninger	4,0	7,4	8,5	8,5	8,5	8,5
	Budget 2013 i alt	836,7	849,6	853,4	849,7	851,8	851,1

Figur 1 viser udviklingen inden for politikområdet fra regnskab 2010 til og med budgetoverslagsår 2016 i mio. kr.

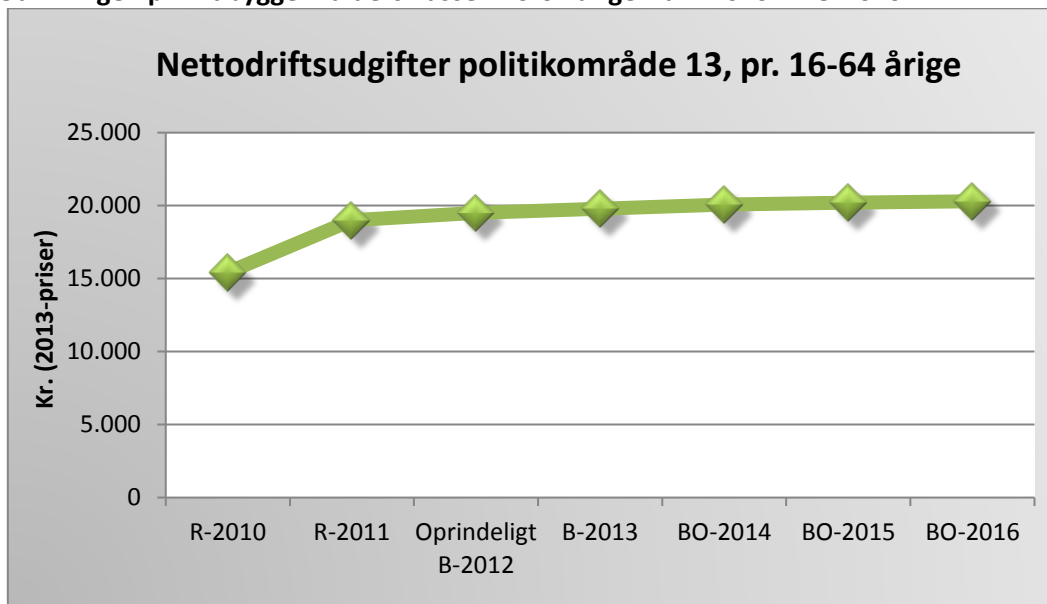
Figur 1. Udviklingen i nettodrifudsudgifterne i mio.kr. fra R-2010 til BO-2016

Kilde: Prisme

Figur 2 viser udviklingen fra regnskab 2010 til budgetoverslagsår 2016 i 2013-priser i kr. pr. indbygger i aldersklassen 16-64 årige.

Figur 2. Udviklingen pr. indbygger i aldersklassen 16-64 årige fra R-2010 – BO-2016

Kilde: Prisme og Danmarks Statistik (FRKM111)

Forklaring på markant udvikling

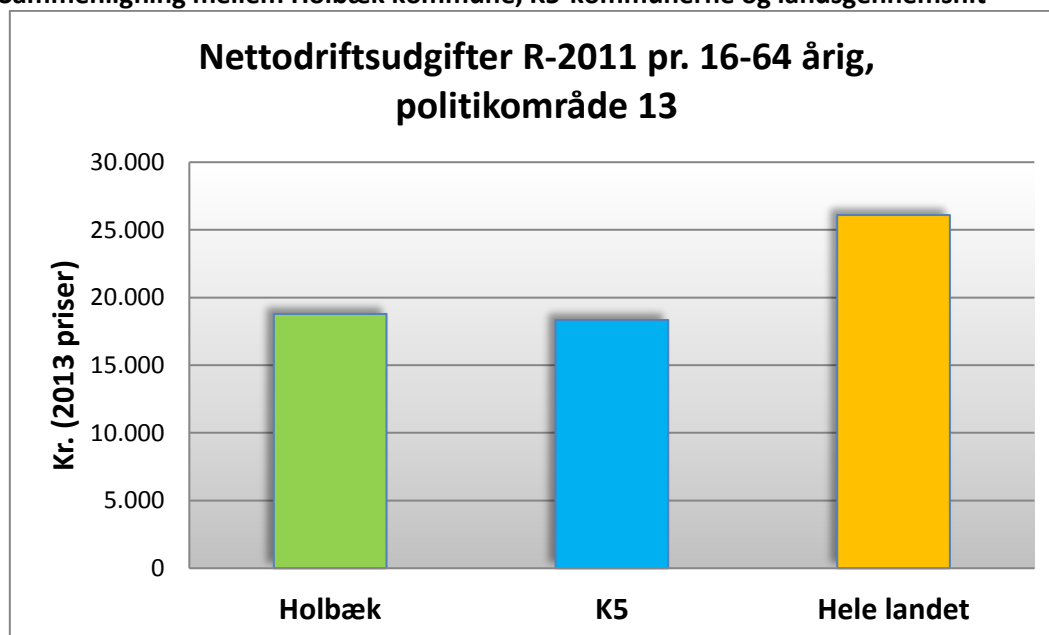
Som det fremgår af figur 1 er nettodrifudsudgifterne stigende fra R-2010 til B-2013. Udviklingen fra R-2010 til R-2011, skyldes hovedsageligt stigende udgifter som følge af, at ledighedskurven "knækkede" i august/september 2008, hvilket medførte stigende ledighed og øgede udgifter til

kontanthjælp og førtidspension. For R-2010 øges udgiftsniveauet yderligere af kommunens medfinansiering af A-dagpengene til de forsikrede ledige fra 1. januar 2010. R-2011 og B-2012 er yderligere forhøjet som følge af lovgivningen om nye refusionssatser i beskæftigelsesindsatsen. Endelig er budget 2012 efterreguleret i forhold til Finansministeriets nye ledighedsskøn i publikationen "Økonomisk redegørelse – december 2011", hvori regeringen forventer en stigning i bruttoledigheden i 2012 på 11.000 fuldtidsledige på landsplan. Holbæks andel heraf skønnes at udgøre ca. 100 forsikrede fuldtidsledige.

Figur 2 viser den samme udvikling for Holbæk kommune med stigende nettodriftsudgifter pr. indbygger i aldersklassen 16 – 64 årige. Figur 3 nedenfor viser sammenligning i nettodriftsudgifterne pr. indbygger i aldersklassen 16-64 årige for Holbæk Kommune, K5 kommunerne (Holbæk, Køge, Roskilde, Slagelse og Næstved) og landsgennemsnittet. Det ses at Holbæk ligger svagt over K5-kommunerne, men pænt under landsgennemsnittet i 2011.

Figur 3. Sammenligning mellem Holbæk kommune, K5-kommunerne og landsgennemsnit

Kilde: Danmarks statistik (FOLK1 og REGN31)

Beskrivelse af politikområdet

Politikområdet omfatter,

- vejledning af unge under 25 år - der ikke er under uddannelse - om uddannelse og job samt uddannelsesforløb på EGU og produktionsskoler.
- tilbud til udlændinge og flygtninge
- forsørgelse, aktivering og revalidering ved arbejdsløshed, sygdom mv.
- fleksjob og andre løntilskudsordninger
- førtidspension

Der er i Holbæk - som i mange andre kommuner - et voksende gab mellem de kompetencer, som erhvervslivet efterspørger og de kompetencer som den lokale arbejdsstyrke er udrustet med. Det manglende match mellem efterspurgte og udbudte kompetencer skaber rekrutteringsproblemer for erhvervslivet og manglende jobåbninger for borgerne.

Det er en væsentlig opgave for Arbejdsmarkedscentret gennem beskæftigelsesindsatsen, at medvirke til at indsnævre dette gab gennem uddannelse og opkvalificering af arbejdsstyrken. Konkret bidrager Arbejdsmarkedscentret gennem iværksættelse af voksenlærlinge forløb for ledige såvel som for beskæftigede. Forløbene opkvalificerer ufaglært til faglært arbejdskraft og gennem flaskehalsindsatsen, hvor Arbejdsmarkedscentret tilbyder ledige uden uddannelse eller med forældede uddannelser et kompetencegivende uddannelsesforløb, der målrettet sigter på brancheområder, hvor der enten er eller forventes mangel på arbejdskraft.

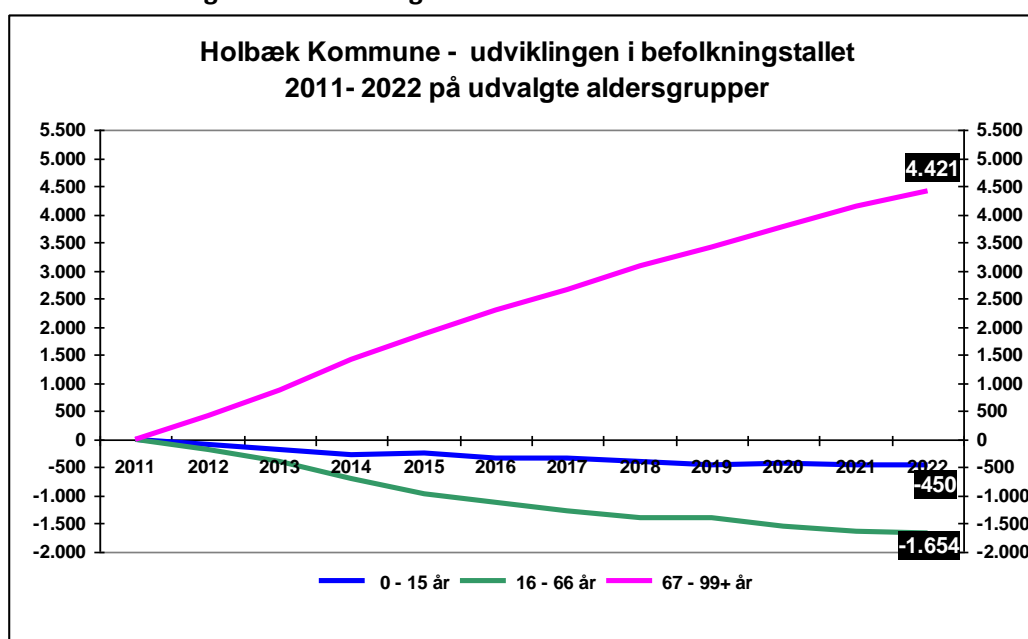
Udfordringer og udvikling

Arbejdsmarkedet gennemgår betydelige forandringer, og udviklingen er yderligere accelereret af den økonomiske krise. På samme tid er der en faldende beskæftigelse og en stigende ledighed. Samtidig bliver arbejdsstyrken mindre. På kort sigt er udfordringen at undgå, at den stigende ledighed medfører langtidsledighed. På længere sigt vil der mangle arbejdskraft, og specielt mangle arbejdskraft med de rette kvalifikationer.

Demografi og prognose

Den demografiske udvikling betyder, at der i årene fremover bliver færre i arbejdsstyrken til at forsørge langt flere, der forlader arbejdsstyrken. Dette fremgår tydeligt af nedenstående figur 4.

Figur 4. Forventet udvikling i aldersfordelingen i Holbæk fra 2011 til 2022

Kilde: Beskæftigelsesplan 2012 for JobCenter-Holbæk

Samtidig vil karakteren af jobs i Danmark i endnu højere grad skifte fra industri og manuelt arbejde til service og videnstungt arbejde. Ifølge prognoserne fra Beskæftigelsesplan 2012 for JobCenter Holbæk, vil virksomhederne i Holbæk om 10 år have behov for 1950 flere ansatte med en kompetencegivende uddannelse. Samtidig vil der være 1650 ledige Holbæk-borgere uden en kompetencegivende uddannelse. 38 % af de beskæftigede i Vestsjælland er ikke faglærte eller er uden en kompetencegivende uddannelse. En større del af de tilbageværende ledige er ufaglærte,

og langt størstedelen af de personer, der står uden for arbejdsstyrken er ufaglærte. Der er således en risiko for at væksten og udviklingen i Holbæk-området bremses, fordi virksomhederne ikke kan få velkvalificeret arbejdskraft.

Udflytning af produktion, teknologisk udvikling og omlægning af produktionsmetoder betyder, at der må forventes færre arbejdspladser, inden for industrien. Til gengæld forventes der stigende eller uændret beskæftigelse inden for pleje- og sundhedsområdet samt i den private servicesektor.

Indsatsen for at uddanne og opkvalificere den nuværende arbejdsstyrke og dem, der står udenfor arbejdsmarkedet, tager sigte på, at Holbæk i de kommende år helst ikke skal have arbejdskraftmangel og ledige borgere på en og samme tid.

En stor udfordring de kommende år, vil være at fastholde fokus på at udvide arbejdsstyrken og arbejdsudbuddet, samt sikre et samarbejde med områdets virksomheder og uddannelsesinstitutioner om, at kvalificere arbejdskraften bedst muligt.

Dannelse af budget 2013

Nedenstående tabel 2 har til formål at beskrive de politiske beslutninger der er truffet siden dannelsen af BO13 med betydning for budgetåret.

Tabel 2. Budgetforslag 2013, mio. kr.

BO-2013 (2013-priser)	849,0
Tillægsbevillinger, Budgetrevision I 2012:	13,4
 Lovgivningen om afskaffelse af "fattigdomsydelserne"	
• Passiv kontanthjælp	9,5
• Aktiverede kontanthjælp	2,9
• Kontanthjælp til personer omfattet af integrationslovgivningen	1,0
Tillægsbevillinger, Budgetrevision II 2012:	-3,3
• Førtidspension 35 %	-0,6
• Sygedagpenge	-1,9
• Sociale formål/enkeltydelser	-0,15
• Passiv kontanthjælp	-0,15
• Løntilskud fleksjob og ledighedsydelse	-0,5
Effektivisering:	-0,7
Effektiviseringsforslag 13.1, Mere effektive indkøb af aktive tilbud	-0,7
Besparelser nævnt i budgetaftalen:	-5,0
Aktivering af kontanthjælpsmodtagere	-2,0
Suspension af strafrefusion	-3,0
Budget 2013	853,4

Eventuelle differencer skyldes afrundinger

Specifikke budgetforudsætninger og politiske beslutninger

Tabel 3. Pris x mængde

Konto	Område	Aktivitet	Mængde	Gennemsnitspris 1.000 kr.	BF-2013 Mio.kr.
3.22.14	UU				8,8
		Kommunalt bidrag	69.501	0,1	7,0
		UPCN - kommunens bidrag			0,6
		Ungepakke II indsat			1,2
3.30.44	Produktionsskoler		159		8,2
		1½ Grundtilskud			0,7
		Ordinære elever under 18 år	69	34	2,3
		Ordinære elever 18 år eller	90	58	5,2
		Indtæger, andre kommuner			-0,2
3.30.45	EGU		40		2,4
		Skoleydelse			
		under 18 år	3	25,7	0,1
		18 år eller mere	27	61,5	1,7
		uden refusion			0,4
		65% refusion			-0,9
		Undervisningsudgifter			0,5
		uden refusion			0,2
		50% refusion			-0,2
		Supplerende tilskud			0,3
		50% refusion			-0,1
		Praktikløn	10	98,3	1,0
		Løntilskud fra AER	10	45	-0,5
3.38.78	Statslige tilskud til statsligt				0,2
5.46.60	Introduktionsprogram m.v.				0,6
		Bruttoudgifter			10,8
		Tilskud/refusion			-10,2
5.46.61	Introduktionsydelse		45		3,3
		Bruttoudgifter	45	144	6,5
		50% refusion			-3,3
		Hjælp i særlige tilfælde			0,1
5.46.65	Repatriering				-0,1
5.48.67	Personlige tillæg				7,3
		Bruttoudgifter			18,5
		75% refusion (varmetillæg)			-5,7
		50% refusion (øvrige tillæg)			-5,5
5.48.68	Førtidspension med 50% refusion		604		42,3
	før 01.01.2003	Bruttoudgifter	604	143	84,9
		50% refusion			-42,4
		Mellekommunale udgifter			-0,2

Konto	Område	Aktivitet	Mængde	Gennemsnitspris 1.000 kr.	BF-2013 Mio. kr.
	SUBTOTAL				73,0
5.48.69	Førtidspension med 35% refusion		727		54,8
	før 01.01.2003	Bruttoudgifter	727	119,0	86,5
		35% refusion			-30,3
		Mellemkommunale udgifter			-1,1
5.48.70	Førtidspension med 35% refusion		1.651		193,5
	efter 01.01.2003	Bruttoudgifter	1.651	184,2	304,1
		35% refusion			-106,4
		Mellemkommunale udgifter			-2,5
5.57.71	Sygedagpenge		681		96,8
		Bruttoudgifter 5. - 52. uge	567	209,0	118,5
		30% refusion	344		-21,6
		50% refusion 5. - 8. uge	223		-23,3
		Regresindtægter			-2,5
		Bruttoudgifter efter 52 uger	114	209,0	23,8
		Øvrige udgifter og aktive tilbud			3,7
5.57.72	Sociale formål				2,4
		Grp. 017 Efterlevelseshjælp			0,4
		Grp. 006 Sygebehandling			1,4
		Grp. 008 Enkeltudgifter og flytning			3,2
		Refusion dyre enkeltsager			-2,5
5.57.73	Passiv kontanthjælp		779		76,4
		Bruttoudgifter	779	141,0	109,4
		30% refusion			-33,0
5.57.74	Kontanthjælp til visse grupper af flygtninge	Nettoudgift			0,2
5.57.75	Aktive kontanthjælp		871		78,3
		Bruttoudgifter	871	132,0	123,0
		30% refusion	524		-20,8

Konto	Område	Aktivitet	Mængde	Gennemsnitspris 1.000 kr.	BF-2013 Mio. kr.
	SUBTOTAL				575,4
5.57.78	Medfinansiering af A-dagpenge forsikrede ledige		1.222		122,3
		Bruttoudgifter		185	220,0
		- heraf 0 % medfinansiering	210		-39,0
		- heraf 50 % medfinansiering aktive	85		-7,9
		- heraf 70 % medfinansiering aktive	286		-15,9
		- heraf 70 % medfinansiering passive	571		-35,6
		- heraf 100 % medfinansiering	70		0,0
		Befordring			-0,7
5.57.80	Revalidering		120		12,6
		Bruttoudgifter	120	209,0	25,1
		30% refusion	9		-0,6
		50% refusion	68		-7,1
		65% refusion	43		-5,8
		Øvrige udgifter			1,1
5.57.81	Løntilskud/Fleksjob		850		69,7
		Fleksjob:			
		Bruttoudgifter	720	178,1	128,2
		50% refusion			-0,8
		65% refusion			-82,3
		Ledighedsydelse:			
		Bruttoudgifter	130	190,3	24,739
		Uden refusion	46		0,0
		30% refusion	61		-3,5
		50% refusion	23		-2,2
		Kommunalt løntilskud 1% - puljen			5,2
		Øvrige udgifter			1,1
5.68.90	Fælles driftsloft for besk. Indsatsen				40,4
		Bruttoudgifter			70,3
		50% refusion			-28,0
5.68.91	Beskæftigelsesindsats forsikrede ledige				20,7
		Bruttoudgifter			39,9
		50% refusion			-18,9
		100% refusion			-0,2
5.68.95	Løntilskud til forsikrede ledige ansat i kommuner				1,3
		Lønudgifter			33,4
		Løntilskud			-32,1
5.68.97	Seniorjob				2,5
5.68.98	Beskæftigelsesordninger				8,5
	I alt				853,4

Eventuelle differencer skyldes afrundinger

Struktur og tilbud

- *Arbejdsmarkedscentret*

I Arbejdsmarkedscentret har både arbejdsgivere og borgere let adgang til information, råd og vejledning. Arbejdsmarkedscentret er centralt placeret på Jernbanevej i Holbæk by. Arbejdsmarkedscenteret varetager alle beskæftigelsesrettede opgaver i forhold til virksomhederne. Herunder formidling af arbejdskraft, varslinger, rådgivning, arbejdsfastholdelse, etablering af fleksjob, skånejob, løntilskud, virksomhedspraktik, etablering af voksenlærlingeaftaler mv.

Arbejdsmarkedscentret servicerer årligt omkring 20.000 borgere og 2.000 virksomheder. Arbejdsmarkedscentrets indsats er et vigtigt bidrag til en effektiv og sammenhængende regional beskæftigelsesindsats til gavn for borgere og virksomheder.

- *Private aktører*

Arbejdsmarkedscentret har samarbejde med et varierende og stort antal private aktører

- *Produktionsskoler*

Produktionsskolerne er et praktisk uddannelses tilbud, baseret på værkstedsundervisning for unge under 25 år, som ikke har gennemført en ungdomsuddannelse eller har forudsætninger for at gennemføre en uddannelse. Der ligger to produktionsskoler i kommunen.

Produktionsskolen PH, Holbæk, har 65 pladser. Der er værksteder inden for metal, bygge og anlæg, multimedier, køkken og kantine, kreativlinje, snedker, Erhvervsfaglig Grund Uddannelse (EGU), social og sundhed samt intro.

Nordvestsjællandsskole, Svinninge, har 55 pladser. Der er værksteder inden for områderne køkken og kantine, social og sundhed, snedker, metal, motor, EGU, almene fag, tekstil, kreativlinje, design, multimedier, grafik samt udlandsophold.

- *Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU Nordvestsjælland)*

UU vejleder unge under 25 år, der er uden for uddannelsessystemet. UU vejleder om uddannelser og jobsøgning. Vejlederne er fysisk placeret på uddannelsesinstitutioner rundt om i kommunen, og UUs ledelse og administration har til huse i Jyderup.

Politikområde 14. Erhverv

Politikområde "Erhverv" omfatter følgende hovedområder: Erhvervs- og turismeudvikling samt udvikling af landdistrikter.

Nedenstående tabel redegør for udviklingen fra senest afsluttede regnskabsår til og med budgetoverslagsår 2016.

Tabel 1. Budget i 2013-priser, mio. kr.

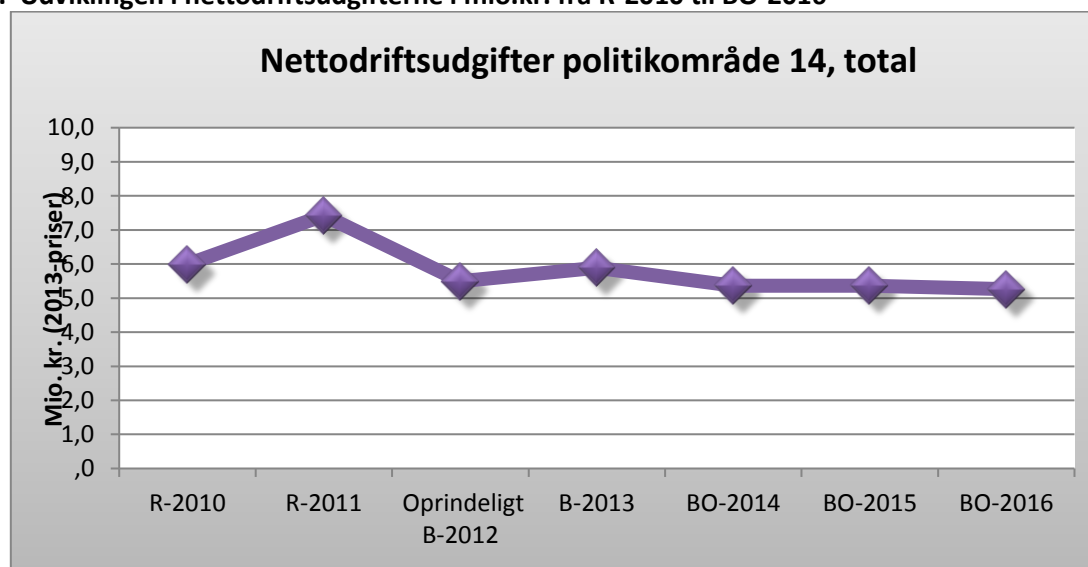
Område	R-2011	Primo B-2012	B-2013	BO-2014	BO-2015	BO-2016
Diverse indtægter og udgifter efter forskellige love	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Turisme	1,4	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Erhvervsservice og iværksætteri	5,9	4,0	3,9	3,7	3,7	3,7
Udvikling af yder- og landdistriktsområder	0,2	0,2	0,7	0,3	0,3	0,3
Erhverv	7,4	5,5	5,9	5,4	5,4	5,4

Eventuelle afvigelser i summen skyldes afrundinger.

I forhold til regnskab 2011 er budgettet for 2012 reduceret med 1,9 mio. kr. Dette skyldes, at Holbæk Kommune i opstartsåret 2011 medfinansierede Vækstfabrikken med 1,5 mio. kr., ejendomsudgifterne lå 0,1 mio. kr. over budgettet, mens lejeindtægterne i regnskab 2011 var 0,3 mio. kr. mindre end fastlagt i budget 2012. Budgetforslaget for 2013 indeholder driftstilskud på 0,5 mio. kr. til Vækstfabrikken. Fra 2014 bortfalder dette driftstilskud.

Figur 1 viser udviklingen indenfor politikområdet fra regnskab 2010 til og med budgetoverslagsår 2016 i mio. kr. Figuren illustrerer, at der er budgetteret med et gradvist lavere udgiftsniveau fra budget 2012 og frem.

Figur 1. Udviklingen i nettodriftsudgifterne i mio.kr. fra R-2010 til BO-2016

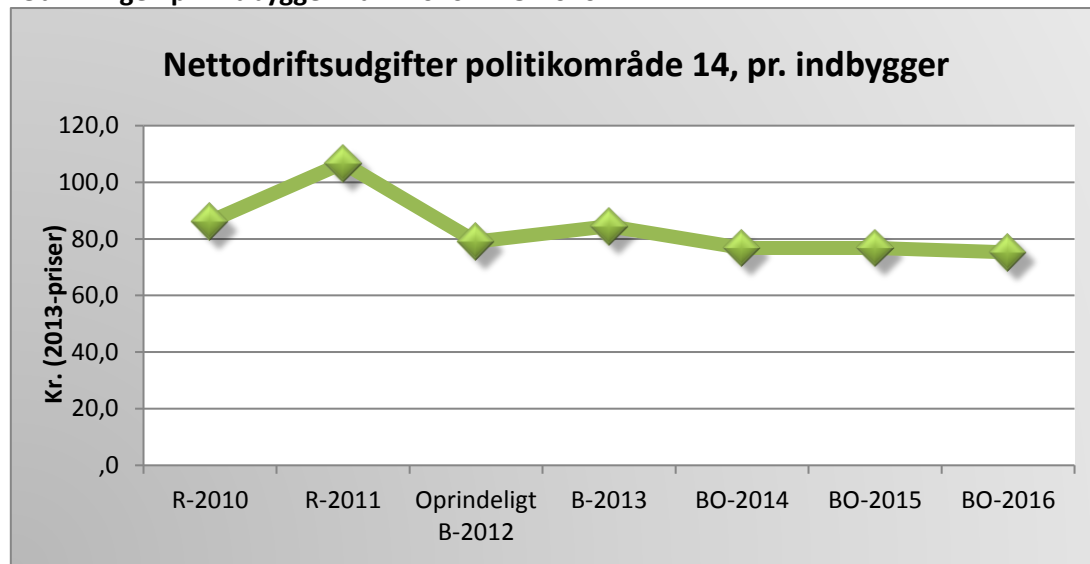

Kilde: Prisme

Figur 2 illustrerer udviklingen fra regnskab 2010 til budgetoverslagsår 2016 i 2013-priser i kr. pr. indbygger. Figur 2 viser – i overensstemmelse med figur 1 – en nedadgående tendens mellem regnskab 2011 og budget 2012 samt overslagsårene. Årsagen er éngangsudgiften - medfinansiering af Vækstfabrikken - på 1,5 mio. kr. i 2011.

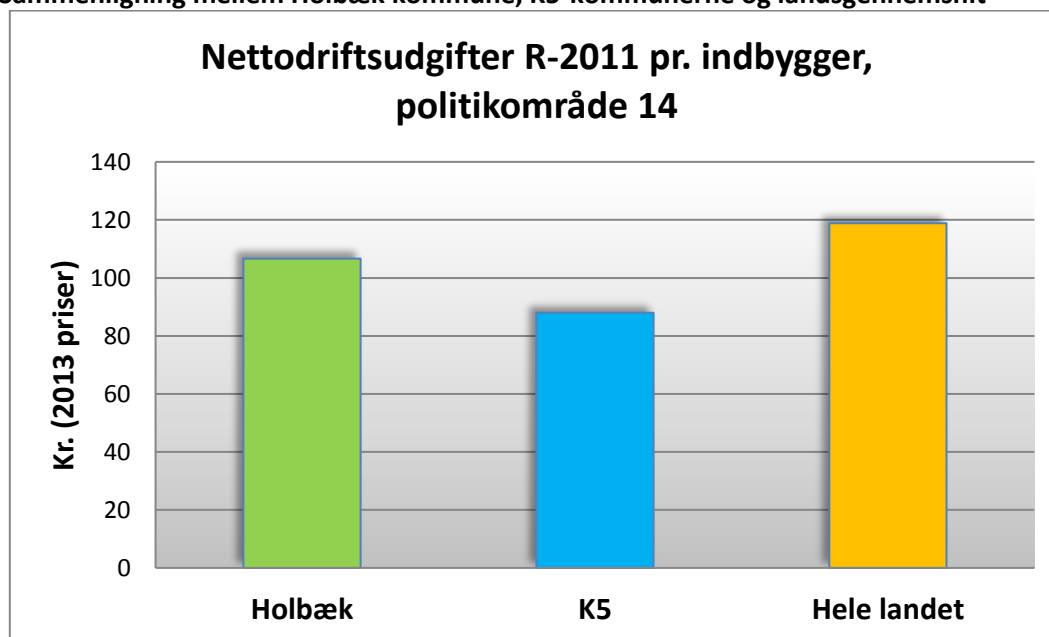
Figur 2. Udviklingen pr. indbygger fra R-2010 – BO-2016

Kilde: Prisme og Danmarks statistik (FRKM111)

Figur 3 viser sammenligning i nettodriftsudgifterne pr. indbygger for Holbæk Kommune, K5 kommunerne (Holbæk, Køge, Roskilde, Slagelse og Næstved) og landsgennemsnittet. Det ses, at Holbæk Kommune anvender lidt større beløb pr. indbygger i forhold til K5 kommunerne, men færre i forhold til landsgennemsnittet.

Figur 3. Sammenligning mellem Holbæk kommune, K5-kommunerne og landsgennemsnit

Kilde: Danmarks Statistik (FOLK1 og REGK31)

Beskrivelse af politikområdet

Indhold

Politikområdet Erhverv er del af ansvarsområdet for Udvalget for Erhverv og Beskæftigelse sammen med politikområdet Uddannelse og Beskæftigelse. Politikområdet omfatter

- Erhvervspolitik
- Turisme
- Udvikling af landdistrikter

Tilskud til erhvervsservice

Tilskud til erhvervsservice indeholder 3 former for tilskud:

Medfinansiering af Vækstfabrikken

Vækstfabrikken udlejer kontorlokaler. For 2011 var der budgetteret med en udlejningsprocent (belægningsprocent) på 41 %. Fra 2012 og overslagsår er der budgetteret med en udlejningsprocent på 70 %, hvilket vil give en merindtægt på 0,3 mio. kr. Vækstfabrikken i Holbæk Kommune er den første og suverænt største af de 11 igangsatte eller planlagte Vækstfabrikker, og den præcise efterspørgsel på kontorlokaler (pladser) er endnu ikke helt afklaret. Det kan derfor godt vise sig, at Vækstfabrikken ikke opnår en udlejning på 70 % af de 44 pladser, som findes. Som en konsekvens deraf, er der for 2013 afsat 0,4 mio. kr. til drift.

Øremærket finansiering af Væksthus Sjælland i Vordingborg

De fem væksthuse – et i hver region – blev etableret i 2007 på grundlag af en aftale mellem KL og Regeringen. Væksthusene yder regional og specialiseret erhvervsservice, herunder vejledning til vækstiværksættere og vækstvirksomheder.

Pr. 1. januar 2011 blev finansiering og styring af væksthuse overdraget til kommunerne. Kommunerne bliver kompenseret for de nye opgaver via en regulering af bloktilskuddet fra 2011 og frem. Regeringen og KL har aftalt, at midlerne fortsat skal bruges til væksthuse. Det betyder, at midlerne er øremærkede til Væksthus Sjælland. Holbæks andel forventes i 2013 at udgøre 1,256 mio.kr., som er afsat i budgettet.

Tilskud til Holbæk Erhvervsforum

I budgettet for 2013 er der afsat et tilskud på 2,5 mio.kr. til Holbæk Erhvervsforum. Tilskuddet skal bl.a. medvirke til at synliggøre og profilere kommunens erhvervsliv samt medvirke til at den årlige nettotilgang af nye virksomheder i kommunen er højere end landsgennemsnittet. Desuden skal Holbæk Erhvervsforum yde lokal erhvervsservice. Det betyder, at erhvervslivet i Holbæk Kommune kan få råd, vejledning og netværk gennem Holbæk Erhvervsforum om bl.a. start og drift af virksomheder.

Tilskud til turismefremme

Pr 1. januar 2012 blev Holbæk Erhvervsforum den udførende aktør på turismeområdet, derfor er der på budgettet for 2013 afsat 1,3 mio. kr. som tilskud til turismeområdet. Indsatsen koordineres med de øvrige aktiviteter på Kultur-& Fritidsområdet.

Udvikling Nordvest

I budget 2013 er der afsat 0,7 mio.kr. til Udvikling Nordvest incl. Symbiosecenter. Udvikling Nordvest er en forening, der skal fremme den lokale udvikling i kommunerne Odsherred, Kalundborg, Sorø og Holbæk. Udvikling Nordvest administrerer EU's program til udvikling af landdistrikter som Lokal Aktionsgruppe, LAG. Det sker inden for rammerne af foreningens udviklingsplan "Midt i landet".

Dannelse af budget 2013

Nedenstående tabel har til formål at beskrive de politiske beslutninger der er truffet siden dannelsen af BO-2013 med betydning for budgetåret.

Tabel 2. Budget 2013 i mio.kr.

BO13 (2013-priser) i mio. kr.	5,5
Budgetomplaceringer	0,3
Budgetomplacering af løn teknisk servicepersonale	0,1
Budgetomplacering af inventar, materiel m.m.	0,2
Effektiviseringsgevinster	0,0
PL-regulering	0,0
Budgetlægning	0,1
Tilskud til Symbiosecenter	0,1
Budget 2013	5,9

Eventuelle afvigelser i summen skyldes afrundinger.

Specifikke budgetforudsætninger og politiske beslutninger

Tabel 3. Pris x mængde

Konto	Område	Aktivitet	Mængde	Gennemsnitspris	B-2013 Mio. kr.
6.48.62	Turisme	Tilskud Holbæk Erhvervsforum, turisme			1,3
6.48.67	Erhvervsservice og iværksætter	Tilskud - Vækstfabrikken			0,1
		Vækstfabrik			0,0
		Tilskud til Holbæk Erhvervsforum			2,5
		Medfinansiering af Væksthus Sjælland (DUT)			1,3
6.48.68	Udvikling af yder- og landdistriktsområder	Udvikling Nordvest			0,7
I alt	Erhvervsservice og iværksætter				5,9

Eventuelle afvigelser i summen skyldes afrundinger.

Udvalget for Kultur og Fritid

Politikområde 15. Kultur og Fritid, som omfatter:

- Lov om støtte til Folkeoplysning
- Drift og udvikling af kulturelle institutioner
- Drift og udvikling af grønne områder

Samlet budget i 2013-priser for Udvalget for Kultur og Fritid

Politikområde	R-2011	B-2012	B-2013	BO-2014	BO-2015	BO-2016
Kultur og Fritid	111,6	108,9	108,3	108,2	108,2	108,2
Udvalget for Kultur og Fritid i alt	111,6	108,9	108,3	108,2	108,2	108,2

Politikområde 15. Kultur og Fritid

Nedenstående tabeller og figurer har til formål at illustrere udviklingen historisk og for budgetårene indenfor politikområdet.

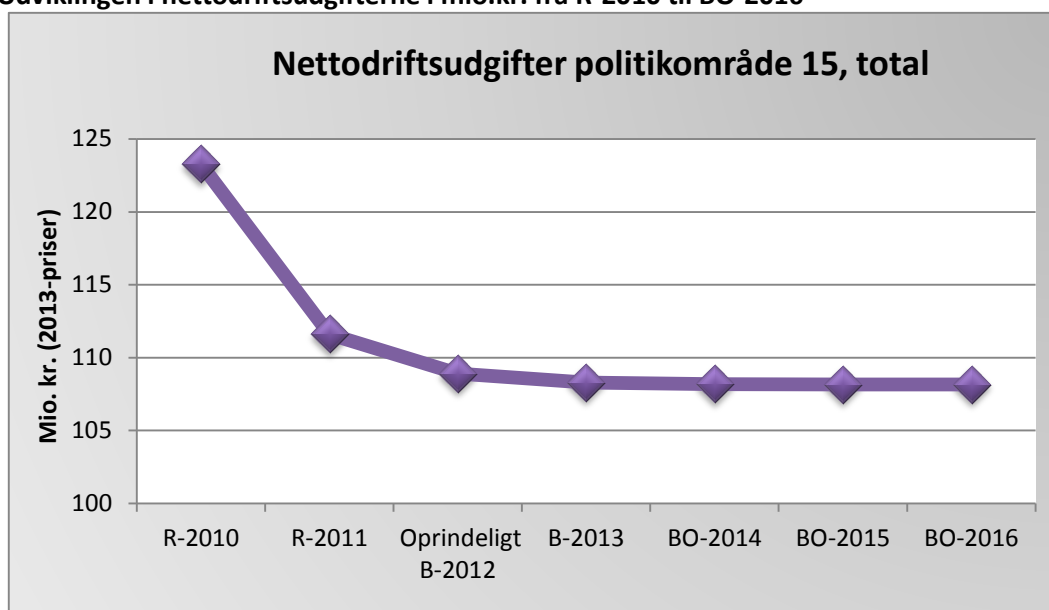
Nedenstående tabel redegør for udviklingen fra seneste afsluttede regnskabsår til og med budgetoverslagsåret 2016.

Tabel 1. Budget i 2013-priser, mio. kr.

Konto	Område	R-2011	B-2012	B-2013	BO-2014	BO-2015	BO-2016
0.28.20	Grønne områder og naturpladser	5,6	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4
0.32.31	Stadion og idrætsanlæg	0,8	0,5	0,3	0,3	0,3	0,3
0.32.35	Andre fritidsfaciliteter	1,1	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3
2.35.41	Lystbådehavne m.v.	0,1	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3
3.22.18	Idrætsfaciliteter for børn og unge	31,2	31,3	31,3	31,3	31,3	31,3
3.32.50	Folkebiblioteker	30,0	28,2	27,1	27,1	27,1	27,1
3.35.60	Museer	9,1	8,7	8,5	8,5	8,5	8,5
3.35.61	Biografer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.35.62	Teatre	4,2	4,4	3,8	3,8	3,8	3,8
3.35.63	Musikarrangementer	8,5	8,0	7,9	7,6	7,6	7,6
3.35.64	Andre kulturelle opgaver	5,8	5,7	6,9	7,1	7,1	7,1
3.38.70	Fælles formål	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.38.72	Folkeoplysende voksenundervisning	4,0	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6
3.38.73	Frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde	6,4	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3
3.38.74	Lokaletilskud	3,9	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
3.38.75	Fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven	1,1	1,4	1,6	1,6	1,6	1,6
I alt	Kultur og fritid	111,6	108,9	108,3	108,2	108,2	108,2

Nedenstående figur illustrerer udviklingen indenfor politikområdet fra regnskab 2010 til og med budgetoverslagsår 2016 i mio. kr.

Figur 1. Udviklingen i nettodriftsudgifterne i mio.kr. fra R-2010 til BO-2016

Kilde: Prisme

Af figur 1 og 2 fremgår det, at udgiftsniveauet fra R-2010 til B-2016 falder væsentligt. Der er budgetteret med relativt store besparelser fra år 2011 og til 2012. Herefter fastholdes niveauet jævnt.

Den største enkeltstående besparelse er budgetteret på bibliotekerne, hvor der er budgetteret med en samlet besparelse på 3,8 mio. fra R-2009 til B-2012. De øvrige besparelser er placeret på følgende områder:

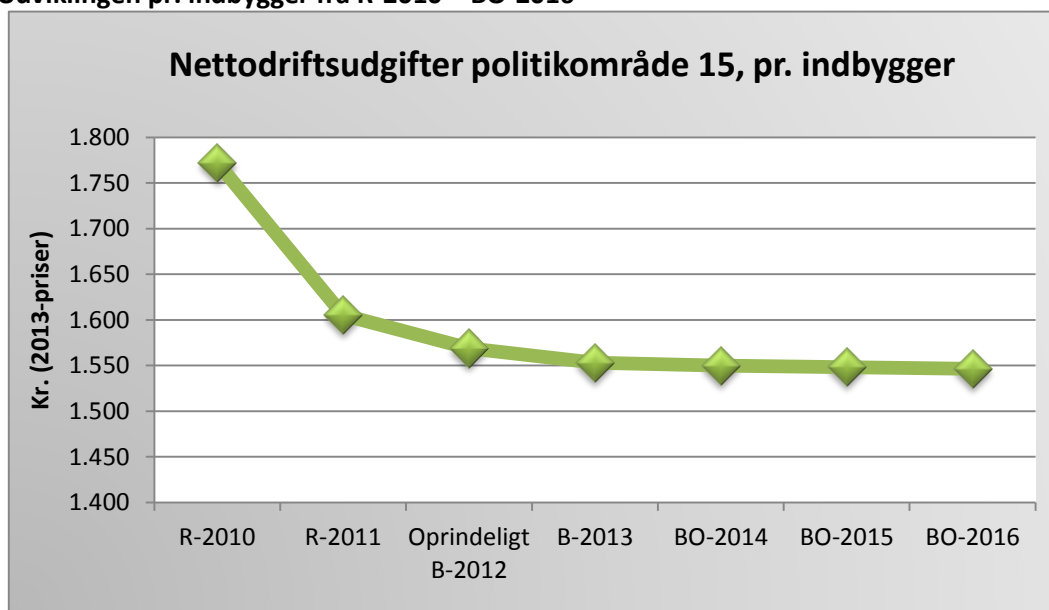
- Grønne områder og naturpladsen
- Andre fritidsfaciliteter
- Idrætsfaciliteter for børn og unge
- Museer
- Musikarrangementer
- Folkeoplysende voksenundervisning
- Lokaletilskud

Som konsekvens af det reducerede budget på Kultur- og Fritidsområdet, arbejder Kultur- og fritidssekretariatet målrettet på at indhente alternative indtægtskilder til kultur- og fritidsaktiviteter i kommunen, f.eks. via støtte fra eksterne puljer og fonde.

Samtidig arbejdes der med øget involvering af private sponsorater (f.eks. Sportsmaster til Årets Mester og Nordea i ft. Hotel Aurelia og Sparekassen Sjælland i relation til projekt i Strandparken).

Nedenstående figur, illustrerer udviklingen fra regnskab 2010 til budgetoverslagsåret 2016 i 2013-priser i kr. pr. indbygger.

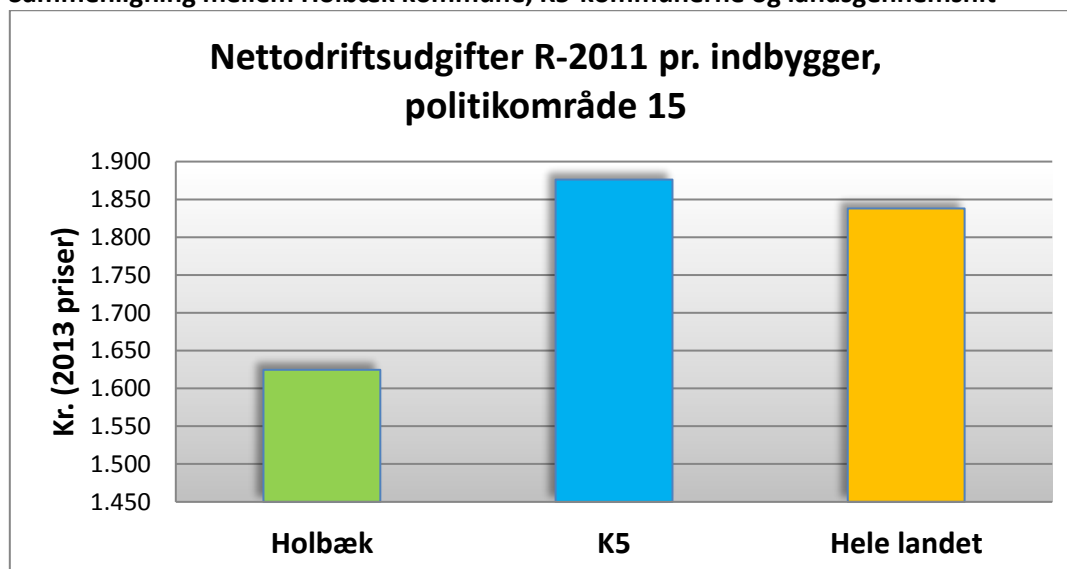
Figur 2. Udviklingen pr. indbygger fra R-2010 – BO-2016

Kilde: Prisme og Danmarks statistik (FRKM111)

Nedenstående figur viser sammenligning i nettodriftsudgifterne pr. indbygger for Holbæk Kommune, K5 kommunerne (Holbæk, Køge, Roskilde, Slagelse og Næstved) og landsgennemsnittet. Det ses af figuren, at Holbæk Kommune bruger færre penge pr. indbygger på kultur og fritidsområdet både i forhold til K5 og landsgennemsnittet.

Figur 3. Sammenligning mellem Holbæk kommune, K5-kommunerne og landsgennemsnit

Kilde: Danmarks statistik (FOLK1 og REGK31)

Beskrivelse af politikområdet

Indhold

Kultur & Fritidsområdet omfatter:

- Biblioteksvæsen
- Folkeoplysning
- Idrætsanlæg og haller
- Museer
- Musikskole
- Teater og kunst
- Kultur- og forsamlingshuse
- Grønne arealer, herunder parker, kolonihaver og fortidsminder
- Lystbådehavne

Idrætsanlæg og haller omfatter også svømmehaller. Der ydes støtte til kulturinstitutioner som museer og teatre. Under folkeoplysningsområdet ydes der lokale- og medlemstilskud til foreninger ligesom folkeoplysning og frivilligt folkeoplysende arbejde støttes.

Udfordringer og udvikling

Byrådet har vedtaget en Kultur- og Fritidspolitik, hvori der satses på børn- og unge, "ikke-brugere" af kulturelle tilbud samt sundhedsfremmende indsatser for unge. Puljer er efterfølgende tilrettet og afspejler målsætningerne i politikken.

Lokaleudnyttelse

Der arbejdes fortsat med øget udnyttelse af lokaler og anlæg indenfor kultur- og fritidsområdet samt på tværs med andre områder.

Omfattende omstilling i folkebiblioteket

Folkebiblioteket er under kraftig forandring. Inden for en overskuelig årrække forventes de digitale materialer at få deres brede og folkelige gennembrud (E-bøger, netmusik, netlydbøger, online-spil, online-film, databaser, e-tidsskrifter mv.). Det vil stille helt nye krav til folkebibliotekerne. Der åbner sig en række spændende muligheder for forbedret bibliotekservice til borgerne, hvis de pågældende borgere er digitalt kompetente. Men samtidigt vil den digitale udvikling udfordre brugere, personale og kommuner organisatorisk, teknologisk, økonomisk og styringsmæssigt. Udviklingen vil kræve omstilling, omprioriteringer og kommunale investeringer, hvis borgerne på én og samme tid skal opleve det digitale og fysiske bibliotek som effektivt og kvalitetspræget inden for de eksisterende rammer.

Omstillingsprocessen vil være tung at løfte for den enkelte kommune, og der vil være væsentlige fordele ved at handle fælleskommunalt. Det kan både sikre bedre økonomi og bedre kvalitet i løsningerne, herunder at løsningerne hænger sammen på tværs i bibliotekssektoren.

Digitaliseringen har en karakter, hvor det blandt andet i infrastruktur og indkøb af digitale biblioteksmaterialer i stigende grad vil være potentiale i et fællesoffentligt og forpligtende

samarbejde. På den baggrund indgik Kulturministeriet og KL i februar 2012 en aftale om et fællesoffentligt samarbejde, der skal styrke bibliotekernes muligheder for at håndtere og formidle de elektroniske medier. Dette initiativ og samarbejde lyder navnet "Danskernes Digitale Bibliotek" (DDB). Aftalen om Danskernes Digi

tale Bibliotek er en frivillig aftale, som kommunerne kan tiltræde eller undlade at tiltræde inden for de næste tre år. For de kommuner, der tiltræder aftalen, vil der være forskellige valgmuligheder, som knytter sig til en infrastrukturdel, en hjemmesidedel, samt en indkøbsdelen. Rationalet i indkøbsdelen vil hvile på, at kommunerne samler indkøbskraft med sigte på at skabe volumen og dermed billigere indkøb samt lokale besparelser.

Kulturministeriet, Kulturstyrelsen og KL er i gang med at forberede, at der efter sommerferien åbnes op for kommunernes tilslutning. Der lægges som nævnt op til, at kommunerne kan tilmelde sig i løbet af de kommende tre år. KL mærker en massiv interesse for Danskernes Digitale Bibliotek og der sigtes mod en kommunal tilslutning over en tre-årig periode svarende til 80-90 pct. af befolkningen, idet staten har gjort sin medfinansiering betinget af en så høj kommunal tilslutning. Som en første (forsigtig) rettesnor for den kommunale disponering i forhold til driften af DDB, er der i februar 2012, i forbindelse med indgåelsen af aftalen, udmeldt et vejledende beløb på 5,10 kr. pr. borger. Dette beløb må tages med diverse forbehold afhængigt af den kommunale tilslutning

Ventelister til instrumentalundervisning i musik

Fra musikskolen såvel som fra Holbæk & Omegns Musikskole påpeges det, at afsatte midler i forhold til ventelister, i forhold til efterspørgsel på instrumentalundervisning, ikke er i overensstemmelse. På musikskolen alene er der ca. 180 på venteliste. Skulle listen elimineres helt på musikskoleområdet skønnes en udgift på 750.000 kr. Holbæk & Omegns musikskole har efter reduktion i medlemstilskud mistet godt 300.000 kr. og har i 2012 fastholdt antallet af hold. Der er ikke økonomi til at fastholde antallet af hold i 2013.

Prognose

Antallet af indbyggere forventes at stige fra 69.521 i 2011 til 69.973 i budgetoverslagsår 2016. Demografisk dækker den svage stigning over forskydninger i befolkningssammensætningen. Bl.a. stiger antallet af borgere i gruppen +65 med 2.257 indbyggere fra 2011 til 2016. Ændringen må forventes at medføre en stigende efterspørgsel på aktiviteter på kultur- og fritidsområdet fra denne målgruppe.

Dannelse af budget 2013

Nedenstående tabel har til formål at beskrive de politiske beslutninger, der er truffet siden dannelsen af BO-2013 med betydning for budgetåret.

Tabel 2. Budget 2013, Mio. kr.

BO-13 (2013-priser) i mio. kr.	107,8
Udbudsgevinster vedt. i Budget 2012	-0,1
Effektiviseringsgevinster - budget 2012	-0,1
Budgetrevision 1, reguleringer	-0,7
Ugerløse Fritidscenter - korrektion i f.m. genåbning 2011	0,2
Forsikringer - budgetreduktion	-0,3
Annoncering, udmøntning af besparelse 2010	-0,1
Energirenovering, udmøntning vedr. R-2010	-0,2
Rengøring/feriepenge, udmøntning	-0,0
Barselsudligning, yderligere tilførsel til puljen	-0,1
Teknisk servicepersonale, budgetomplacering	1,1
KL's PL skøn juni	0,2
Omplaceret til politikområde 2 Administration, til juridisk assistance	-0,2
Frivillighed	0,9
Budget 2013 - Kultur og fritid	108,3